III. évfolyam Budapest. 53. szám. Vasárnap, 1879. február 23.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetését külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó hivatal:
Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

Magyarország — magyar gazda.

Birkatenyésztő gazdaságban néha-néha jelentékeny jövedelmet képvisel az ugynevezett dögbőr. Métely, várbaj, kergeség s egyéb furcsa nyavalyák tavaszszal és nyáron meglepik a juhállományt, s aztán pusztul a nyáj, nyulik a szimadás, jön a zsidó, viszi a bőrt, szaporodik a jövödelem — örül a gazda. Örül ám, de csak keserves kinjában, mert a mi jövödelmet bevesz, az nem egyéb, mint elveszett kapitálisának egy ötöd-hatod része. Ilyen forma jövödelmet csinál most az országnak a Tisza-Szapáry kabinet. Ott figurál az állami bevételek közt a késedelmi kamat, az adóvégrehajtási költség, a bélyeg- és illetékjövedelem. A késedelmi kamatot fizeti a fizetési képtelenség, az adóvégrehajtási költséget fizeti az adóprésbe szoritott gazda és mesterember, a bélyeg- és illetékjövedelem nagy részét pedig fizeti az a sok ezer és százezer szerencsétlen polgártársunk, a ki akarata nélkül hires emberré válik, mert neve és birtokának becsára háromszor egymás után tudtára adatik az országnak azon vastag könyvben, mely a hivatalos lapnak árverési rovataiból áll.

Épen a mai képviselőházi ülésben terjesztè elő az igazságügyminiszter az uj perrendtartást szép piros táblába kötött két nagy kötetben. A pénzügyminiszter pedig már megigérte, hogy nemsokára meg ő fog jönni uj bélyeg- és illetéktörvénynyel, hogy nehány millióval ő is segitsen szaporitani e czimen az állami jövedelmet. A dögbőr-gazdaság politikája tehát kezd még nagyobb virágzásnak örvendeni. A miniszter urak legalább mindent megtesznek, semmit el nem mulasztanak, hogy ez a politika minél nagyobb virágzásnak induljon. Ezelőtt nyolcz évvel, ha jol emlékezünk, csak másfél millióra ment a biróságok ügyszáma, most pedig bizonyosan felmegy már vagy ötödfél millióra. Pompás előhaladás, nagyszerü kultura. Maholnap elkerüljük, sőt már el is kerültük e téren a mivelt világnak minden országát és minden nemzetét. Üzlet és perlekedés, adó és végrehajtás, mivelődés és koldusbot maholnap egy dolgot jelent már a boldog Magyarországnak téjjel-mézzel megáldott kanaáni térein.

Böles férfiak, világjárta szakemberek azt állitják, hogy Magyarországon még mindig nagyon drága az eleség, még mindig nagyon drága a föld. Azt állitják, hogy a föld értéke leszáll a mostaninak felére, a hires magyar tiszta buza pedig leszáll vámmazsánként három forintra, s hogy körülbelül ez lesz az a normalis ár, a melyre évenként átlagosan számithatunk. Azt állitják, hogy a magyar ipar, a mennyiben még fenállana, agyon fog nyomatni az osztrák gyáripar által; a mennyiben pedig még meg kellene neki születni, meg nem születhetik soha. Azt állitják, hogy Romániával. Oroszországgal és Amerikával ki nem tudjuk állani a versenyt sem a hus, sem a gyapju, sem a gabnaféle produktumok terén. Azt állitják, hogy nyers termányeinknek a külföldön nincs biztos piacza, a belföldön nincs elég fogyasztója. Azt állitják, hogy szállitási viszonyaink nyomorultak, hogy a vasutak nagyobb urak, mint a kormány és az országgyülés s hogy a vasuti tarifa maga is nntig elégséges arra, hogy kivitelünket pangásra kényszeritse. Azt állitják, hogy Németország is elzárkozik tőlünk előbb-utóbb.

A kormány mindezekről mélyen hallgat. Szapáry Gyula gróf arra biztat, hogy dolgozzunk és takarékoskodjunk, mert különben az ő adóvégrehajtói nem tudnának pénzt behajtani, ő pedig nem tudna Boszniába pénzt küldeni. Midőn pedig e nagy biztatásra a képviselő urakban nem akar az örömnek lángja fellobbanni: akkor előáll Jókai Mór s azzal vigasztal meg bennünket, hogy sohase panaszkodjunk, van még kenyér Magyarországon, nem szorult még a magyar ember a krumplira. Hogy azonban lesz-e valamikor és valamere kibontakozás; a sulyos adóknak lesz-e egykor vége vagy legalább számbavehető eredménye: a kormány lesz-e tekintettel a magyar gazdaközönségre, szerez-e neki biztos piaczot külföldön, fogyasztó iparost és olcsó szállitási tarifát a belföldön s reményt a jövendőre; mind ezekről a Tisza-Szapáry kabinet nem beszél egy árva szót sem. Folytatja a dögbőr-politikát, rendezi a perrendtartást, emeli a bélyegadót, szaporitja az adóvégrehajtót s gondoskodik arról, hogy a dobszó mindenütt, minden nap megszólaljon a faluháznál, miként a harangszó a toronyban.

A képviselőház ellenzéki pártjai a képviselőház tagjaiból egy bizottságot akarnak kiküldeni, hogy ez összeszedvén az országból minden adatot, kipuhatolván minden jelenséget, megfigyelvén minden nyomort s tapogatódzván a bel- és külföldi viszonyok körül, nagy gondossággal nyomozza ki, hogy miből állanak a magyar közgazdasági nyomornak valóságos okai s mi lenne annak valóságos orvossága. Hajh de a Tisza-Szapáry kabinet s a mostani kormánypárt nem olyan fából van faragva, hogy egy ilynemü bizottság kiküldésébe s ilynemü vizsgálódások teljesitésébe beleegyezzék. Szavazzátok meg ma a bosnyák okkupációt, holnap a száz milliós kölcsönt, holnapután a negyven milliós deficzitet, mindennap pedig a kormány iránti határtalan, rendithetlen, véghetetlen bizodalmat s aztán a mi Magyarországot és a magyar gazdaközönséget illeti: arról beszélhetünk majd esztendők mulva; ime ebből áll a Tisza-Szapáry kabinet programmja,

Az órák és napok folynak egymás után, a magyar gazdák pusztulnak egymás után. Az órák és napok tartanak mindörökké, a magyar gazdák nem tartanak mindörökké, hanem a bosnyák politika és a Tisza-kabinet tart mindörökké. És a kormánypárt is tart mindörökké. Nem gyengül, nem fogy, nem pusztul, hanem talán szaporodik, mint az adósság s virágzik, mint az exekuczió. Tiz piros bársony szék terpeszkedik a képviselőház közepében; tiz piros bársony széken üldögél kilencz miniszter. És üldögél és nem gondolkodik az ország jövőjéről. Hanem annál többet gondolkodik saját pártjának becses uri egészségéről s mindig kéznél levő megbizható többségéről. És a többség megvan: ott diskurál és szivaroz és kaczag az országház folyosóin. Az ellenzéknek hazafigond-sugallta szavait nem hallgatja, hogy ne hallhassa. Ha miniszter beszél: akkor beszalad a házba s ha szavazni kell: akkor mind ott van a házban. Ott van és szavaz, mig tönkrejut Magyarország és a magyar gazda.

Budapest február 22.

Az okkupáczió ellen szavazott reichsráthi képviselők egy bizottságot küldtek ki: javaslatot készíteni az iránt, hogy minő állást foglaljanak el az okkupáczió politika előforduló kérdéseiben. A bizottság elkészült munkájával, s a ma estére összehivott értekezleten a következő javaslatot terjeszté elő:

„Tekintettel a berlini szerződés alkotmányos helybenhagyása által teremtett helyzetre; tekintettel arra, hogy Bosznia és Herczegovina közigazgatási költségeinek megszavazása nem tartozik az 1867. deczember 21-iki törvény által megszavazott közösügyek közé, tehát nem vág a delegáczió hatáskörébe; tekintettel arra, hogy a birodalmi tanács helybenhagyása nélkül nem létesithetők oly közigazgatási intézmények, melyek az állam eszközeit igénybe vehetnék: a közigazgatási kiadások fedezése állami költségen Bosznián és Herczegovinában meg nem engedhető, a mig a birodalmi tanács a szükségletet és fedezetet erre meg nem szavazta, a költségek reparcziálása a monarchia két fele közt alkotmányos uton megoldandó. Addig az okkupáczió költségei azon mérvre szoritandók, melyet kizárólag a megszálló csapatoknak katonai szükségletei határoznak meg.“

A franczia kamarában az amnesztia vita után a május 16-diki miniszteriumnak vád alá helyezése jön legközelebb vita alá. A bizottság bizonyosan javasolni fogja a vád alá helyezést és nagyon valószinü, hogy a kamara a javaslatot elfogadja, mivel a képviselők választóik által erkölcsileg kényszeritve látják magukat a vád alá helyezésre szavazni. Maga a vád alá helyezés még itélethozatal előtt is kellemetlen lehet az illető vádlottakra nézve, mivel ideiglenes elfogatásukat vonhatja maga után. Grévy nem szeretné, ha a javaslat elfogadtatnék, mivel ez a nemzetnél izgalmat okozna, de ő nem azon ember, ki az általános áramlatnak ellenszegülne. Waddington miniszterelnök azonban ebből kabinet-kérdést fog csinálni és leköszön, ha a kamara a bizottság javaslatát elfogadja.

A szervezési szabályzat, melyet a bolgár nemzetgyülés elé a fejedelemség szervezetére nézve terjesztenek, a mint Tirnovából jelentik, nem nagyon hosszu. Inkább váznak mondható, a melynek kitöltéséről a nemzetgyülés bölcsességének kell gondoskodnia. Huszonkét fejezetet foglal magában, ezek pedig százhetven czikket. A függeléket egy rövid szabályzat képezi, a mely a fejedelem megválasztásának rendjét állapitja meg.

Rendes körülmények közt a nemzetgyülés kormányozza a fejedelemséget, de a nagyobb fontosságu ügyeket, a fejedelemválasztást, uj terület megszerzését vagy átengedését a nagy törsgyülés döntheti el!

A személy, vagyon és a hajlék szenteségét biztositja a szervezési szabályzat, a sajtó szabad lesz, a törvényszékek függetlenek. A kérvényezési jog olyan lesz, mint a legszabadabb elvü alkotmánynyal biró országokban.

A trón öröklés utján töltetik be. A trónörökös tizenhét éves korában lesz nagykoru. Az udvartartás költsége egy millió frank.

A katona és iskoláztatási kötelezettség általános. A nemzetgyülés tagjai öt nappal az ülésszak előtt és az ülésszak alatt sérthetienek, kivéve a bünvádi eseteket.

A választás czéljából öt kerületre oszlik Bulgária, a szófiai, tirnovai, viddini, ruszcsuki és várnai kerületre, ezek pedig, hét, hat, öt, hét és hat alkerületekre, összesen harminczegy alkerületre.

A legelső nemzetgyülés a következő tagokból fog állani: tizenegy püspökből, egy muftiból, egy rabbiból, a legfőbb törvényszék két tagjából, a föllebbezési törvényszék öt elnökéből, a kerületi törvényszékek harminczegy elnökéből, a közigazgatási tanácsok három elnökéből, a kerületi tanácsok harmincz elnökéből és a székvárosi tanácsok harminczegy elnökéből.

A választott tagok száma kilenczvenkettő. A szófiai kerület tizenhatot választ, a tirnovai tizennyolczat, a viddini huszonnegyet a ruscsuki tizennégyet, a várnai huszat.

A bolgár nemzetgyülésnek lesznek tehát hivatalunál fogva tagjai, ezenkivül a kormány huszonegy tagot nevez ki, a kik közül tizenegy török, végre lesz nehány választott tagja is. Az egész nemzetgyülés 231 tagból fog állani.

Hirlik, hogy a porta meghatalmazottja tiltakozni fog a nemzetgyülés szervezete ellen, mintha nem képviseli a bolgár népet ugy, a mint a berlini szerződés kivánja.

A bolgár nemzetgyülés.

A bolgár nemzetgyülés megnyitása képezi a nap eseményét. Tirnowa a régi fejedelmi székváros megnyitja falait, hogy a bolgár nép álczája alatt egy urat fogadjon magának, a ki sokkal hatalmasabb urnak a szolgája.

Oroszország politikájának diadalát jelenti e megnyitás. Oly diadalt, mely ritkán szokott előfordulni a történelemben. Arattak más államok is győzelmeket, foglaltak más hóditók is országokat; de ugy intézni egy despotikus szervezetü államnak a hóditást, hogy az a szabaditás jelszava alatt oly formákat igyekezzék a világ előtt a hóditásnak adni, mintha a legönzetlenebb czéllal egy nép önállóságát és önkormányzatát biztositaná: ehez csak az Európának szemébe vastag porfelhőket csapdosó orosz diplomaczia képes.

Európa nagy hatalmainak kell megerősiteni a fejedelmet, a kit a bolgárok választani fognak. De biztositék-e ez Európára nézve, mégha csakugyan megtudnának egyezni és képesek volnának találni embert, a ki egy Oroszország védnöksége és befolyása alatt alakult és létező fejedelemséget, emancipálni akarná, mégha birná is, és birná, mégha akarná is? Nincs rá eset. Az a fejedelem minden körülmények között, saját önállóságára nézve kedvezőbb előzmények után is, bábjává sülyedne az orosz hatalmi érdeknek, hasonló előzmények után pedig, a minők a keleti események folyamán jelentkeztek, nem ülhet arra a fejedelmi székre más, mint oly ember, a ki tud és kész az éjszaki kolossus eszköze lenni.

Választásnak van nevezve azon tény, mely Oroszország akaratát lesz hivatva a fejedelmi állásba helyezni. Mily visszaélés e névvel választás! A választás szabad elhatározást, független cselekvést követel: de se szabadnak, se függetlennek nem mondható oly választás, a melyet orosz hadsapatok szeme előtt, azok pressziója alatt és oly kormányzó előkészületei után ejtenek meg, a minő Dondukoff-Korzakoff herczeg, a ki hirhedtté lett kijelentéseinek és tetteinek muszka szabásu sorozata által.

De hát a bolgár nemzetgyülés meg van. Megnyitják tanácskozási rendét. Beterjesztik a bolgár fejedelemség szervezeti javaslatát. Ők fognak egy kevéssé tanácskozni, egy kevéssé választani, de minden ugy fog történni most és ezentul, a mint a muszka akarja. Az pedig, a mit a muszka akar, nem lehet kedves, csak a mámor által elkapatott bolgároknak, de nem lesz kedves Európának.

Már maga a gondolat is rémséges, hogy ugyanazon hatalom játszta a választó fejedelemség játékait, a mely hatalom a legkorlátlanabb elnyomást gyakorolja saját népével szemközt. Ha más nem, ez mutatja, mily szemfényvesztésre képes világ birodalmi panszlavistikus czéljainak eléréseért a czarizmus. S hogy mindaz, a mit tesz, csakugyan nem egyéb ennél, ott van csattanós bizonyitékul a szervezési szabályzat, a melyet „vakulj világ, ne lásd bolgár“ czim alatt oda terjesztenek Dondukoff-Korzakoff machinája a bolgár nemzetgyülés elé.

Valódi mestermü biztositani Oroszország feltétlen befolyását, a nemzetgyülésre, azt felhasználni czéljaira, azzal megtétetni mindent, hogy adott pillanatban az eloroszositott Bulgária beleolvasztassék abba az óriás testbe, mely Európának egész éjszakkeleti részén elnyujtózkodva, állandó veszedelmet képez a humanitásra, czivilisatióra és közszabadságra.

A szabályzat szerint 231 tagból fog állani a nemzetgyülés. De miféle nemzetgyülés az, a melynél e 231 tag közül csak 92 lesz választva, a többi pedig mind egytől-egyig a Szent-Pétervárról vezetett kormányzat hivatalos személyzete. Oroszország pusztán e pont által lehetetlenné akarja tenni, hogy addig is, mig e nemzetgyülést más népek bolonditására és a világ elámitására fentartandónak itéli, oly kétségtelen bizonyossággal tartsa kezei között a bolgár kormányzatot, a mely kizár minden lehetőséget önállóbb mozgásra. Mert azok bolgár püspökök, felebbezési és kerületi törvényszéki elnökök, közigazgatási és kerületi elnökök ugyan nem fogják képviselni a bolgár nép érdekeit, hanem szolgai meghunyászkodással és feltétlenül ugy fognak cselekedni, a mint őket Szent-Pétervárról utasitják.

A többi pontoknak e mellett nincs sem elméleti, sem gyakorlati értelmök. Ez az egy elég, hogy a többieknek hatása meghiusittassék. Hiszen még alkotmányosabb szervezetü, a nép képviselet nevének megfelelőbb testületekben sincs meg a kellő önállóság, hát még e hivatalnokokból állóban, hogy lenne meg?

Hanem végre is Oroszország eléri czélját és ez Oroszországnak elég. Ez a momentum az, a mely szembeötlik a fejedelem választó gyülés megnyitásának napján. Oroszország ugy lép fel a megnyitás

---

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

Szibariták dala.

Föl a pohárral! Szórja habzó gyöngyét
Mély öblü serleg! Táncra, daira fel!
Paraszt hadd nyomja durva föld göröngyét,
Testünk sirászi rózsákon hever.
Vigalmainkra dőzs Olymp irigy lesz,
Ily dáridót Lukullus sem csapott;
Szép élet, ugy-e? És ez mindig igy lesz,
Szibariták, csak összetartsatok!

Zajos zenét, hej! gyomrunk ünnepéhez!
Mi sir kivül? Ki az, ki ott hörög?
És még a nép? Hát kolduljon, ha éhes,
Jól áll a népnek, hogyha könyörög.
Szennyes czondráját innen messze hordja!
Rózsát ide . . . . utálom e szagot!
Tovább a tánczczal, hiveim csoportja,
Szibariták, csak összetartsatok!

Ne kóborolj . . . jer csarnokunkba, lantos,
Pengesd a kobzon nagyságunk dalát!
— Inkább kutyádhoz ézekelsz? — Kalandos
Kevély bolond, lódulj utadra hát!
Könnyü feledni gyöngyözö italnál
Vádat, rosz lelket, bünt, gyalázatot,
S uralkodás több a mihaszna dalnál,
Szibariták, csak összetartsatok!

Jer, léha bölcs, müvészeként a szónak,
Ki hogyha kell, angyal.á nyelveled
Magát a sátánt —: mondd ügyünket jónak
S tisztának minket! hallgatsz? el veled!
Bablók védője, hogy lettél ily kába?
Táncoltass medvét vagy vezess vakot,
Emréd megbénult, — menj, öltözz csuhába! —
Szibariták, csak összetartsatok!

Hiába gúnyol tönkre tett hazátok,
Csak éljünk rajta, mint rüh és penész;
Inség, nyomor, düh vicsorognak rátok,
Mindenki megvet, gyülöl és lenéz . . .
Létünk gyalázat és uralmunk vétek,
Ránk fenyeget sirjából a halott,
Mindegy! Tovább! A hatalom tiétek!
Szibariták, csak összetartsatok!

Ábrányi Emil.

44

A ZSEB.

REGÉNY KÉT KÖTETBEN.

Irta KAZÁR EMIL.

MÁSODIK KÖTET.

(Folytatás.)

Kovács Antal.

Tápió Adorján hiába tett kisérleteket, hogy fenyegetett helyzetén segithessen. Egyetlen vitorlát sem tudott az árbocz számára szerezni, és be kellett látnia, hogy a készülő fergeteg kényére jut, ha szemközt megy vele. Saját erejében nem bizhatott többé, mert épen erejét akarták megtörni.

Készen volt, hogy visszavonuljon. A mit tapasztalt, elkeserité és nem tette kivánatossá a további küzdelmet.

— Én is fotografus leszek, mint oly sokan, — gondolta gyakran, megemlékezve Boglárira — Hadd vonuljak én el az ismeretlenséghe, hol minden, a mi csak környez, a magány csöndes határa legyen. Hadd záruljanak el mögöttem a mérkőzés sorompói, s maradjon minél távolabb a nyilvánosság, melyet a vásári zsivaj tölt el, a kufárok fülléres versenygésével, s hol napi és perczenyi tekintélyek az elsatnyultak töprenkedésével, mételyezik meg az önbizalmat. Hadd vigyem el magammal az ép szivet, hogy mielőtt megfertőztetnék, egészséges tápláló gyökere legyen életemnek; hadd mentsem meg a tiszta homlokot, h ogy emelt fővel járhassak; hadd ragadjam ki a becsületet, hogy legyen mit hagyni gyermekeimnek. Ám fosztogassanak ki mindenből, a mit szereztem, megmarad nekem; a boldog rész. állják utamat, én fészkembe vonulok.

Csak Berta szeretetét kivánta osztályrészül, csak azt követelte az egész világból.

A becsvágy megtört benne. Bizalma megrettent, mert a bizalmat semmi sem rettentheti el jobban, mint az aljasság. A becsület inkább önkénytes számüzetést választ, hogysem bevárja, mig kihaltában szemlélheti a nemest.

— Nem sokára igen szegények leszünk, — szólt egyszer nénjének, kit e figyelmeztetés és a bus hang megijesztett. — A nagyuraság nem oly könnyü dolog. Föl kell hagynunk vele, kedves néném. Már szaladgálok egy kis mérnöki állásért, s majd akkor nem kell aztán annyi látogató kérdezősködésére felelgetned. Ne haragudj meg rám, édes nénám, roszul gazdálkodtam, baj van a számadó könyvecskénkben.

De biz a tekintetes asszony nagyon megrémült.

— Csak nem a hivatalodban történt valami?

— Nem, nem! Ilyenre ne is gondolj. Alkalmasint soha sem fogsz megtudni mindent, de hidd el, hogy máskép nem lehetett.

Gedeonné eddig sem tapasztalta valami nagy láttatját fia előkelő állásának. Sokkal egyszerübb asszony volt, és igényeinek szük köre oly határozott, hogy az ő életmodjában legfeljebb az ebédelés idejére nézve történt csak változás; ezzel pedig soha sem tudott kibékülni, mert öcscse gyakran még öt órára sem érkezhetett haza. Azonban bus lett, mert képzelhette, hogy a mi történt, az öcscsének is fájhat s most hirtelenében már megmagyarázhatta magának azt is, miért látta Adorjánt oly sokszor annyira elmerülve, hogy többször is meg kellett szólitani, mig észrevette a hozzá intézett kérdést.

Gyárfás ur egészen elképedt, mikor Adorján neki is megmondta, hogy valami készül, a mit jónak nem lehet mondani. Gyártás ur nagyon szeretett volna azonnal mindent megtudni, de a baj eredetére nézve ő sem nyert bővebb fölvilágositást.

— Valami alávalóság történhetett! — kiáltott a haragos öreg ur, de akármennyit gondolkozott is, hogy ugyan mi lehet ez az alávalóság, még sejteni sem tudta.

Annyit körülbelül sejtett mindenki, hogy Lehotai szerencsétlensége is Adorjánra nehezült, de Gyárfás ur száz meg száz módot tudott, a mint az ilyesmin segiteni lehetne.

Egyszer, ugy a polgári ebéd tájában, szerfölött komoly emberek jelentek meg a folyosón, és olyan sanda tekintettel nézegettek minden ajtóra és ablakra, minőt leginkább a kakasoknál tapasztalunk, ha e kényes állatok nagyon begyeskedő kedvüek. Négyen voltak. Kettőnek közülök hosszában meghajtott iratcsomag a hóna alatt; oly valami jel, mely napjában száz meg száz házban szokott rémületet gerjeszteni.

Az első ur szabatosan lépdelt, jóizün szivarozott, s iratcsomóját egy ajtó előtt (melynek névtábláját megvizsgálta) markába fogta nagyon elegáns ragadozó erővel, s a botjával koczogni kezdett. A másik ur, ki jókora csomagot szorongatott a hóna alatt, száraz képü ember, nyugtalanul izgő-mozgó szemekkel, tökéletes ellentéte a harmadiknak, a ki derekasan elhizott s a szája környéke mindig nevetésre áll. A negyedik végre Simi ur, a lárvaszerü arczczal és a homokszinü parókával, mely körüskörül már olyan csipkés, mint valami kunyhó megtépett szalma fedele.

Tápió huszárja nyitotta ki az ajtót. Az első ur azonnal benyomult, s a többiek is mind követték. A méltóságos urat keresik. Nincs itthon. Mindegy; ki van itthon? A tekintetes asszony itthon van. Tehát meg kell mondani a tekintetes asszonynak, hogy törvényes emberek vannak itt.

A huszár, ki a hosszu iratcsomagokról alig tudta elvenni szemét, mormogva fordult vissza, s nem sokára megjelent a tekintetes asszony, sebesen és izgatottan. „Micsoda törvényes emberek?“ — kérdezta már a harmadik szobából. „Micsoda törvényes emberek?“ — kérdezte akkor is, a mint a várakozók elé állt.

Az első ur bemutatta magát, hogy ő ügyvéd; a második a törvényszéki végrehajtó, a ki föl fog irni mindent; a harmadik pedig a becsüs, ki lelkiismeretesen megszabja mindennek az értékét. Es szives volt eljönni a Simi ur is, a kit talán méltóztatik ismerni.

Gedeonné összeszapta a kezét. „Jóságos ég, exekuczió!“ Belesápadt e szó kimondásába, s kétkedett, mintha az urak jó helyen járnának; de az urak meggyőzték, hogy jó helyen járnak, s kijelentették, hogy „az eljárás azonnal kezdetét veszi,“ és kérik az asszonyságot, hogy ezen eljárás meggátlására ne tegyen legkevesebbet se, hanem engedje szobáról szobára menni a törvény intézkedését, teljes szabadon.

— Mert mi erőszakot is használhatunk, — fejezte be a helyzet képének rajzát Simi ur, s rögtön a butorok vizsgálásához és tapogatásához kezdett.

Gedeonné csak annyit mondott, hogy „mindjárt, mindjárt.“ Ezzel elfutott Gyárfás urhoz, „Ön tudja, mi a törvény, jöjjön csak Gyárfás ur.“ Persze hogy tudta a törvényt és szomorun látta annak képviselőit.

— Ocsémasszony, menjen csak félre, — szólt az öreg ur, temetéshez illő komolysággal. — Majd én itt maradok. Irka-firkálni fognak, ennyi az egész; meg egy kicsit összevissza turkálnak. Menjen kérem Bertához.

— Asszonyom! — szólalt meg Simi. — Figyelmeztetem, hogy még egy fogkefét sem lehet elrejteni a legsulyosabb következmények nélkül.

— Minket bizony ne figyelmeztessen az ur semmire, — csapta oda a szót Gyárfás ur haragosan.

Gedeonné mély sóhajtások közt csakugyan eltávozott, zavart és kétségbeejtő fogalmakkal a történők felől, s gen félve, hogy a törvény talán nagyon vérszemet is kaphat, ha csak egy asszonyt és egy vén embert lát maga előtt. Határozottan hitte, hogy ha öcscse itthon volna, a ki oly okos ember, mindez meg nem történhetnék s hogy készakarva választottak oly időt, mikor Adorján nem lehet itthon. Némi megnyugtatás végett a huszárt elküldte Boglári után, ki most a közelben lakott.

Ezalatt a törvényes eljárás teljes folyásba indult. Minden holmit összeforgattak, megmozgattak, s a minek ajtaja vagy fiókja volt, fölnyitogatták és a becsüs oda mosolygott minden tárgyra elégülten s müértőleg föltaksálta, bediktálta és tovább folytatta.

— Lim-lom, nincs egyetlen valamit érő darab! — kiabált Simi ur vértanui szenvedéssel.

Bogiari Sándor csakugyan megérkezett, s Gedeonné panaszai és az esemény által ingerelve,

---

Lapunk mai számához egy iv melléklet van csatolva.

alkalmával a keleten, mint egy védnök, mint egy szabadító, s ezt talán senki sem hiszi jobban, mint épen a bolgárok. De e hit elterjesztése által nagy játékot nyer Oroszország, mégha később maguknak a bolgároknak lesz okuk megsiratni e napot. Ma nem tudják mit cselekesznek, midőn örülnek, hogy urat cserélve, ez urban a jobb jövőt köszöntik a rájuk váró járom képében.

Egy jelenet a német birodalmi gyülésben.

A „Daily Telegraph" röviden, de érdekesen irja le a német birodalmi gyülés azon ülését, melyben Stolberg gróf birodalmi kanczellári helyettes Fritzsche és Hasselmann socialdemokraták elleni bünvádi eljárásra engedelmet kér. A hirlapi jelentés igy hangzik:

A birodalmi gyülés minden egyes tagja nagy feszültséggel várta a mai vitát és annak egyes peripetiáit. Az alelnök megválasztatása két szavazást vett igénybe s igy azzal két órát vesztettünk el. Ezután Forckenbeck elnök egy iratot vett elő, mely külsejére nézve nagyon hasonlitott ahhoz, mit tegnap olvasott fel és a mely a Fritzsche socialdemokrata képviselő elleni bünügyi eljárás megengedése kérelmét tartalmazta. Ma Stolberg hasonlót követelt Hasselmann socialdemokrata képviselő ellen. A vita más napra napoltatott el, de a jelenet, melynek szinpadja a birodalmi ülés terme volt, valóban szini hatást gyakorolt minden jelenlevőre. A képviselők, jelesül a nemzeti szabadelvüek és a haladó pártiak, mind felugrottak helyeikből és két oldalról közeledtek azon helyhez, hol Fritzsche egészen visszavonulva ült. Mindnyájan siettek vele kezet szoritani, még oly képviselők is, kik azelőtt szóba sem állottak vele. Sőt még a konzervativ és birodalmi párt emberei is, ha nem férbettek hozzá, távolról kezeikkel intettek és köszöntek neki. Fritzsche szinte zavartnak látszott. Szerénysége nehéz megpróbáltatáson ment át. Ő annyira absorbeálta mindnyájok részvétét, hogy abból kollegájának Hasselmannak alig maradt valami, noha a legközelebb ülő képviselők ennek is köszöntek. De Hasselmann külseje nem annyira sympathikus, mint Fritzscheé. Midőn később a képviselők az ülés befejezte után szétoszlottak, a legszebb nők és karzati közönség sorfalat képezett az öt socialdemokrata körül — a hatodik, Bebel, nem volt jelen — mindnyájan üdvözölték őt. Egy urhölgy egy kis virágcsokrot dugott gomblyukába.

A szoczialdemokrata képviselőknek tett ezen rögtönzött ovatiójára aligha volt a kormágy elkészülve.

Egyébiránt annyi bizonyos, hogy a birodalmi kanczellárnak valami czéljának kell lenni, melyet azonban senki sem ismer. Meg lehet, talán szerette volna, ha a tüntetések Fritzsche mellett még az utczán is folytattatnak és fáklyás zenével végződnek. De mindez nem történt. Fritzsche Lasterrel bérkocsiba ült és elhajtatott. Azon hir volt elterjedve; hogy elhagyta Berlint. Mindez a birodalmi kanczellárt meg nem fogja rendíteni szándékaiban. Azt hiszik, ha protectionista javaslata megbukik, ismét feloszlatja a birodalmi gyülést.

Azon kevés képviselő közt, ki nem közelitett Fritzschehez és Hasselmannhoz, legfeltünőbb volt Moltke gróf tábornagy. Minden szem rajta csüngött. Midőn ő is elhagyta a termet és az utczára lépett, senki sem emelt előtte kalapot, mint ez különben történik. A birodalmi gyülésben eljátszott jelenetnek hire mint villanyszikra terjedt el a városban.

Virchow a pestisről.

Fej fej mellett ültek a berlini orvosi társulat tagjai e hó 19-én a „Norddeutscher Hof" nagy termében, és ép oly zsufoiva állottak a hallgatók a nyitott ajtókban és előcsarnokban, hogy hallják mit fog Németország hires orvosa a borzasztó kórról mondani, mely most mindenkit elrémit. Itt állott ismét azok előtt, kik egykor tanitványai voltak és nagy szerénységgel kifejtette, miszerint csak azért szól e tárgyról, mivel arra felszólittatott, de melyre nézve saját tapasztalatai nincsenek és csak az eddigi irott tapasztalatok nyomán tanulmányozhatta a pestis lényegét. Az adatok többnyire a jelen század első harmadából származnak, igy tehát oly időből, melyben noha a tudomány már a jelenben elfoglalt téren állott, de midőn még kifejlődött diagnostikai segédeszközeink nem voltak ismeretesek. Igy tehat okunk van szemrehányásokkal illetni Muszkaországot, melynek már évek óta közvetlen szomszédságában alkalma lett volna a kór jellegére nézve vizsgálatokat meginditani, és még is a helyett, hogy a német orvosi egyetemeken kiképzett kazani és charkowi orvosokat küldene, most sötétben tapogatódzó egyéneket küld a helyszinére jelentés tételre. A nehézség azokra nézve, kik a pestis jelentésekből és közzétett kóresetekből akarnak tapasztalást meriteni, leginkább abban rejlik, mivel az egyes tanulmányozók és észlelők jelentései egymással ellentmondásban állanak. Ezen kórt leginkább jellemző tünete, melyre nézve minden jelentés egymással összhangzásban áll, a daganatok képzésére vonatkozik. Nemcsak a bőr külfelületén, hanem a belszervekben létező mirigyek is felpuffadnak. Némelykor kedvező jelnek tartják ezen daganatok felfakadását. Csodás az, hogy majdnem valamennyi orvosi bizottság ezen kórt küteghagymáznak ismerte. Küteghagymáznál pedig soha sem fordulnak elő, mirigydaganatok, ugy, hogy a legujabb tudósitás Xanthiból Szaloniki községében ott kitört küteg hagymázról inkább aggasztó, mint megnyugtató, mivel egy konstantinápolyi bizottság még utóbbi időben is nagyon könnyedén szólt a mirigydaganatos küteg hagymázról (metastasis bubonica.) Igy tehát ott csakugyan valódi pestis uralkodik. — Mellőzzük Virchow bonczlani taglalásait, melyek csupán az orvosi közönségre voltak számitva, valamint az indiai pestisre vonatkozó értekezését is, melyből csak mellesleg mint valami rendkivüliséget azt emlitjük fel, hogy a Himalaya hegységben, ott hol a havas rétegek kezdődnek, mindig találhatni egy nemét a honosult könnyebbszerü pestisnek, a nélkül, hogy az valaha nagyobb mérvben lépne fel. Virchow nézete az, hogy a pestis Syriából jő, éveken át lassan halad Mesopotamiába az Euphrat mentében, onnét Persiába ment át, honnét a Kaspi tengeren át haladván mostani pusztitásai helyszinéig hatolt. Ezután a pestis veszély ellen alkalmazandó rendszabályokra tér át és épen beszédének ezen része az, mely valamennyi kör legnagyobb érdeklődésére érdemes.

Az eddig megragadott és tervezett rendszabályok által gyakorlati siker helyet az éretett el, hogy a nyugtalanság és aggodalom növekszik, és ő maga sem titkolhatja el, hogy a hirlapi közlemények átolvasásánál bizonyos didergés futja át testét.

A tervbe vett rendszabályoknál azonban a legrosszabb még az, hogy egyátalán keresztül nem hajthatók. A quarantaine a tengeri kikötőkben nagyon helyeselhető és könnyü végrehajtásnál kitünő eredményeket szül. De Muszkaországot elzárni a szárazföldön a Keleti tengertől a Fekete tengerig — az lehetetlenség. Állitásának bebizonyitására szónok elbeszéli hogy 1815-ben mint zárták el a lojai pestis területet. Loja kis városka volt Barihoz közel a nápolyi királyságban. Az orvosok eleinte azt konstatálták, hogy ott egy láz uralkodik, mely ragadós arra, ki rá hajlammal bir. Csakhamar kiderült azonban, hogy a láz tulajdonképen pestis és a lakosok menekülni kezdtek. Az akkor Ausztria által erősen megszállt Nápoly a város erélyes elzárását követelte. A lakosok visszaüzettek, bizonyos távolságban két árok ásatott, hol őrök állottak és még tovább egy katonai zárt gyürüt állitottak fel. A város mesterséges uton tápláltatott és a leirások jelentik, hogy a ki kisérletet tett a gyürü áttörésére, főbe lövetett. — Egy katona, ki felemelt egy hozzá dobott kártyajátékot, szinte főbe lövetett. Képzelhető-e tehát, hogy azon rendszabályok, melyeket egy még barbárabb korszakban és csak néhány mértföldre alkalmaztak, alkalmazhatók volnának száz mértföldekre? Virchow azt mondja, hogy barátaitól a képviselőházba, kik erélyes óvintézkedések megtétele végett interpellálni akartak, azt kérdezte: „Lövetni akartok? Különben nincs czélja az interpellácziónak!" Az absolut elzárás még marhajárványoknál sem sikerült teljesen, pedig itt már nagyobb a lehetőség.

A hatóságoknak, melyek a monarchiáról kiállitják a bizonyitványt, angyaloknak kellene lenniök, hogy a rendszabályok hatást gyakorolhassanak; a muszka hivatalnokok azonban, kik a bizonyitványokat kiállitják, bebizonyitották, hogy csak emberek.

Az asztrachäni betegség jelentékenyeknek rajzoltatott, mint a minő veszélyes. A nyugtalanság okát más helyen kell keresni. Nem „elméleti ellenszenv" az, hogy a románok nem engedik vasutaikra a muszka hadsereget. Attól tartanak, hogy e hadsereg pestises. Mindennekelőtt egyszer már meg kellene tudni, hogy minő azon hadsereg egészségi állapota; ha a románok aggodalma alapos és ha a muszka hadsereg visszatér Muszkaországba, akkor indokolt azon aggodalom is, hogy ez által az egész ország inficziálva lesz. Ha ellenben a katonák egészségesek, akkor legalább egy nagy aggodalomtól szabadulunk meg.

A különböző áruczikkek behozatalának eltiltása helyeselhető, habár az még mindig bizonytalan, hogy a betegség mily módon ragad át. Egyptomban európai orvosok a khedivetől három halálra itélt gonosztevőt kértek ki és beléjök oltották a pestis sebgenyt. Az egyik megbetegedett, a másik kettő egészséges maradt. Egy orvos, ki önmagán csinálta az experimentumot, meghalt, de nincs bebizonyitva, hogy vajjon a pestis területen belül — a hol volt — ugyis meg nem halt volna.

Ránk nézve, a hermetikus elzárás lehetetlensége mellett nem maradt egyéb hátra, mint ellátni magunkat mindazon óvrendszabályokkal, melyeket egyéb járványoknál sikerrel használtunk. A pestis veszedelme nem lesz nagyobb, mint a koleráé. Ha e betegség ide hurczoltatnék, a betegek izoláltatni fognak, mint a kolerában, Mindenekfölött a desinfectióra kell figyelemmel lenni és legajánlatosabb a desinfectió szárazmeleg által. Orvosok, kik keleten tanulmányozták a járványt, azt jelentik, hogy igen alkalmas az inficziált anyagokat néhány órára hideg vizbe mártani. Virchow nem tartja ezt lehetetlennek, miután a viz jobban hatja át az anyagot, mint a felszinen maradó gázok és ajánlja a keleti orvosok által ajánlt e szernek kisérletképeni használatát.

A pestis.

Dr. Rózsahegyitől a magyar kormány küldöttétől Zaritzinből február 21-éről a következő tudósitások érkeztek:

A febr. 20-dikán Loris-Melikoff grófnál tett tisztelgés alkalmával, tudtunkra adatott, hogy tiz nap óta járványbetegség az egész területen nem fordult elő. Az öv és zárlati rendszabályok eszközlése a legszigorubban folytattatik. Három zárvonal állittatott fel. Az első körülfogja az egész Asztrachani kormányzóságot, egymástól öt-öt verstnyire felállitott őrcsapatokkal. A második elzárolja a Volga mindkét partján fertőzve volt területet; a harmadik az egyes fertőzött falvakat.

Ezekre nézve negyven nap mulva az utolsó betegedési esettől számitva megszünik az elzárolás. Ránk nézve tiz napi vesztegzár rendeltetett. Loris Mellikoff február 23-án utazik Asztrachánba és két hét mulva tér vissza.

Mi kiküldöttek három csoportra oszlottunk. Hirsch és Reitlinger orosz orvossal Wettljankába onnét Asztrachánba, az osztrákok Sommer tanárral a Volga jobb, én s a románok Münch tanárral a bal partját járjuk be, és a déli vesztegzárban fogunk találkozni. Zarizynben éjjel nagy eső, később derüs nap, feneketlen sár. A Volga jege áll.

Zsedényi végtisztesség tétele.

Zsedényi holt testét ma szentelték be az evang. templomban. A holt test a Józseftér 5. sz. alatti lakásról délután 2 órakor vitetett át a templomba, mely ez alkalomra gyász lepeliel borittatott be. Az ünnepélyes szertartásra nagy számu közönség jelent meg, mely a templom hajóját egészen megtölté. Ott voltak a miniszterek közül Tisza, Szende, Perczel, Szapáry, Trefort, Péchy, Pauler; ott volt a törvényhozás két házának elnöke Majláth György és Ghyczy Kálmán, számos képviselő és notabilitás, köztök Somssich Pál, Simonyi Lajos b. Mocsáry Lajos, Ráth főpolgármester, gr. Lónyay Menyhért, Perczel baranyai főispán, Zichy Ferraris Viktor, Angyelis ujvidéki szerb patriarcha, Orbán Balázs, Fábry legfőbb itélőszéki elnök, Szapáry István gr. pestmegyei főispán Podmaniczky Frigyes, Bittó István, Szontagh Pál, Apponyi Albert gr., Lipthay Béla b., Tisza Lajos, Gräf honvéd tábornok, Wäcker-Gotter német konzul stb.

A koporsó az oltár előtt felállitott ravatalra volt téve, melyet a ráhalmozott koszoruk csak nem egészen elboritottak. A kormánypárti klubon kivül koszorukat küldtek még a következők: A szepesszombati választókerület („szeretett képviselőjének"); a párton kivüli képviselők, az egyesült ellenzék („kegyelete jeléül"), a f. m. bányapolgárság („Érdemdus elnökének"), a képviselőház elnöke, alelnökei és jegyzői; a pozsonyi evang. egyházgyülekezet, az osztrák földhitelintézet igazgatósága és igazgató tanácsosai, s a tiszavidéki vasut igazgatósága.

A szertartás gyász dallammal kezdődött, melyet a templomi orgonán adtak elő. Ennek végezte után Geduly szuperintendens az oltárhoz lépett s imat mondván a koporsó fölött hosszabb beszédben emlékezett meg a boldogult tetteiről, főleg kiemelvén az evang. egyház körül szerzett érdemeit, alapitványait. A protestans egyház történetében Zsedényi melléknevé ez lesz „a nagylelkü adakozó", s neve együtt emlittetik Teleki Johanna, Lórántfy Zsuzsánna, a Jeszenákok és b. Baldácsy halhatatlan neveivel.

A püspök a meghült hamvakra áldást mondván, ismét megszólalt az orgona, s a karzatra elhelyezett énekkar remek hallottas éneke után a szertartás véget ért. A közönség, mely sürü tömegekben vette körül a templomot, lassankint oszlani kezdett.

A koporsót még ma délután kivitték a vasutra, a temetés tudvalevőleg Lőcsén lesz.

*

Nem érdektelen tudni, hogyan lakott az ember, ki a haza jobb fiai közé tartozott, a ki ezreket áldozott az emberiség oltárára, mig hagyott szinü, kopott ruhája és foltos csizmája valósággal közmondásossá váltak.

Egyszerü szobájának két ablaka a Józseftérre nyilik. Első tekintetre látjuk, hogy tudós szobájában vagyunk. A falakat könyvszekrények környezik, a fekete bőrdivány előtt pedig, melynek tartozékát két nagyapai támlásszék képezi, egy hosszukás asztal iratokkal s könyvekkel megrakva, egyik sarokban egy kis asztal szintén kisebb-nagyobb tudományos müvekkel elhalmozva. Minden jó karban van tartva a szobában, s a butorzatnak csak ódivatu alakja árulja el, hogy régi; a bőr csaknem uj, a könyvek is meg vannak óva a portól, a szekrényeket takaró zöld orleans függönyökkel. Minden a megholtnak takarékosságára mutat. Disz nincs a szobában, csakis egy arany-rámába foglalt tükör a divány fölött, s egyetlen kép, Kazinczy ismeretes kőnyomatu képe függ a két könyvszekrény fölött.

*

A salonból a bejárás a háló- és dolgozó szobába vezet. Ugyanaz az egyszerüség, fényüzésnek nyoma sincs. A tért egy alkoven két részre osztja, s a választal hosszában megfakult shirting-függönyök. Elöl a Józseftér felé van a dolgozó szoba. A szoba, melyben Zsedényi feküdt, nem volt világitva. A halott mellett egyetlen gyertya sem volt, ki sem őrködött mellette. Nagyon jól beillenék valamely egyszerü gimnáziális tanar szobájának, természetesen tudós tanárénak, mert minden arra mutat, hogy a meghalt halála órájáig tanult, foglalkozott. Az iróasztal mellett egy másik asztal is van, s az tele házi eszközzel, milyenekre az agglegényi háztartásban leginkább szükség van. Egy gyorsforraló, tojásfőző, czukorszelencze, két csésze, kanál stb. A reggelit naponként honn főzték, s az inas felszolgálta urának a „salon"-ban.

Az alkoven egyik oldalán egy óriási könyvszekrény áll, a másikon feküdt Zsedényi. Arcza bámulatosan derült kifejezést nyert. Allát fehér kendő szoritotta föl, az egész testét pedig egy lepedő takarta, s az összekulcsolt kezek fölé Melczerné asszony egy márcziusi ibolyából kötött csokrot helyezett. Melczerné asszony egy ügyvédnek özvegye, Zsedényinek távoli rokona. Az ágy fejénél áll az éjjeli szekrény. Ezen egy kis egyfedelü aranyóra, melyet az elhunyt hordott, pár krajczár, ezek alatt egy arany, továbbá egy nagyobb syphon, egy kis fülespohár és az utolsó gyógyszert tartalmazó két kis doboz.

*

A „Revue des deux Mondes" utolsó füzete volt, melyet Zsedényi közvetlenül halála előtt olvasott. Az olvasmány-mutató nagyon eredeti volt; egy egyszerü evőkés, mely a lapok felmetszésére és az olvasmány jelzésére szolgált. A könyv ott van felütve, a meddig Zsedényi olvasott. Ez egy Bernis bibornokról szóló essay volt.

UJDONSÁGOK.

— február 22.

— ***Lapunk mai száma mellékletének tartalma: Országgyülés. Közgazdaság. Tárcza: A párisi rendőrfőnökség.***

* Időjárás Budapesten. Ma egész nap gyönyörü tavaszi idő volt. Hő mérő állása délben + 6 este + 4 R°.

— Személyi hirek. A király a jövő szerdán este Budapestre jön. — Gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter márczius elején a pénzügyminiszterium elnöki palotájában fényes estélyt ad.

— Magyar isteni tisztelet Boszniában. Dolni-Tuzlából irják nekünk a következőket: Február 16-án az itteni katona-pap misét mondott a katholikus templomban a katholikus katonák számára. Az isteni tiszteleten jelen volt az altábornagy táborkarával és az egész tisztikar. Mise alatt a 68. gyalogezred zenekara egyházi dallamokat játszott. Mise végeztével a lelkész magyar beszédet tartott, melyben a lelki eledelben rég nem részesült katonáknak ugyan kiadta egész esztendőre való részöket. A beszéd igy kezdődött: „Nagy örömemre szolgál, hogy benneteket ily nagy számmal itt látlak; nem tudom azonban, hogy az isteni félelem, vagy előljáróitok szigoru parancsa vezetett-e ide benneteket?" Ebből a tónusból folyt tovább a beszéd, melyet a katonák nagy megilletődéssel hallgattak végig s mély lelki épüléssel távoztak a templomból. A lelki atya erősen lelkére kötötte a harczosoknak az előljáróik iránt való engedelmességet és a kapott parancsok föltétlen végrehajtását, mint a mit nem csak a koronás fő, de az isten is parancsol. A beszéd a hadsereg dicsőitésével végződött.

— Vahot Imre meghalt. A magyar irodalomnak egyik veterán bajnoka dölt ki tegnap az élők sorából. Vahot Imre, ki az utóbbi években már teljesen visszavonult a közélettől, tegnap Buda-Ujlakon meghalt. Vahot Imre Gyöngyösön született, hol atyja az Eszterházy herczegek uradalmi ügyésze volt. Testvérével, a költő Sándorral, 1831-ben az eperjesi iskolába menvén, ott — Sárosy Gyulával együtt — élére álltak az iskolai nyelvmivelő társulatnak. — Ott irta legelső munkáit is s lelkesitő hangon felolvasásokat tartott. A nyilvánosság elé 1837-ben lépett először a „Rajzolatok"-ban. Budapesre 1838-ban jött joggyakorlatra, de e helyett az irodalommal foglalkozék. Megirta a „Zách nemzetség" czimü szomorujátékot, dolgozott az „Atheneum"-ba, „Figyelmező"-be, a „Regélő"-be s majd Kossuth „Pesti Hirlap"-jának ujdonságirója lett. Aztán Pozsonyba menve, kiadta az „Országgyülési almanach"-ot. Irt sok szinmüvet, melyek közül a „Farsangi iskola" maig sincs még letéve a nemzeti szinház repertoirjáról, „Huszárcsiny" czimü népszinműve pedig olykor a népszinházban kerül szinre. A negyvenes években igen értékes vállalata volt a „Magyarország és Erdély" czimü füzetek, képekkel. E végett beutazta egész Magyarországot. Négy éven át (1844-től) szerkeszté a „Pesti Divatlapot," mely virágzó közlöny volt s egy ideig Petőfi, mint segédszerkesztő is dolgozott bele. 1848-ban az „Országgyülési emlék"-et adta ki. — A Budapestre bevonult császári sereg őt is elfogta, de csakhamar szabaddá lett s kinyomatta a „Honvéd őrangyala" czimü regényét. Majd a muszkák által fölégetett Losoncz fölsegélésére kiadta a „Losonczi Phőnix" három kötetét az akkori legjobb irók közremüködésével, oly nagy anyagi eredménynyel, hogy sok ezret adhatott át a jótékony czélra, Utóbb „Remény" czimü füzeteket adott ki, „Magyar Thália" czimü szinészeti almanachot, „Napkelet" cz. heti lapot, Kubinyi Ferenczczel együtt „Magyar- és Erdélyország képekben" cz. folyóiratot. Átalában volt két évtized, melyben nagyobb vállalkozási szellemet senkisem fejtett ki nála. Az utóbbi két évtizedben azonban teljesen felhagyott az irodalmi müködéssel, s sok hányattatás után Budaujlakon vonult meg, hol a jámbor svábok közt a magyarosodást igyekezett terjeszteni. Egyik darabjának nem rég történt előadása ujra felbuzditá benne a régi tetterőt s a mult hetekben előfizetési fölhivást bocsátott ki egy regényre, mely azonban már nem jelenhetett meg. Nem rég még egy vidéki lapban is olvastunk tőle tárczát, mely a budaujlaki életet festette. Temetése holnap délután 4 órakor lesz a kecskeméti utcza 12. sz. házból fia lakásáról. Béke poraira!

— Munkácsy Mihályról a következőket irja a „Fővárosi Lapok": Egy hirneves magyar festőnek, ki évek óta Párisban él, mikor első nagyobb képe a „Salon"-ban óriási tetszést aratott, egy ismert franczia müárus azt az ajánlatot tette, hogy előlegez neki müterem-berendezésre bizonyos összeget, ha tiz évre leköti magát szerződésben, hogy minden festendő képe árának kétharmadát neki adja. A fiatal müvész ráállt a szörnyen nagylelkü üzletre, és azóta a derék müárus (kinek igen „jó" szeme volt, hogy ama képéből meglátta a leendő nagy képirót,) boldogan szedegeti be az összes tiszteletdijak 66 százalékát s szedni fogja mind addig, mig a vele, a modern Shylokkal kötött szerződés tiz éve el nem mulik. A magyar piktor pedig festhet akárhány százezer frt értékü Milton-képet, a százezer forintból hatvanhatezer a derék müárusé s őt csak harminczhárom illeti a keze munkájáért. Igy beszélik ezt azok, a kik jól vannak értesülve. — Munkácsy első tanitójáról Szamosi Elek, jelenleg Nagyváradon élő rajztanárról számos érdekes adatot közöltek a lapok. Munkácsy ezeket egy Szamosihoz intézett levelében nemrég megczáfolta, most pedig ugyanez ügyben hosszabb levelet tesz közzé a „Vasárnapi Ujságban." Ebben előadja a müvész, hogy midőn Aradról, hol asztalosságot tanult, 1861-ben egészsége helyreállitása végett nagybátyjához Gyulára ment, Szamosi akkor érkezett vissza olaszországi utjából, szintén Gyulára került, hol a Wenckheim grófoknak családi képeket festett. A véletlen összehozván őket, Munkácsy elmondá Szamosinak, hogy szeret rajzolni, Szamosi megnézvén a flu addigi rajzait, biztatta, s midőn Gyuláról Aradra ment, magával vitte őt is, s ott nem csak a rajzban, hanem a történetben, irodalomban stb. nagy kitartással és buzgalommal oktatta. Szamosi ezután Baziásra ment Ormós mostani temesi főispánhoz s Munkácsyt ide is magával vitte. Itt több oláh genreképet rajzolt Munkácsy természet után, melyekben Szamosi utasitásai nagy segélyére voltak. Később elmentek még szintén együtt Beodrára, hol Szamosi a „Karácsonyi családot" festette. Innét eltávozván, a mester azt a tanácsot adta Munkácsynak, hogy most már menjen valami akademiára. Igy váltam meg — ugymond Munkácsy — Szamositól, igen jó alappal, nehéz szivvel és az ő jó atyai áldásával, melynek hatását, istennek hála! mind ekkoráig éreztem."

— Don Carlos mint iró. Don Carlos, mint a párisi „Union" jelenti a Spanyolországban általa legutóbb felbujtott polgárháboru történetének megirásán dolgozik.

— Montenegró uj fővárosa. Az a kérdés, hogy Czettinje helyett melyik legyen a montenegrói vladika székhelye, már meg van oldva. Az uj főváros Danilovgrád lesz, melynek előnyös strategiai és topographiai helyzetén kivül az a fölénye is van az eddig emlegetett Podgoricza helyett, hogy a régi Montenegróban fekszik, s Nikita fejedelem alkotása. E városban legközelebb három palotát kezdenek épiteni, egyet a fejedelem, egyet a kormánytanács és egyet a főiskola számára. A tervek, az épitők és a pénz már utban vannak Szentpétervárról Montenegró felé.

— Árviz hirek. A Tarna, Zagyva és Tápió vizek gyors áradása és a Zagyva folyó kiöntése következtében Rékás és Ujszász községek a legnagyobb mértékben fenyegetve vannak. A viz oly annyira kiöntött, hogy mindkét község f. hó 22-én már elszigetelve volt, s a közlekedés végkép megszakadt. A kecskeméti a. járási szolgabiró által 20-án Rékás községben rendelt lovas pandur nevezett községet már nem érhette el, noha utját az oda vezető töltésen folytatta. De a töltés már szintén viz alatt volt s igy a pandurnak vissza kellett térnie. A viz folytonosan és rohamosan áradt s mindkét község elő házai már viz alatt vannak. A lakosság (még nők és gyermekek is) éjjel-nappal védgát épitéssel foglalkozik. A szolgabiró sürgősen vizjárművekért folyamodott a megyéhez. Az alispán egyelőre 300 frtot utalványozott a legszükségesebb intézkedések megtétele czéljából. Ez összeg már ma megküldetett rendelkezési helyére. — Mint nekünk Szolnokból irják, a Tisza jege teljesen eltakarodott; a viz 12-ke óta folyton apadt, néhány nap óta azonban ismét aggasztó mérvben megáradt.

— Uj szállitó levelek. Mint a hivatalos lap közli, a jelenleg érvényes utánvételes szállitólevelek kifogytával egyelőre zöld, később sárgás papirból készült uj alaku utánvételes szállitólevelek fognak kiadatni, melyek ugy mint az eddigiek két, szétválasztható részből t. i. a sajátképeni szállitólevélből és utánvételi lapból állanak. Áruk ugyancsak mint a régieké, azaz 6 kr.

— Rendkivüli természeti tünemény. Borsodmegyéből irják a „M. L."-nak: Mint rendkivüli természeti tüneményességet kell megemlitenem azon légköri változást, mely nálunk e napok alatt uralkodott. Folyó hó 15, 16 és 17-én szakadatlanul villámlott és dörgött, s egész nyári viharok meleg záporokkal változtak. Békákat lehetett látni ugrálni s vad-ludak csoportja vonult felettünk át, nyugatról keletnek. A vizek ennek folytán igen gyorsan megáradtak, a vastag hó takaró teljesen eltünt a vidékről, s egészen tavaszi időket éltünk. Eme rendkivüli idő jelenségeket azonban kedvező jövő előhirnökének nem vehetjük: a vetésekben máris tetemes károkat látunk, s félünk az időjárásban beállandó reákcziótól. — És csakugyan 18-án virradóra, erős nyugati szél mellett meghült a levegő s vége lett a nyárias napoknak — a minőket tél derekán február közepén még soha nem éltünk.

— Az utczai nymphák ellen. Több napon át tartatott a kerepesi uton őrjárat, hogy az ott czirkálni szokott kétes nők kihivó magaviselete miatt előfordulni szokott botránynak vége legyen, azonban feltünés nélkül; az ugynevezett hölgyek letartóztatása a legnagyobb ovatossággal történt, nehogy a közönség e miatt összecsoportosuljon. Tegnap este azonban az őrjárat müködése már nyilvánossá vált, a véletlenül meglepett nők futkosása ugyanis a közönség figyelmét rögtön magára vonta. Még más iránybaa is tartattak őrjáratok s mintegy 30-ra menő ismeretes nő szállásoltatott el a rendőrségnél. Hogy jövőre az őrjárat müködése ne jöhessen köztudomásra, a rendőrség gondoskodott oly módokról, hogy az illető nők csak akkor tudják mi történt velök, midőn a hatvani utczai épület kapujában találják magukat.

— Diplomatiai estély Párisban. Szerdán este nagy estély volt Párisban a német nagykövetnél; ez volt az első alkalom, midőn a jan. 30-iki kormány fejei diplomatiai estélyen megjelentek. Az estnek sajátszerü physiognomiájában a társak összejövetelnél több jelentősége volt. Csak oly semleges területen, mint ez volt lehetséges oly találkozás, melyben a franczia politikában egy emberöltő óta történt minden változás legkiválóbb képviselője által repraesentálva legyen. A jelen voltak közül elég csak a következő neveket fölemliteni, — melyek magok helyett beszélhetnek. Ott voltak: Gambetta, Decazes hg., Fleury tábornok, Jules Ferry, Chabaud-Lateur tbnok, Arago, Aumale hg., Spuller, Buffet, Allain Fargé Larochefoucauld-Bisaccia tbnok, Beust gr., Léon Renault, Msgr. Meglia pápai nuntius, Gontant-Biron, d'Abzac báró, Vinoy tbnok, Lachaud ügyvéd. A társaság 1000—1200 személyből állott, kik őt

---

dühösen rohant a törvény emberei közé, s rájok rivalt, hogy pusztuljanak el rögtön, mert egyenkint kiszorja őket. Hanem Gyárfás ur elébe állt, megfogta hadarászó kezét, és komolyan figyelmeztette a törvények tiszteletére. A müvész ekkor alkudozni kezdett Gyárfás urral, hogy legalább Simit vethesse le a kövezetre, s akkor aztán nyugodt lesz, mint valami linea. Bajos volt lecsilapitani, de utoljára is engedett a szép szónak, s káromkodó tanujává lett az összeirásnak. Gyárfás mindig mellette állt, mint valami őr, s a mint egy kevesebbet mozdult, mindjárt karjába ragadt: „Öcsém uram, a törvény nevében kérem."

(Folytatása következik.)

Népszinház.

(„Ágnes," népszinmü 3 felvonásban Lukácsy Sándortól. Először játszották febr. 21-én.)

Lukácsy népszinmüveiből több megfordult már a népszinház játékrendjén, s a „Veres haju" czimü állandóan meg is maradt. Meg fog maradni „Ágnes asszony" is, tetemes fogyatkozásai daczára.

Lukácsy nem valami nevezetes véna. Feltünő poetikus tulajdonságot még nem sikerült bemutatnia. Darabjainak eseménye nem sokat ér, nagyjából van kigondolva; megindul, de nem bonyolódik, hanem rendesen félre csuszik, ugrik egy nagyot, s körülbelül esti tiz órára véget ér, a mi nem mindig azt jelenti, hogy a szerző egyszersmind be is fejezte az ép előadott darabot. Van azonban Lukácsynak sok ötlete. Nem afféle szellemes ötlet, mely hirtelen meglep és jól mulattat; hanem ötlet, melynek segélyével rátalál erre is, arra is, a mik szinpadra helyezve mutatnak valamit. Érti az összeadást és a kivonást; tud csoportositani gazdálkodni készletével, szóval eléggé ismeri a szinpadnak azt a részét, a mely felén az csupa lécz, zsinor, durva vászon, furó meg kapocs és pókháló. Jó tulajdonsága az alakok kikerekitése is; az igaz, hogy ritkán husosak, de legalább formájok van. Aztán jól bánik a nyelvvel; főképen pedig tudja, hogy Soldosnénak szerepet irni fölötte hálás irodalmi foglakozás.

Teljes dicséretére legyen mondva a szerzőnek, Soldosnénak most jót praescibált. A 16 éves Ilon rajza vonzó, gyöngéd, kellemes. Határozottan szép része a darabnak. Csak Soldosné kell hozzá, hogy folytonos szinpadon létét kivánja a közönség.

A darab meséjét elmondani nem könnyü. Három történet is lefejtik belőle. Epen annyi gyermeke van Forgó Pál uramnak: Zsófi, a ki már férjnél él, de kikapós menyecske; Ágnes, kitől a darab kapja nevét, és végre Ilon, a ki voltaképen unoka, Forgó uram elhunyt fiának a leánya. Zsófinak az a története, hogy elkeseriti férjét Cséri Miskát az ide-oda kacsintgatással, de végre is kibékülnek; Ilon története pedig abból áll, hogy beleszeret — természetes jóizü módon — Csillants Pistába, a ki egy pandur viselt legény, és eljön Forgó uramhoz gazdálkodni, és dalolni Ilonnal duetteket. Ilon és Pista egybekelése a darab legvégire marad, mint minden házasság, a mi a szinpadon köttetik.

Ágnes a darab hőse; noha az előadásé Soldosné. Ugy van festve mindjárt első beléptével, hogy daczos, ingerlékeny és szóváltást kedvelő lány. Megtudjuk azután, hogy már nyolcz kérőt is visszautasitott. Jön azonban Vércse Márton, egy ripacsos képü, kopasz agglegény, de a ki gazdag. Megkéri Ágnest és ez rövid habozás után igent mond. Ekkor jelenik meg Csillants Pista; és Ágnes szeme rögtön rajta akad. De a nyalka legény nem sokat törődik vele, hanem inkább Ilonnal. Ágnes kendőt és gyürüt cserél rut vőlegényével, fogadja hü lesz hozzá s megbecsüli. Nem igen soká tartja esküjét. A második felvonás már azzal kezdődik, hogy megvetéssel szól férjéről. Megtudjuk azt is, hogy Csillants Pistát környékezi, künn is járt utána a tanyán; és mikor Pista sehogy sem hajlik felé, akkor Ágnes bevallja neki egész szenvedélyesen, hogy szereti és gyülöli az urát. Ezt a vallomást ott hallgatja Vércse uram az eresz alatt. — Hogy a szinpadi emberek mindig akkor hallgatózzanak, mikor legszükségesebb: ez már kiirthatatlanul megrögzött baj, és Vércse uram keservesen meg is adja az árát. Felháborodva berohan a házba. Paraszt indulat szerint egy bottal kellene visszatérnie, de nem tér vissza, mert Vércse uram nagyon jószivü és érzelgős ember. Kést döf magába. A cselédek lármát ütnek, Ágnes beszalad a házba, s a másik pillanatban egy fehér lepedővel támolyog elő. Megöltem az uramat!" — mondja. Már meg van tébolyodva.

Vércse uram öngyilkossága nincs indokolva. Ágnes megtébolyodása a szinpad számára nagyon pillanatnyi gyorsaságu. Hirtelenében még nem is tudni bizonyosan, hogy mi történt, mi idézte elő. Ágnes elfut a fehér lepellel, mert most a szerző erőnek erejével az Arany János balladájára gondol, és az utolsó félvonásban semmi egyebet nem akar, minthogy a tébolyodott Ágnes asszony csakugyan oda álljon a patak szélébe, és tisztázza a fehér leplet a vértől, fölkiáltva a balladai gyilkos asszonynyal: „Irgalom atyja, ne hagyj el engem!" Ezenkivül hosszu monológot is tart.

De Vércse uram csak megsebezte magát, felgyógyul, s a rokonokkal együtt keresni indul Ágnest. Ezt épen akkor ragadja magával az éji viharban kiáradt patak. Vércse kimenti a habokból, s mikor Ágnes föleszmél és látja férjét, rendbe jön az esze és ujra megfogadja a mit az első felvonásban fogadott.

Ez a mese, erőszakos csavarodásai mellett is, gyakran mutatós és érdeket keltő formában jelentkezik a szinpadon. Aztán mellékepizódok is járulnak hozzá. Elég sürgés-forgás van a szinpadon és megszólal a nóta is.

Egyik jo alakja a szindarabnak Forgó Pál, egy becsületes öreg ember afféle jószivü nagyapó. Ezt Tihanyi játszotta, s neki valé szerep, jól bánt vele. Vércse Márton is sikerrel van rajzolva, mikor Ágnest megkéri, s aztán drága holmikkal telt kézzel jár kedvében, de az érzékenykedése már nem a napsütötte emberek igazi természete. Eőry rokonszenvesen ábrázolja. Csillants Pista jó népszinmüi medium a népdallokhoz és Vidor legényesen adja és szépen énekel hozzá. Meg is tapsolják sokszor.

Ágnes Rákosi Szidi szerepében teljes buzgalmával játszik, apró részletekig menő gondossággal. Kár, hogy nem erősebb a hangja a szenvedélyes kitörésekhez. Mint mellék alakok is érdekesek: Zsófi (Lukácsyné), Cséri Miska (Egri.) A lusta Filkó Menyus szintén mulattató lenne (és Horváth jól is játsza), ha az utána bonló Boczi Terka több reverencziát tanusitana bizonyos nem elbeszélni való helyzet felől.

Soldosnéról még megemlitjük, hogy a darab első felvonása alatt egy szalagos babérkoszorut is kapott,

Erkel Gyula zenéje kellemesen kiséri Soldosné és Vidor hangját.

nagy teremben mozogtak. A köztársaság elnöke kissé váratott magára s 11 óra felé jelent meg, karon fogva vezetve leányát, egy fiatal barna kisasszonyt. Hohenlohe hg. a házigazda a lépcsőházig eléje ment az államfőnek, a herczegnő az első salonban várta. Az üdvözlés igen szives volt s miután Grévy nejének elmaradását, ki rosszul érzette magát kimenté, bele keveredett a csoportokba s mintegy fél óra hosszáig maradt az estélyen. Csodálatos és az uj viszonyokra mégis jellemző, hogy a megjelent nagy rangu férfiak Grévy, Gambetta, Martel, a miniszterek, a szajnai praefect, a rendőrfőnök, Páris kormányzója semmiféle rendjelt nem viseltek, ugy hogy az ajtón állók és inasoknak ugyancsak össze kellett szedni minden személy ismeretőket, hogy az etiquette ellen ne vétsenek. A párisi estélyeken ugyanis eddigi hagyományos szokás szerint az üres gomblukkal biró frakk tulajdonosát nem sokra nézték, s legfőbb csak megtürtnek tartották.

— Aki minden áron házasitani akar. Szegeden egy P. Alajos nevü fiatal ékszerész azt az ajánlatot tette nem rég egy ottani bál bizottságának, hogy 30 darab arany gyürüt ajánl fel díjtalanul a „nővalasz"-ra, oly föltétel alatt, ha, midőn azokat a nők szabadon annak az ujjára huzzák, a kire akarják, az mindkét részről jegygyürünek fog tekintetni. A bizottság, mint a „Szeg. Napló" irja, szavazattöbbséggel visszautasitotta a veszedelmes ajánlatot.

— Disznóhus-kivitel Angliába. Szegeden, mint egy ottani lap irja, néhány nap óta angol ügynökök időznek sertésvásárlás és szállitás végett. A megvett sertéseket ők maguk — kétten egy szolgával — le is vágják s maguk készitik el a vasuti szállitásra is. Ezuttal próbaképen csak 50 drb levágott sertést szállitanak Londonba s ha a vállalat kifizeti magát, az általuk képviselt angol sertésvágó-üzlet állandó összeköttetésbe lép a szegedi sertéspiaczczal, a melynek ez bizonyára nem kis lendületet adna.

— **Rövid hirek.** Kutyabőr. Az utóbbi időben, mint a „F—p" irja, negyven folyamodvány érkezett a királyi kabinet-irodájába nemességért. — Temesvártt egy fiatal ember tegnapelőtt egy ottani vendéglőben mellbe lőtte magát. A szerencsétlen Sadovánovics szerb miniszter fia volt, s tébolyban követte el e végzetes lépést. Folgyógyulásához kevés a remény.

—

A hivatalos lapból. A honvédség köréből. Dr. Löwy Mór főorvos, a 48. sz. gyalogezred tartalékos állományából, a 78-ik honvédzászlóalj szabadságolt állományába; és dr. Weisz Samu segédorvos a zágrábi 23. számu helyőrségi kórház tartalékos állományából, a 91-ik honvéd zászlóalj szabadságolt állományába tétetett át. Papp Kálmán 2-ik lovas szabadalmi szabadságolt állományu honvéd főhadnagy, a honvédségben viselt rangfokozatról és cziméről önként lemondása elfogadtatott és a honvédség kötelékéből végleg elbocsáttatott.

Az esztüben történő vámfizetéseknél szedendő árkeletpótlék 1879 évi márczius hóra tizenhét százalékban állapittatott meg.

Kinevezések. A király Pongrácsics Ferencz varazdi főgymnasiumi és Jdovcsek Márton eszéki főreáltanodai helyettes igazgatókat, a nevezett intézetekhez valóságos igazgatókká nevezte ki.

+ A magánvásárló urakat különösen figyelmeztetjük Freund Adolf D. budapesti magkereskedő mai számunkban foglalt hirdetményére. Ezen czég, valósággal realis eljárás és csak valódi kipróbált magok szállitása, valamint igen mérsékelt árak által, képes volt magának olyan hirnevet szerezni, hogy már nem csak Ausztria-Magyarország, Oroszország, Szerbia és Romániából, hanem Németországból is, hol köztudomás szerint, hires tenyésztők és jelentékeny régi magkereskedések állanak fenn — jönnek hozzá számtalan megrendelések; a mi ezen czég szilárdsága és szolgálatképességének mindenesetre kivülő bizonyitékát képezi.

—

Farsang.

— A budapesti czipész-segédek önképző egylete február 23-án a zenekedvelők termeiben (bálvány-uicza 14. sz.) bált tart. Belépti dij 80 kr. A pénztárnál 1 frt 20 kr. Kezdődik 8 órakor.

Irodalom.

— Időszaki folyóiratok. E hónap folytán beküldettek hozzánk a következők:

Természetrajzi füzetek. Szerkeszti Herman Ottó. Harmadik kötet I. füzet (jan.—márcz.) három könyomatu táblával. Tartalmából kiemeljük a következőket: Coleoptera nova Frivaldszky Jánostól; Anophthalmus Budae Kendessytől; Mellifera nova Mocsáry Sándortól; A „Bánság" flórájához Janka Viktortól; Muzsáji Wolnyn Schmidt Sándortól; A fossil Plumeria fajok dr. Staub Mórtól. Azonkivül terjedelmes szemle van a füzethez csatolva a külföld számára német nyelven. A folyóirat évnegyedenkint jelenik meg 12—14 ivnyi füzetekben. Ára egész évre 3 forint, mely Herman Ottónak küldendő a muzeumba.

Külföld. Irodalmi havi folyóirat. Szerkeszti Moller Lde és Ujváry Béla. Megjelenik Sopronban minden 15-én, ára egy évre 5 frt. A februári füzet tartalma: A görög szellem élete és halála Quinettől; Thiers kormánya Jules Simontól; Általános földrajz Reclustól; Zsidó történet és irodalom Casseltől és Levintől. Bevezetés a szláv irodalomtörténetbe Krektől; Afghanisztán Abdul Kerimtől és Chavannetól (ismerteti Erődi Béla); A román katonai párt egy román főtisztttől. Mindezek könyvismertetések, melyekből kitetszik, hogy a szerkesztők igyekeznek a külföldi irodalom minden jelentékenyebb mozzanata iránt tájékozni az olvasót.

Természettudományi közlöny. A legujabb füzet tartalmából kiemeljük: Az állatélet mint munka Herman Ottótól. Különböző buzafajokkal tett termelési kisérletek eredményei Dapsy Lászlótól; apró közlemények.

Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. Az idei második füzetben Pauler Gyula Szent István és alkotmányáról, Fraknói a Martinovics-féle összeesküvésről irt tanulmányaikat folytatják. A füzet többi részét könyvismertetések és társulati ügyek töltik be.

Földrajzi közlemények. Kiadja a m. földrajzi társaság. Szerkeszti Berecz Antal. A legujabb füzet közli Hunfalvy Jánosnak a földrajz körében 1878-ban tett munkálatokról szóló jelentését, mely a társulat egyik ülésében fölolvastatott. Közli továbbá a társaság titkárának jelentését a Balkán-félsziget a berlini kongressus után. A F. K. ára nem társulati tagok számára egész évre (10 füzet) 5 frt.

A M. Mérnök- és Épitész-egylet Közlönyének f. évi I. füzete (7½ uy. iv, 5 rajzlap és 4 fametszettel) megjelent. Az eredeti dolgozatok rovatában Kerndl Antal müegyetemi tanár a hidanyagok legnagyobb igénybevételéről értekezik; Ney Béla épitész a Weber Antal épitette derottya-utczai takarékpénztári épületet ismerteti, mely csinos rajzmellékletekben van bemutatva; Bodoky Lajos orsz. középit. felügyelő pedig a magyarországi folyószabályozásokat, ármentesitéseket és csatornázásokat irja le. Figyelemre méltó a szemle tartalma is. E rovatban Seefehlner Gyula magy. államvasuti mérnök átnézetesen ismerteti az ut- és vasutépités körében felmerült haladásokat; Pilch Ágoston müegyetemi tanár a legujabb anyagokat és vizsgálati módokat ismerteti; — végre Gonda Béla mérnök a földmérés és mezőgazdasági vizmütanról értekezik. — A közlönyt az egyesület tikára, Schwarczel Sándor müegyet. tanár szerkeszti.

Magyar Nyelvőr. Kiadja és szerkeszti Szarvas Gábor. A februári füzet tartalma a következő: Szófejtések Simonyi Zsigmondtól; Bocsát ifj. Szinnyei Józsefről; Forditóink Alexander Bernáttól. Bucsu K.-Szt-Miklóstól Lőhr Alberttől. A magyar nyelv a budapesti egyetemen Király Páltól. Az apróbb közlemények közül figyelemre méltók: nyelvtörténelmi adatok; közmondások és szólások; okiratbeli magyar szavak. Helyreigazitások. Magyarázatok. (E rovat alatt István Bácsi hoz fel adatokat a mellett, hogy az „ivad" szó Komárommegyében használatos.) Népnyelv hagyományok. Szólásmódok. Elbeszélések. Beszédtöredékek. Babonák. Népmesék. Lakodalmi mondókák stb. A Ny. ára egész évre 5 frt.

Magyar tanügy. Szerkeszti Kármán Mór. Az idei I. füzet tartalmából kiemeljük: A felső oktatás reformjához, dr. Lánczy Gyulától. Iskolai élet a XVI. században, Drapeyron czikke; ford. Csengeri J, Az irodalmi rovatban Wolf György közöl egy czikket az encyclopaedismus és az annyanyelvi oktatásról és Simonyi Zsigmond ismertet két német nyelvtant. A füzet többi tartalma: Közoktatási szemle és hivatalos közlemények. A „M. T." ára egy évre 6 forint, mely az Eggenberger-féle könyvkereskedésbe küldendő.

Az uj társadalom. Társadalom-tudományi havi irat. Kiadja német nyelven Dr. Wiede Zürichben. A legutóbbi füzet tartalmából kiemelendő: Az általános választói jog. A szocializmus és a müvészet. A német népiskola, mint az országgyülölet forrása stb. Ára negyedévre 1 frt 80 kr.

Archeologiai közlemények. A hazai müemlékek ismeretének előmozditására kiadja a m. tud. akademia, XII. kötet. Nagyérdekü tartalmából kiemeljük a következőket; Báthori Istvánféle emlékérem a m. n. muzeumban dr. Hampel Józseftől. A Szt.-Miklóshoz czimzett eperjesi r. k. templom Myskovszky Viktortól. Szlavoniai leletek Boynychih Iványtól. A tüskevári páios templom Ádám Iványtól. Egy német nyereg a XIV. századból. Lipp V.-tól. Azon ágyuk mozsarak és vetőágyuk inventariuma, melyek Buda bevétele után 1686-ban az állásokon találtattak Römer Fl.-től. Régi ágyuk a munkácsi várban Thaly Kálmántól. Beregmegyei müemlékei Lehoczky Tivadartól. Magyar várak 1437 körül Thallóczy Lajostól. Rákóczy Erzsébet ingóságai a brassói és kistapolcsán i várkastélyokban Szerémitől stb. A füzet ára 2 frt.

Szinház, müvészet.

— A nemzeti szinházban Delibes „Király mondta" czimü darabja után közvetlen Erkel Ferencz „Névtelen hősök" czimü operája kerül szinre, melyhez a szöveget Tóth Ede irta.

— Nemzeti szinház jövő heti müsora: febr. 23. A 47-dik czikk. — 24. Ő (2 szor). — Első foglalás (2. szor.) Diplomata 25. Sylvia. — Jeanette menyegzője. 26. Julius Caesar. 27. Cine-Mars. 28. Az ósdiak (először.) Márcz. 1. Lahor királya. 2. Az ósdiak (2-szor.) 3. (Az ósdiak. — Városi szinház. Febr. 24. Fekete domino. 27. Idegesek. Márcz. 1. Velenczei kalmár. 2. Jeanette menyegzője. — Ceppélia.

— A bécsi városi szinházban Gondinetnek egy rendkivül vig darabját adják ujdonság gyanánt. Czime: „Vieilles Couches." Miradoux, a darab hőse, eredeti ember, játsza a parasztot, mert azt hiszi, hogy a paraszté a jövő. A darab telve van a legmulattatóbb helyzetekkel. — A Burgszinházban pedig Pailleron „Késő nyáron" czimü darabja kerül első előadásra.

Egyletek, társulatok.

— Az akadémia hétfőn f. hó 24-én összes ülést tart, melyen Tóth Lőrincz r. tag emlékbeszédet mond Fogarassy János felett. Ezután folyó ügyek következnek. Ugyanez napon délután 4 órakor bizottsági ülés lesz a nagygyülés tárgyában.

— Kisfaludy társaság. A febr. 26-án tartandó havi ülés tárgyai: 1. Szilády Áron előadása egy pár régi magyar kéltéményről. 2. Milton „Elveszett Paradicsom"-ának egy részlete (a pokoli postament) Jánosi Gusztáv forditásában; bemutatja Szász Károly. 3. Muki bácsi. Erdős János rajza: felolvassa Agai Adolf.

— A „Helfy-kör" ügyében Kulmann V. kerületi jegyző ma délután hallgatta ki az ideiglenes szervező bizottság alelnökét Aranyi Lipótot. A kihallgatás holnap dél; után folytattatni fog. Kivánesiak vagyunk meddig tart még az üldöztetése azon ifju embereknek, kiknek egyedüli bünök az volt, hogy a Boszniában elesettek özvegyei s árvái javára egy igen szépen sikerült hangversenyt rendeztek.

Fővárosi ügyek.

— A IV. kerületi adókivető bizottság hétfőn február 24-én a 17-ik házszámtól 35 házszámig lakó III-ad oszt. keresetadó köteles felekre vonatkozó adójavaslatokat tárgyalandja.

— A közigazgatási bizottság intézményének érdekében ma a terézvárosi kör helyiségében d. u. 5 és fél órakor több tekintélyes városi képviselő és polgár tartott bizalmi értekezletet. Ott láttuk az értekezletet összehivó Busbach Péteren kivül, Hoffman Pál, Schweiger A., Havas I., Királyi Pál, Gerlóczy K. alpolgármestert, Stiller Mór, Preiszner J., Kardos K., Tavaszi Endre, Nasztl Mór, Mendl, Radocza J., Fuchs I., Dobos Ferencz, Korompay A., Bobula stb., a fővárosi ügyek terén buzgolkodó polgárokat.

Az értekezlet különösen a közig bizottságba a közbizalom által beválasztott 3 tagnak t. i. Busbach P., Fuchs I. és Schweiger A. visszalépésének vagy megmaradásának ügye képezte, s ez alkalommal egyuttal megbeszélték a közig. bizottsággal szemben elfoglalt, s a jövőben követendő magatartásukat. Az értekezleten élénk vita indult meg a fent emlitett 3 beválasztott tagnak a bizottságban való megmaradás mellett, s ily értelemben szóltak Mendl István, Ráth Károly (gyáros), Havas I. és Tavaszi E.

Mendl S. Kéri a tagokat, hogy egy rövid időre tartsák meg helyöket, majd talán változni fog e helyzet, s ne mondhassa a miniszter, hogy a dolgon segiteni nem akarunk, tehát az enquette összehivásáig maradjanak a bizottságba. Ráth szintén az értelemben nyilatkozik, s egyuttal kijelenti ismételten, hogy a közig. bizottságot fölösleges intézménynek tartja.

Havas Ignácz tapasztalataira hivatkozik, s noha tudja, hogy ott a beválasztott tagoknak felszólalása mindig illusorius volt, mert a tanfelügyelő, adófelügyelő stb. a nekik nem tetsző dolgokat mindég azzal ütötték el, hogy apellálták a szóban forgó ügyet az illető miniszterhez, noha tehát meg van győződve ez intézmény hasznavehetetlenségéről, mégis bevárni kivánja az egybehivandó enquettet, mert ez által talán javulni fog a helyzet, de ha nem történnék semmi az ügy érdekében, ugy akkor lesz az alkalmas idő a tagok kilépésére.

Ezután Tavaszi E. szólalt fel, s elitélvén ő is ez egész közig, bizottságot, hivatkozik többek közt a fegyelmi ügyre, mely szintén hatáskörébe tartozik, s szóba hozza Pestmegye közig. bizottságának fegyelmi tárgyalását, hol a kinevezett épitész főnök és adófelügyelő egy nagy fontosságu politikai tendentiáju jogügyben itéltek, s az eredmény oly botranyos volt, hogy mint tudjuk a fegyelmi bizottságban részt vett m. főjegyző, a jegyzőkönyvet, mint törvénytelent aláirni sem akará. Tudja jól — ugymond — hogy semmiféle módositás ez intézményen nem változtathat, ezt csak megszüntetni lehet, és kell, de azon indokból, hogy a 3 független tagra nagy szükség van, Mendl inditványát pártolja.

Egyedül Stiller Mór igyekezett megforditani az előtte felszólalók érveit, s a legnagyobb határozottsággal elitélvén és helytelenitvén a közig. bizottság egész intézményét, azt fölösleges, sőt károsnak nyilatkoztatta ki, s inditványozá, miszerint meggyőződése szerint a fővárosi polgárság jogos aggodalmát, mely ez intézmény által rá hárult, csak is az által véli oloszlathatni, ha abba egyetlen egy megválasztott tag sem vesz részt, kéri a beválasztott három tagot hagyják ott a meddő küzdelmet, és a rosznak bizonyult intézményben eddig is sikertelenül folytatott harczot, s tegyék le ujra mandatumukat, s ezáltal megakadályozván a közigazgatási bizottság működését, okvetlenül intézkedni fog a kormány annak, ha nem is megszüntetése, de legalább módositása által. Sikerült és találó volt Stiller M. beszédjének azon része, melyben visszavágott Havasnak, ki Tisza Kálmán belügyminiszternek a főpolgármesterhez intézett egy levelére hivatkozott, hol egy legközelebb összehivandó enquettet helyez kilátásba, melyben a közig. bizottság intézményének hiányos volta felett eszméket cserélnének, s azt vele közölnék. Ez igéretre Stiller férfias önérzettel hivatkozott a belügyminiszter szava hihetőségére. Tudja — ugymond ő — nagyon jól, hogy a belügyminiszter, kinek gyermeke ez intézmény, semmi szin alatt nem fog tágitani attól, sőt igérete daczára is dédelgetni fogja azt. Különben is volt alkalma meggyőződni, hogy a belügyminiszter kilátásba helyezett igéreteire épiteni nem szabad semmit.

Miután Büsbach kijelentette, hogy mindhárman alávetik magukat az értekezlet határozatának, — kimondatott, hogy a három független tag bennmaradását a közügy érdekében szükségesnek tartják, s ez értelemben az illetők helyöket el is foglalják a közigazg. bizottságban.

Ezután az adóügyekről folyt bizalmas tanácskozás, s többek felszólalása után elhatároztatott, hogy az adókezelési és adóvégrehajtási ügyben interpellálni fogják a közig. bizottságban az adófelügyelőt, hogy alkalma legyen nyilvánosan nyilatkozni s talán — a mit nem hisszünk — felszólalása által a kereseti adó felemelése miatt általánosan feljajdult közönséget, megnyugtatni.

Ezzel az értekezlet közel 8 órakor este véget ért.

— A közraktári bizottság ma Kammermayer polgármester elnöklete alatt ülést tartott, a mel en a közraktári pályanyertes terv szerzőinek a müvezetés elfogadására vonatkozó nyilatkozata felolvastatván, kimondatott, hogy a müvezetési dij fejében megajánlott 35.500 frt nemcsak a négy raktárszakasz kiépitésének, hanem a rakpárt épitésének, a terrain feltöltésének is, a vágányfektetés müvezetéseért is jár. — A rakpart épités müvezetősége természetesen csak azon részre terjed, mely a raktár épités alkalmával vitetik ki. Ezután bemutatták a módositott költségvetést, a mit Basch és Krajcsevics készitettek az ujabb bizottsági megállapodásokhoz képest. Az eredeti költségvetés szerint a 4 raktárszakasz összes munkái, a rakpartfal kivételével 805.982 frtba kerültek volna; a módositott terv szerint pedig 973,480 frtba jönnének. Tolnay inditványozta, hogy e költségvetést a nagy technikai rész miatt kis bizottságnak adják ki felülvizsgálatul. Azonban Schossberger a kereskamara küldöttje szükségesnek látta szellőztetni a kérdést. E költségvetés szerint minden vámmázsa raktározása önköltségen 4 krba kerül a városnak, 6% kamat felvétele mellett. Ily óriási árért a városnak nem érdemes épiteni; az osztr. államvasutnak itt, s a bécsi raktáraknál 1½ – 2 krba kerül ugyanez a raktározás. A költségvetési összeg nagysága ellen a bizottság minden tagjának kifogása volt. Steiger igy szólt: nem is merek szólni, annyira bámulok. Hiszen az eredeti terven eszközölt módositások épen a költségek reductiója czéljából tétettek. Ő, valamint Ráth, Tolnay, Házmán is kijelentik, hogy a reductiót okvetlen kérik, mivel oly sysiphusi munkára, minőt e terv kilátásba helyez, fogni siker reményével nem lehet. A bizottság abban állapodott meg, hogy három tagu bizottságot küldött ki felülvizsgálatra: Bodokyt, Puchert, Neumannt és Tolnayt. A közraktári kezelési szabályzat és a dijszabályzat kérdésének tárgyalása a jövő ülésre halasztatott.

TÁVIRATOK.

A pestis.

Szent-Pétervár, febr. 22. Loriss-Melikoff jelenti 21-ről Zaritzinből: Asztrachánban, Bukejov kerület és a többi inficziált helyiségekben sem uj megbetegedési eset, sem az előbb megbetegedettek közt halálozási eset nem fordult elő.

Az egészségügyi bizottság határozatára tegnap Prischibinski falu az elzárolás alól fölmentetett, a mi a lakosság által élénk örömmel fogadtatott. Továbbá a Nikolskojeked és Staritzkoje ellen zárlat megszüntetése is elrendeltetett, Általában a kitüzött határidőre mindenütt megtörténik a feloldás, az általános zárvonal azonban érvényben marad. Ezenkivül Prischibinsky Kikolskoje és Staritzkojeban azon házak, melyekben megbetegedési eset előfordult, zárva maradnak, mig Zaritzin és Asztrachanból megérkezik a bizottság, mely megbecsüli az elégetendő vagyon értékét és a sirok is valamennyi inficziált helyeket desinficziáltatja.

Bécs, febr. 22. A „Pol. Corr." jelenti: Biesadecki tanárnak Zariczynből érkezett távirata jelenti: Az orvosi bizottság három csoportozatba oszlott, egyike Wetljankába megy, másika (melyhez az osztrák orvosok tartoznak) a Volga jobb partján fekvő falvakba és a harmadik (a magyar delegatusokkal) a Volga balpartján fekvő helyiségekbe. A három csoportozat találkozási helye Zanyanoffskája, hol az oroszok tiz napi észlelést tartandanak.

Bécs, febr. 23. A „Wiener Zeitung" egy miniszteri rendeletet hoz febr. 21-ről, melynél fogva Bulgáriából érkező utasoknak az átlépés Ausztriába csak láttamozott bizonyitvány mellett, hogy 20 napig járványmentes területen töltöttek, engedtetik meg.

—

Bécs, febr. 22. A „Pol. Corr." jelenti Konstantinápolyból; Stolypin tábornok a nemzetközi bizottsággal Filippopolban tudatta, hogy tudósitásai folytán hasonló tüntetésekre lehetnek elkészülve, mint a csirpani volt, kelet Rumélia több helységeiben. Egyuttal a bizottság tudósittatott visszatorló rendszabályok foganatba vételéről.

Páris, febr. 22. A mai börzén beállott baisse az 5 százalékos rentének convertálásáról keringő hirek által támadt. A kamara valamennyi irodája a budgetbizottság bekövetkezett választásánál a convertálás mellett nyilatkozott és a kormányra bizták egy alkalmas percz választását. Az amnesztia törvény ma a szenatusnak benyujtatott és sürgősnek nyilvánittatott.

Bécs, febr. 22. Konstantinápolyból távirják a „Pol. Corr."-nek: a portánál tanácskozások folynak Muklitár pasának Prevesába küldendő uj utasitások felett. Több e napokban a török állam elleni összeesküvéssel vádolt és elfogott szerb, Kristics közbenjárása folytán szabadon bocsáttatott. A török egészségügyi tanács valamennyi közép tengerállam egészségi igazgatóságához, jelesül Egyiptomhoz egy távirati körjegyzéket intézett, melyben Törökország egészségi állapotáról a legkielégitőbb tudósitás adatik, a Muszkaország ellen foganatba vett rendszabályok felsoroltatnak és megütközése van kifejezve a Törökország ellen megkezdett rendszabályokra nézve.

Triest, febr. 22. „Venus" Lloydgőzös ma délelőtt 10½ órakor Konstantinápolyból ideérkezett.

Pera, febr. 22. (Az „Egyetértés" távirata.) Holnap az itteni görög templomokban ünnepélyesen fog kihirdettni, hogy a görög patriarcha, a serajevói, mostari és zvorniki metropolitát, kik utóbbi időben „sok boszuságot okoztak" egyházuknak, szentté hivataluktól megfosztotta. Néhány nap mulva az ephezusi és nicomediai metropolita Serajevóba utazik, hogy értekezzenek az osztrák kormánynyal a megüresedett helyek betöltése felett.

Páris, feb. 22. Azon aggályból, hogy Germain fog kineveztetni budgetbizottsági elnöknek, az 5 százalékos rentének convertálásáról keringő hirek által támadt. A kamara valamennyi irodája a budgetbizottság bekövetkezett választásánál a convertálás mellett nyilatkozott és a kormányra bizták egy alkalmas percz választását. Az amnesztia törvény ma a szenatusnak benyujtatott és sürgősnek nyilvánittatott.

Bécs, febr. 22. Konstantinápolyból távirják a „Pol. Corr."-nek: a portánál tanácskozások folynak Muklitár pasának Prevesába küldendő uj utasitások felett. Több e napokban a török állam elleni összeesküvéssel vádolt és elfogott szerb, Kristics közbenjárása folytán szabadon bocsáttatott. A török egészségügyi tanács valamennyi közép tengerállam egészségi igazgatóságához, jelesül Egyiptomhoz egy távirati körjegyzéket intézett, melyben Törökország egészségi állapotáról a legkielégitőbb tudósitás adatik, a Muszkaország ellen foganatba vett rendszabályok felsoroltatnak és megütközése van kifejezve a Törökország ellen megkezdett rendszabályokra nézve.

Triest, febr. 22. „Venus" Lloydgőzös ma délelőtt 10½ órakor Konstantinápolyból ideérkezett.

Pera, febr. 22. (Az „Egyetértés" távirata.) Holnap az itteni görög templomokban ünnepélyesen fog kihirdettni, hogy a görög patriarcha, a serajevói, mostari és zvorniki metropolitát, kik utóbbi időben „sok boszuságot okoztak" egyházuknak, szentté hivataluktól megfosztotta. Néhány nap mulva az ephezusi és nicomediai metropolita Serajevóba utazik, hogy értekezzenek az osztrák kormánynyal a megüresedett helyek betöltése felett.

Páris, feb. 22. Azon aggályból, hogy Germain fog kineveztetni budgetbizottsági elnöknek, az 5 százalékos rentének convertálásáról keringő hirek által támadt. A kamara valamennyi irodája a budgetbizottság bekövetkezett választásánál a convertálás mellett nyilatkozott és a kormányra bizták egy alkalmas percz választását. Az amnesztia törvény ma a szenatusnak benyujtatott és sürgősnek nyilvánittatott.

Bécs, febr. 22. Konstantinápolyból távirják a „Pol. Corr."-nek: a portánál tanácskozások folynak Muklitár pasának Prevesába küldendő uj utasitások felett. Több e napokban a török állam elleni összeesküvéssel vádolt és elfogott szerb, Kristics közbenjárása folytán szabadon bocsáttatott. A török egészségügyi tanács valamennyi közép tengerállam egészségi igazgatóságához, jelesül Egyiptomhoz egy távirati körjegyzéket intézett, melyben Törökország egészségi állapotáról a legkielégitőbb tudósitás adatik, a Muszkaország ellen foganatba vett rendszabályok felsoroltatnak és megütközése van kifejezve a Törökország ellen megkezdett rendszabályokra nézve.

Triest, febr. 22. „Venus" Lloydgőzös ma délelőtt 10½ órakor Konstantinápolyból ideérkezett.

Pera, febr. 22. (Az „Egyetértés" távirata.) Holnap az itteni görög templomokban ünnepélyesen fog kihirdettni, hogy a görög patriarcha, a serajevói, mostari és zvorniki metropolitát, kik utóbbi időben „sok boszuságot okoztak" egyházuknak, szentté hivataluktól megfosztotta. Néhány nap mulva az ephezusi és nicomediai metropolita Serajevóba utazik, hogy értekezzenek az osztrák kormánynyal a megüresedett helyek betöltése felett.

Páris, feb. 22. Azon aggályból, hogy Germain fog kineveztetni budgetbizottsági elnöknek, az 5 százalékos rentének convertálásáról keringő hirek által támadt. A kamara valamennyi irodája a budgetbizottság bekövetkezett választásánál a convertálás mellett nyilatkozott és a kormányra bizták egy alkalmas percz választását. Az amnesztia törvény ma a szenatusnak benyujtatott és sürgősnek nyilvánittatott.

törvénynovella ellen kikelnek és a napirendet inditványozzák. Walterski ellenök polemizál és a részletes vitát ajánlja, melyre módositásokat jelent be. Grocholski a javaslat ellen szól, mivel az rendetlenségeket fogna előidézni, ugy szinte a reclamatió határidő igen rövid. Tinti a már nagyon is sokáig tartó szabályozási munkálatokra figyelmezteti a házat, most már siettetésnek kell bekövetkezni. — Schönerer zarszava után a ház a napirendre térést elveti és elhatározza a részletes vitába ereszkedést, mire az ülés megszakasztatott. Pretis Rydzowski interpellációjára válaszol a viznek Wieliczkába rontása tárgyában. Közli a tényállást és konstatálja, hogy e tekintetben senki sem vádolható, és hogy a munkálatok a sóbányákban nem szakasztattak félbe. Zschock a kormányt interpellálja a Szerbiával igen kivánatos vámösszeköttetésre és Boszniának s Herczegovinának ezen összeköttetésbe foglalására nézve. Legközelebbi ülés holnap.

Páris, febr. 22. Philippart belga tőkepénzes különféle bank- és vasuti-üzlet következtében vád alá helyeztetett, de az itteni bünügyi rendőrhivataltól felmentetett.

Róma, febr. 22. Depretis a török értékpapirok birtokosai bizottságát fogadván, megigérte, hogy az olasz hitelezők jogait nemcsak Konstantinápolyban, hanem a berlini szerződés több aláiró hatalmainál is meg fogja védeni.

Pétervár, febr. 22. Totleben tábornok 21-dikéről távirja: a muszka csapatok 18-ikán kezdették meg a Drinápoly előtti állásokat kiüriteni. A törökök Visat, Lule Burgaszt és Airabolt megszállták, mely helyek legelőször lettek kiüritve. A rossz utak és a vizek kiáradása a szállitó-kocsik mozdulatait nagyon nehezitik.

Versailles, febr. 22. A kamara elfogadta a törvényjavaslatot bizonyos számu áruczikkek ujboni beho atalára az 1866-iki franczia osztrák szerződés által meghatározott megvámolás értelmében. Hivatalos közzétételi váratik némely nagykövet kinevezésére, jelesül Potcuemnak Londonba Chauzynak Pétervárra és Teissérenc de Bertnek Bécsre nézve.

Berlin, febr. 22. A birodalmi gyülés befejezte az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés első felolvasását, a második olvasásnál minden ebben foglalt czikket helyben hagyott. A vita folyamában, Delbrück kijelentette, miszerint nem fogna késni nézeteitől elállani, ha ezek az ország érdekeivel ellentétben állanának, és noha nehéz szivvel, de elválna ezen uttól, melyen Bismarck herczeg indul, ha ez szükséges lenne. A franczia kereskedelmi szerződésnél nem létezett mérvadó politikai álláspont, enuél el lehetne érni a czélt lehetőleg csekély vámokkal magas jövedelmek nyerésére. A német kereskedelmi törvényhozás nem felelős a gazdászati nyomorért, mely ép ugy létezhetik szabad kereskedelmi, mint védvámos államokban. Bülow miniszter egy kérdésre azt válaszolta, miszerint a Franczia országgali kereskedelmi viszonyok szabályozása után egy conventionalis tarifa kötését nem tartja valószinünek. Richter képviselőnek Hofmann miniszter azt válaszolja, hogy már most is kijelentheti, miszerint soha többé átszállitási vámok nem fognak behozatni, mivel ez a jelen kereskedelmi szerződéseknél nem volna előnyös. Stauffenberg szót emelt a vasuti anyagok le nem foglalhatása tárgyában, ha azok más államba vitetnek át. — Hofmann miniszter azt válaszolta, hogy ezen engedély szemben az Ausztria részéről tett engedélylyel szemben mint kényszereszköz hozatott be a 65. czikk értelmében, midőn a szerződés megujittatott, és későbbi szerződéseknél ezen határozat fog mérvadó lenni.

Dublin, feb. 22. Az osztrák császárnő ma reggel ide megérkezett. Noha ő felsége incognito Hohenembs grófnő név alatt jött ide, mégis nagy néptömeg várta őt a kikötőben, mely őt lelkes éljenzésekkel fogadta. Ő felsége kiséretével azonnal a külön vonatba szállott és folytatta utját Kilcock felé. Az ottani pályaudvar fel volt diszitve koszorukkal és lobogókkal és az osztrák lobogó gazdagon ékesitve is ki volt tüzve. Szummerhilli utjában, hol ő felsége időzött több diadal iv diszelgett, ezek feliratokkal voltak ékesitve. A császárnőt egész utjában lakosok mindenütt szivélyes felkiáltásokkal üdvözöltek.

Bécsi tőzsde.

Bécs, febr. 22. (Az „Egyetértés" távirata.) Külföldi nagyobb vásárlások és a helyi üzérkedés nagyban elősegiték a már tegnap uralomra jutott hausset, ugy, hogy a mai előtőzsde forgalma a legélénkebb volt. A számos kötésen kivül vasuti papirokban több transactió is fordult elő. Határozott haladást tettek az összes járadékok árfolyamai. Valuták forgalom belkül és olcsóbb árfolyammal kináltattak. A déli tőzsdén a kedvező irány szilárd maradt és különösen járadékokban erősebb vételkedv uralkodott. Majd minden érték emelkedik, csak valuták és valtók lanyhábbak.

Tiz óra — percz. Osztr. hitelrészv. 203.—, magyar hitelrészv. 224.40, angol-osztrák 100.10, államvasut 248.25, lombard —.—, Napoleondor —.—, unio-bank 70.—, papir rente 63.32½, ezüst rente 64.30—, osztr. arany rente 75.90, magyar arany rente 84.45—, márka 57.32½.

Jegyeztettek: Osztr. hitelrészv. 229.40, magy. hitelrészv. 223.80, angol-osztrák 99.75, államvasut —.—, lombard —.—, 1860-iki sors. —.—, 1864-iki sorsj. —.—, magy. sorsjegy —.—, ezüst —.—, Napoleondor 9.28½, unió-bank 69.10, papir-járadék 63.30—, ezüst-járadék —.—, osztr. aranyjáradék —.—, magyar aranyjáradék 84.47½.

1 óra 30 perczkor: Osztr. hitel 230.20, angol-osztrák 100.—, galicziai —.—, lombard 67.50, államvasut 248.50, papirjáradék 63.35—, ezüst járadék —.—, hitelsorsjegy —.—, 1860-iki 115.—, 1864-iki —.—, Napoleondor 9.28—, arany —.—, ezüst —.—, Frankfurt —.—, London 116.60, porosz. pénzutalv. —.—, török-sorsj. —.—, arany rente 75.95, magy. földteherm. kötv. —.—, magy. vasuti kölcsön —.—, salgó-tarjáni —.—, magyar hitel 224.10, magyar záloglevél —.—, alföld 119.—, erdélyi 100.—, magyar északkeleti vasut 117.75, magyar keleti vasut 117.75, kel. vasuti elsőb. kötv. —.—, magy. sorsj. 84.50, tiszai vasut 191.50, kincstári utalv. 1874. —.—, magyar arany járadék 84.72½.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek: **Bécs**, február 22. Hitelrészv. 229.50 Galiczai 222.25, Államvasut 249.—. Hitel-sorsjegy 164.—.—. Napoleond'or 9.28½. Arany 5.51.—. Frankfurt 56.70. Porosz pénzutalvány 57.25. Arany jár. 76.05. Angol-Osztrák 99.75 Lombard 67.25 Tramvay —.— Rente 63.32. 1860-as 115.25 1864-es 149.—. Ezüst 99.95. London 116.55. Általános épitőbank —.—. Török sorsjegy 22.40. Angolépitőbank —.— Unio-bank —.—

Bécs, febr. 22 Magyar földtherm. kötvény 81.—, Salgó-Tarján —.—. Magyar hitel 223.80 Magyar záloglevél 95.50 Erdély 99.50 Magyar keleti vasut 66.50. Magyar sorsjegy 84.25 Magyar földhitel —.—. Magyar vasuti kölcsön 102.75. Angló magyar —.—. Franco magy. bank —.—. Alföld 119.50. Magyar északkeleti vasut 117.75 Kel.-vasuti elsőbbségi kötv. 63.50. Tiszai vasut 191.— Kincst. utal. 1874. 118.25. Arany járadék 84.70

Bécs, febr. 22. (Az „Egyetértés" távirata. (Gabnaüzlet.) Buza tavaszra 9.07—9.10 őszre 9.37—9.40, rozs 6.20—6.80, zab tavaszra 5.85—6.10, régi 6.——6.05, tengeri május—juniusra 5.20—5.25, régi 5.90—6.— uj 5.30, szesz 28—28.25.

Már márczius 1-én

lesz az

1839-iki cs. k. államsorsjegyeknek

legutolsó nyeremény-huzása.

Főnyeremények

300.000 frt, 75.000 frt, 30.000 frt, 20.000 frt stb.

kilencz millió forintot meghaladó értékben.

Részletjegyeket eladok:

Egy eredeti ötöd sorsjegynek huszadrésze valamennyi nyereményre jogositva

frt 10.50

a legkisebb nyeremény kizárásával

csak

frt 5.50.

Egy 1839-iki sorsjegynek jelenlegi árát figyelembe véve, ezen összeállitásom, melylyel csak nehány forintért egy ily sorsjegyre játszani lehet, oly előny, mely e téren még nem nyujtatott

Mintán nem az egyenkénti, hanem csakis a tömeges eladásnál lehet némi hasznom, eladok:

5 drb

részjegyet

minden nyereményre jogositva

50 forintért.

5 drb

RÉSZJEGYET

a legkisebb nyeremény kizárásával

25 frtért.

1864-iki

igérvények

huzás

márczius 1-én.

Főnyeremény

***200.000* frt**

4 frt 25 kr és bélyeg.

Rendkivüli közös

nemzeti sorsjáték

állam-jótékonysági sorsjegyek a

mozgósitottak családjainak javára

7172 nyeremény 226.200 frt értékben

A huzás már márczius 6.

2 forint.

Több sorsjegy megrendelésénél a vevő kivanatara különböző sorozat küldetik. Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesittetnek az összeg beküldése vagy megfelelő előleg mellett utánvétellel is.

Kőváry Armin bank- és váltó-üzlet. Budapest, Szervitàk-tere 3.

Csak 5½ forint

legutolsó nyeremény huzás

1864-iki igérvények huzása márczius 1-én. *Főnyeremény 200.000 frt* ára frt 4.25 és bélyeg.

sorozat számmal huzott

cs. kir.

1839-iki állam-*Rothschild-sorsjegyek* már márczius 1-én

a legkisebb nyeremény kizárásával		valamennyi nyereményre	
1/20 ötöd	5 50	1/20 ötöd	10 frt
1/10 „	10 frt	1/10 „	19 „
1/4 „	23 „	1/4 „	44 „
1/2 „	42 „	1/2 „	84 „

Az össz es nyeremények kilencz millió frtot meghaladják.

Főnyeremény 315,000 forint.

Államsorsjáték sorsjegyei huzása márczius 6-án. Főnyeremény 60.000 frt járulék ára 2 frt. Bécsi szegényeknek sorsjegyei huzása febr. 25. Főnyeremény 1000 db arany, ára 60 kr.

Fleischmann József bankűzlete Budapest, muzeum körut 29 sz.

Valódiság és csiraképességérti jótállással!

Takarmányrépa, sárga buczok		35 frt — kr.
„ vörös „		34 frt — kr.
„ oberndorfi		48 frt — kr.
Luczerna tisztitott	60 frt	75 frt — kr.
„ természtes		52 frt — kr.
Stajer lóhere, tisztitott	52 frt	60 frt — kr.
Mohar-magok		6 frt 50 kr.

100 kilóként

Legfinomabb vegyes **vető-gabnanemek**, valamint mindennemü **gazdasági főzelékek, virágok-, mezei és erdei-magokat** a legdusabb választékban legolcsóbban, ajánl

FREUND ADOLF D.

Magkereskedés, Budapest, Thonet-udvar.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmente.

Legutolsó nyereményhuzás

a sorozat számmal huzott **1839-es államsorsjegyeknek** 1879. évi márczius 1-én

Az összes nyeremények kilencz millión felül. Főnyeremény 315.000 frt. 75.000 frt stb.

	kis nyeremények kizárásával
1/2 ötöd 90 frt	1/2 ötöd 48 frt
1/4 „ 48 frt	1/4 „ 25 frt
1/10 „ 20 frt	1/10 „ 12 frt
1/20 „ 10.50	1/20 „ 6 frt

1839-iki állam-*Rothschild-sorsjegyek* legutolsó nyereményhuzás **márczius 1. 1879.**

Utolsó hét.

Nyitrai és Társa

Budapest, váczi-utcza 27. szám.

Valódi siker a legjobb bizonyiték

a Hoff János-féle

maláta-készitmények

gyógyhatásáról.

Eredeti köszönő iratok készen állnak

megtekintésre!

T. Hoff János urnak Budapesten, kalap-utcza 10. sz.

Miután burutos bajomra a Hoff-féle malátasör és malátakivonat jótékony hatással van, nemcsak légcső és tüdő szerveimre, de azonfölül az emésztésre is, kérek részemre 25 üveg maláta egészségi sört s öt zacskó czukorkát küldeni utánvétel mellett.

Kassa, 1879. január hó 24-én.

Schaller Ernő,

Kassa sz. k. város elemi tanodájának igazgatója.

A Hoff János-féle cs. kir. malátakészitmény-gyárnak Budapesten, kalap-utcza 10-ik szám.

A küldött malátakivonat sört megkaptam és használata után sikeres és eredménytelj s javulást vettem észre.

Ennélfogva kérek ismét 6 palaczk maláta-sört, melynek ára 4 frt, minélelőbb küldeni. Maradok kitünő tisztelettel

Borbély János.

Rába-Paty utolsó posta Sárvár 1879. év január hó 4 én.

Legyen szives számomra 6 üveg malátakivonatot küldeni. A multkor is rendeltem próbára nehány üveget, most azonban jó hatásáról meggyőződtem és folytatni fogom.

Bezerédy Manó.

Veszprém, 1879. február hó 2-án.

Császár. kir. kizáról. szabad. hajfestő szer.

Dió-kivonat

a hajnak szőke, gesztenyeszin v. feketére való festésére, a dió zöld héjából készitve, az egészség és a hajnak legkevésbé sem hátranyos a hajat 15 percz alatt szép és tartós szőke, gesztenyeszin vagy feketére festi, anélkül, hogy mosdásnál a szin lemenne

1 üv. diókivonat folyékony . . . 3 frt

1 tégely diópomádé . 2 frt

fél üveg dióolaj . . 1 frt

valódi minőségben kapható

Maczuski illatszerésznél, **Bécs, Kärntnerstrass 26**

Budapesten: Török József gyógyszerésznél, Vértesi Sándor illatszerésznél, Kertész Todornál

Hilfe für Männer jeden Alters, welche sich schwach fühlen, durch ein sehr sinnreich construirtes chirurgisches Instrument **Aertzlich begutachtet augenblicklicher Erfolg garantirt.** Broschüren, alles Nähere enthaltend, verschickt unter Couvert gegen Einsendung von 30 kr. in Briefmarken der General-Agent **Bujatti**, Nürnberg, Weinmarkt Nr. 5.

Utolsó hét!

Már márczius 1-én.

CSAK **5½** FORINT

az

1839-ki Rothschild-sorsjegyek

kihuzott sorozati sorsjegye.

Már márczius 1-én huzás, 364 sorozat-nyeremény 9 milliót meghaladó összegben.

Főnyeremény 315,000, 75,000 stb.

Mi **eredeti sorsjegyeket** adunk el a tőzsdeárfolyamnak megfelelő áron, és az **1839-iki Rothschild-sorsjegyek ötödének fél, negyed és tized részleteit, 20-adokat** — a legkisebb nyeremény kizárásával —

5½ forintért

az összeg beküldése mellett.

2 frtnak előre való megküldése mellett készek vagyunk a sorsjegyrészletet posta utánvétellel is elküldeni.

Posta utalványok használata gyorsitja az expeditiót, és kevesbiti az utánvétel költségét

Freund M. és társa bankháza

Budapest, Haris-bazár 21.

Párisi raktár.

Elutazás miatt, valódi franczia gyártmányu fekete selyem-szövet raktáramat, mélyen a gyártási áron alul árusitom el. Nagy választék van selyem kendőkben, női és uri nyakkendők, fejkendők, nagy kendők és asztalteritőkben. Eredeti chinai és japáni tárgyak.

Bátorkodom a n. é. közönséget tisztelettel meghivni, hogy ezen ritka alkalmat idejében felhasználni sziveskedjék.

Tisztelettel

M. St. Martin Lyonból

Budapest, váczi-utcza 28. sz,

a kishid-utcza mellett.

Etvágyhiánynál, gyengült emésztésnél és gyomorbajoknál a legjobb, leghatásosabb és legkellemesebb szer

GRAUER Miksa

egészségi liqueurje.

Kapható eredeti palaczkokban használati utasitással együtt 30 kr. o. é. **Édeskuty L.** Erzsébettér és **Neruda N.** hatvani-utcza és vidéken minden nagyobb füszerkereskedésben.

Elismerő-levél: T. cz. Grauer Miksa urnak cs. és m k. udvari szállitónak.

Van szerencsém értesiteni, hogy a fővárosi vegyész ur által mult évi novemberben vegyelemzett és egészségi szempontból kifogástalannak talált ugynevezett „Egészségi Liquer"-t, kellemes izü és kis mennyiségben étvágyat ébresztőnek, a gyomort nagyobb tevékenységre gerjesztőnek találtam.

Budapest, 1877. szept. 23-án.

Dr, Schmidt, s. k.

Bpest-fővárosi ker. orvos és egyet. tanár.

Magyarországi főraktár Budapesten **Grauer Miksa** oszt. császz. és magy. kir. udvari szállitónál, VIII. ker. kerepesi-ut 57. sz. a. gyárépületben.

Legkellemesebb és legkitünőbb gyógyhatásu magy. édes

„MUSTÁR"

feltalálva és készitve **Fáczányi Ármin** gyógyszerésztől,

Budapest, X, ker. Kőbányán.

Ára egy nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr. Kapható a feltaláló s készitőnél, és a következő raktárakban **Budapesten: Török J.** gyógyszerész. — **Sztupa Gy.** gyógysz. — **Hantl K** gyógyszer. — **Édeskuty L.** udvari szállitó. — **Radocsay és Bányai.** — **Neruda N. Droguista.** — **Brázay K.** nagykereskedő. — **Molnár k** Piaristák-épületben. — **Hüber K.** Lipót-utcza — **Hubenay J.** u-világ-utcza. — **Budán várban, udvari gyógytárban.** — **Wlasche E.** Kriszt. város gyógysz. — **Zbóray B** gyógysz — **Schedel Ján** lánczhid mellett. — **Vidéken: számos gyógyszerész és kereskedő uraknal.**

Elismerő nyilatkozat.

Tek. **Fáczányi Ármin** gyógyszerész urnak, **Budapest-Kőbányán.**

Azon ön által **gyomorhurot** ellen föltalált és készitett édes mustár, valóban igen kitünő gyógyhatásu szer, mivel annak daczára, hogy 76 éves multam, és a bajom már igen régi és nagyon makacs volt, mégis azon mustár rajtam nagyszerüen segitett, és pedig val mint azon megrögzött s engem oly annyira kinzott **gyomor és görosös huruttól**, ugy a **nehéz lélekzési** bajomtól is tökéletesen megszabadultam. Annak folytán felkérem miszerint azon kitünőgyógyhatásu mustárból részemre még négy nagy üveggel póstafordultával és utánvétel mellett küldeni sziveskedne. — Maradok őszinte tisztelője.

Nagy-Várad május 27. 1878. főutcza 800 sz.

Knorr Mihály, s. k.

The Singer Manufacturing Company, New-York.

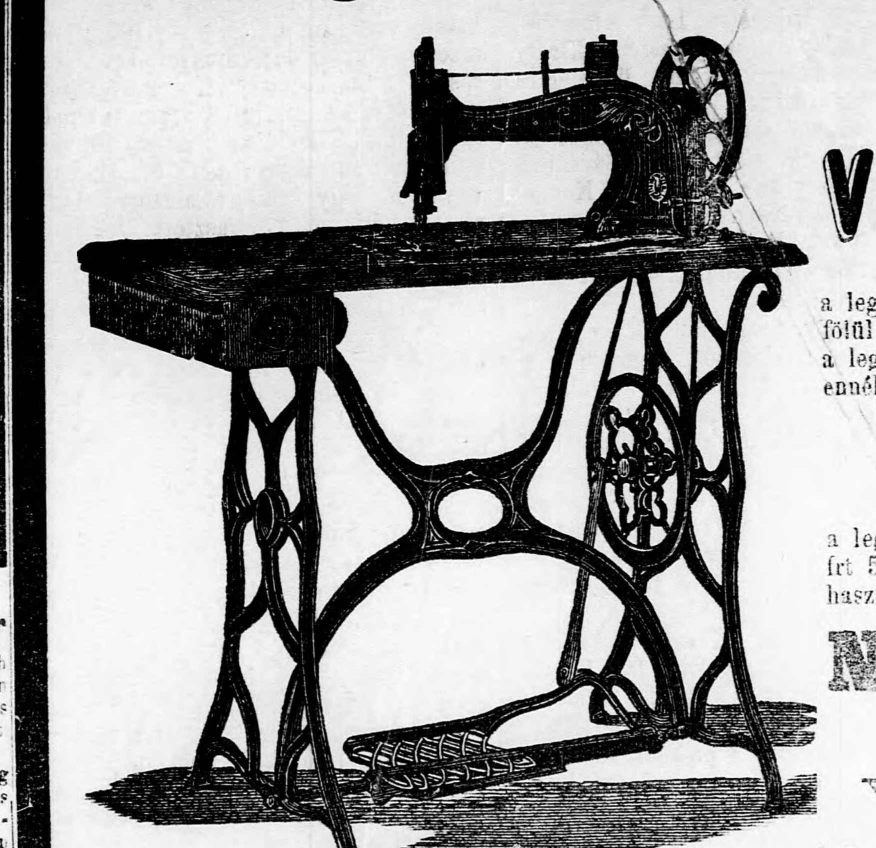

Eredeti

varrógépek

a legtökéletesebb varrógépek, jóság és munkaképesség tekintetében mint fölül mulhatlan elismerve, mint ez Párisban, Philadelphiában és Bécsben a legmagasabb kitüntetések adományozása által ujra be lett bizonyitva; ennélfogva különösen ajánlható tárgy

családok és iparosoknak.

Családi varrógépek kézi hajtásra, ugymint lábbal való használatra, a legegyszerübb kiállitástól a legelegánsabbig. Árfelemelés nélkül ezek 1 frt 50 krnyi heti részlettizetés mellett adatnak, és ócska, valamint nem használható mindennemü szerkezetü gépek fizetés gyanánt elfogadtatnak.

NEIDLINGER G.,

Budapest,

váczi-utcza („a vastuskó"-hoz.)

Hasonczégü fióküzletek: Szegeden, Temesvárott, Debreczenben. — Kereskedők által ezen városokban ajánlott Singer gépek utánzások.

„Magyar Lexikon" angol vászonnal boritva, vörös vagy samois 45 kr.

Diszes és csinos

bekötési

táblák.

Hirháger Károly

könyvkötészetéből.

BUDAPEST.

akadémia-bérház.

„Magyar Lexikon" börhát és sarkokkal antik modorban 70 kr.

A „Vasárnapi Ujság" minden évfolyamaihoz tetszéses vörös, kék vagy zöld szinben	1 frt 60 kr.
A „Magyarország és a Nagyvilág" vörös, kék vagy zöld szinben	1 frt 60 kr.
„Fővárosi Lapok" vörös, kék vagy zöld	1 frt 60 kr.
A „Hölgyek Lapja" „ „ „ „	1 frt 60 kr.
A „Magyar Bazár" vörös, kék vagy zöld	1 frt 60 kr.
A „Budapesti Bazar" „ „ „ „	1 frt 60 kr.
A „Családi Kör" „ „ „ „	1 frt 60 kr.
„Üstökös" minden évfolyamaihoz barna szinben	1 frt 20 kr.
„Borsszem Jankó" minden évfolyamaihoz barna szinb.	1 frt 20 kr.
„Bolond Istók" meggyszinben	1 frt 20 kr.
„Századok" történet társulati közlönyhez	50 kr.
A „Természettudományi Közlöny" minden évfolyamaihoz meggyszinben, természettudományi jelvénynyel	50 kr.
A „Földrajzi közlemények" minden évfolyamaihoz diszes jelvénynyel zöld szinben	50 kr.
Berecz „Természet" minden évfolyamaihoz diszes barna és vörös szinben	60 kr.
A „Képes Néplap" minden évfolyamaihoz meggyszinben	60 kr.
A „Gazdasági Lapok" minden évfolyamaihoz zöld szin.	1 frt 20 kr.

Ezen táblákba való bekötést minden vidéki könyvkötő is könnyen eszközölheti.

Mindennemü bekötéseket a legolcsóbb áron gyorsan és pontosan eszközlök, ugyszintén vidékre is, ha a könyvek üzletembe küldetnek. Megrendeléseket utánvétellel is elfogadok.

Legolcsóbb kölcsönt nyujt ékszerek, ruhaneműek, értékpapirok és záloglevelekre

a kecskeméti-ház

átellenében **Pollák János** 35 év óta fenn álló 10.000 frt ovadékot (cautio) tett zálogkölcsön intézete, Budapest, papnövelde-utcza 2. Vidéki megrendelések pontosan és titoktartás mellett eszközöltetnek.

KÜLÖNÖS FIGYELEMRE MÉLTÓ!

A hirneves dr. **FORTI-féle** **sebtapasz** mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó, érlelő s fájdalmat csillapitó hatása által leggyorsabb, legbiztosb s egyszersmind gyökeres gyógyulást eszközöl különnemü bajokban. Egy csomag ára **50** kr, nagyobb csomagé **1** frt, használati utasitással együtt postán küldve **20** krral több.

Központi küldeményező raktár Pesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utcza 7. sz. a.

Bécsben Pleban F. X. gyógyszertárában, István-tér 1. sz. Dr. Girtler F. gyógyszertárában, Freiung 7. sz. Herbabny G. gyógyszertárában, Neubau, Kaiserstrasse Nr. 90. — **Gráczban:** Nedved A. gyógysz. a Mur-téren.

Továbbá kapható **Budapesten: Pillich F.** ezelőtt Jezovits udv. gyógyszertárában a nagy (3) korona-utcza. — **Formágyi F.** gysz. három korona-utcza 26. — Ifjabb **Wagner D.** városháztéren. — **Schernhoffer K.** özv. a „**nagy Kristófhoz**" czimzett gyógytárában, Kristóf-tér sarkán, és idősb Dr. **Wagner D.** gyógytárában, váczi-boulevard 59. — **Egressy R.** gyógy. nádor-utcza 2. — **Telkesy J.** udv. gyógyszertárában a várban. — **Wlaschek E.** gyógyszertárában a Krisztinavárosban. — **Frum J.** Schwartzmayer K. gysz. vizivá-ros fő-utcza. — **Eiszdorfer G.** gysz. Tabánban (Ráczváros) fő-utcza. — **Alsó-Lendván:** Kis B.-nál. — **Aradon:** Rozsnyai M. gysz. urnál. — **B.-Ujfalun:** Sarréthy L. — **Békés-Csabán:** Biener B. — **Büd-Szent-Mihályon:** Lukács F. — **Debreczenben:** dr. Röthschnek V. E., Tamássy K. Göltl N. és Urvényi O. — **Duna-Földváron:** Nádhera P. — **Egerben:** Schuttig J. és Köllner Lőr. — **Eperjesen:** Isépy Gy. — **Érsekujvárott:** Conlegner J. — **Gyöngyösön:** Mersits N. — **Győrött:** Lehner F. — **Huszton:** Keresztes S. — **Jászberényben:** Teschler E. — **Jolsván:** Keszkésy T. utódánál. — **Kaposvártt:** Kecskéssy T. — **Kassán:** Koregtkő A., Wandraschek K., Megay G. és Hegedüs L. **Karczagon:** Báthory B. — **Késmárkon:** Genersisch C. A. — **Komáromban:** Grötschel Zs. **Kun-Madason:** Jung K. **Losonczon:** Kirchner D. **Léván:** Boleman E. **Mező-Berényben:** Baranyi N. **M.-Tur:** Borbás J. **Miskolczon:** Dr. Csáthi, Szabó és Mayer R. gyógysz. **M.-Szigeten:** Héder L. — **Mitrowiczon:** Krstonosics A. fiainál. **N.-Kanizsán:** Prager Béla és Belus J. — **N.-Károlyban:** Sötér J. — **N.-Körösön:** Medveczky Gy. **N.-Szombaton:** Pántotsek R. — **N.-Váradon:** Huzella M. és Molnár J. gyógy. — **Nyirbáthoron:** Sztrubár J. **Nyiregyházán:** Korányi J. gyszer., Szapkó Alfréd gyógyszerész és Kovács S. — **Pakson:** Malatinszky S. — **Pécsett:** Sipőcz J. — **Pozsonyban:** Pisztóry B. — **Putnokon:** Fekete N. **Rimaszombaton:** Hamallár K. — **Rozsnyón:** dr. Pósch J. gysz. és Hirsch J. N. — **S.-A.-Ujhelyen:** Gallik G. és Pintér F. — **Sümegen:** Stumborszky L. — **Szathmáron:** Bossin J. — **Szegeden:** Kovács Albert. — **Sz.-Fehérvárott:** Braun J., Brozmann E. és Dieballa Gy. — **Székelyhidon:** Szabó J. — **Szombathelyen:** Pillich F. — **Tarpán:** Monó T. — **Temesvárott:** Tárczay István és Pap J. — **Tiszá-Lükön:** Pintér P. — **T.-Ujlakon:** Roykó G. — **Técsőn:** Agoston Gy. — **Tokajban:** Dr. Juhász P. **Ungvárott:** Lám S. gyógysz. Speck J., Feltsárszky A. és Krausz A. — **Veszprémben:** Ferenczy K. — **Villányon:** Fekete E. — **Zirczen:** Tejfel J. — **Zólyomban:** Stech L. E. **Erdélyország. Kolozsvártt:** Valentini A. és Wolf J. — **Brassón:** Schuster K. L. és Gyertyánffy és Verzár. — **Hátszegen:** Mátéfi B. gyógysz. — **M.-Vásárhelytt:** Bucher M. — **Segesvártt:** Id. Misselbacher J. B. — **Szászváros:** Rekert E. K.

Ezen kitünő hatásu, nem eléggé ajánlható gyógytapasz készitője

Forti László. Lak.: Buda, ráczv. Bocskay-tér 719 sz.

Esztergapadok.

furógépek

s mindennemü gépszerszámok nagy választékban s igen jutányos áron

Kann és Heller-nél

Budapest, Károly-körut, Károly-kaszárnya.

Képes árjegyzékeket bérmentve.

Biztos nyeremény

1839-es Rothschild-sorsjegyek

legutolsó huzása már 1879. évi márczius 1-én

Főnyeremény 315,000 frt

a legkisebb nyereménynyel együtt		a legkisebb nyeremény kizárásával	
1 fél ötöd	**. 85 frt**	**1 fél ötöd**	**. 43 frt**
1 negyed ötöd	**43 „**	**1 negyed ötöd**	**28 „**
1 tized	**„ 19 „**	**1 tized**	**„ 11 „**
1 huszad	**„ 10 „**	**1 huszad**	**„ fr. 5 50**

4 frt 75 krral 1864-iki igérvények huzás márcz. 1-én. Főnyeremény 200.000 frt.

Schwarz testvérek

bank- és váltóüzlete

Budapest, Hatvani-utcza, Ferencziek bazárja.

Kitünő nevelőnők

tudomány, nyelvek és zeneképzettséggel, **társalgónők, angolnők, francziánők** egyenesen Schweitzból, észak-német és magyar okleveles

tanitónők és gyermekkertésznők,

német, magyar és franczia

BONNEOK, NEVELŐNŐK

azonnali alkalmazást nyernek.

„Fekete" 1 nemzetközi központi iskola ügynöksége által, Budapest, Károly-körut 7. sz.

A tavaszi évadra

DISZES

Felöltő	. . . . .	12 frt
Felöltő (különleges)	. .	20 frt
Papi felso kabátok	. .	20 frt
Havelok	. . . .	18 frt
Zekke öltöny	. . .	20 frt
Vadász kabát	. . .	8 frt
Szolgai ruha	. . .	22 frt
Nadrágok	. . . .	5 frt
Mellények	. . . .	2 frt
Gyermek öltönyök	. .	10 frt

és felebb

Mindez legujabb divat szerint kitünő tartósan dolgozva a legjutányosb határozott árakon (a körülményeket figyelembe véve) kapható egyedül

ROTHBERGER JAKAB

csász. és kir. udvari szállitónál

Budapesten,

Kristóf-tér 2. sz. I. emelet

a „Nagy Kristóf"-hoz.

Az ár minden darabon kitéve van.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában Károly-kaszárnya rostély-utcza 3. szám.

1879 I.

Az „Egyetértés“ melléklete

— 53 ik számához. —

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A képviselőház ma Simonyi Ernő inditványára egy hat tagu küldöttséget bizott meg, hogy a házat Lőcsén Zsedényi temetésén képviselje. Ezután elhatározta a ház, hogy hétfőtől kezdve a költségvetés általános tárgyalásának tartama alatt 3 óráig fognak tartatni az ülések.

A költségvetési vitát Degré Alajos nyitotta meg, hatásos beszédét, mit alább egész terjedelmében közlünk, zajos éljenzések között fejezte be. Utánna Kemény János br. emelt szót, s rövid, de zavaros beszéddel kelt pártjára a költségvetésnek. Végül az egyesült ellenzék egyik vezére Apponyi Albert gr. szólalt fel — általános figyelem között. Nagy tetszéssel fogadott s érvelésben gazdag beszédének éle különösen Jókai, Láng és Grünwald okoskodásai ellen irányult, miket sikerült is derekasan semmivé tenni.

II.

A képviselőház ülése február 22-én d. e. 10 órakor

Elnök: Ghyczy Kálmán.

Jegyzők: Antal Gy., Baross G., Molnár Aladár.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza K., Szapáry Gy. gr., Pauler T., Péchy Tamás, Kemény G. br., Trefort Á., Szende B., Bedekovics Kálmán.

Az ülés d. e. 10 órakor kezdődik.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesittetik.

Elnök bemutatja Györmegye közönségének feliratát a fényüzési adók eltörlése iránt; Győr és Borsodmegye feliratát a közigazgatási bizottság életbeléptetése tárgyában.

A kérvényi bizottsághoz utasittatnak.

Pogány Károly Vajda-Hunyad választókerület országos képviselője végleg igazoltatik.

Szeniczey Ödön az összeférhetlenségi bizottság elnöke bemutatja a bizottság jelentését, mely szerint Román Sándor képviselő összeférhetlenségi ügyében a következő felmentő határozat hozatott:

A képviselőház elnökének 1879. évi január 31-én 693. sz. a. kelt átiratával Román Sándor képviselő ur ellen az 1875. évi 1-sö tcz. 4-ik §-ának b) pontja alapján kijelentett összeférhetlenségi eset nem forog fenn, mert a beterjesztett pénztári kimutatás szerint a nevezett képviselő ellen ennek napidijaira vezetett kielégitési végrehajtások a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknek folyó hó 7-én 9400., 9401. és 9402. sz. alatt kelt és a budapesti IV-ik kerületi királyi járásbiróságnak folyó hó 5-én 2330. sz. és folyó hó 11-én 3521. sz. a. kelt végzései alapján jogilag és tényleg föloldattak.

Ezen határozat nyilt ajtók és a jelen volt érdekelt képviselők előtt az elnök által kihirdetett Kerntler Ferencz s. k., bizottsági jegyző.

A bizottság ezen határozata tudomásul vétetik.

Tisza Kálmán miniszterelnök bemutatja a rendőri bejelentési intézménynek Budapest fővárosában életbeléptetéséről szóló tjavaslatot.

Ki fog nyomatni és szétosztatni.

Kemeny Gábor br. kereskedelmi miniszter két tjavaslatot tesz le a ház asztalára. Az egyik szól a tengeri kereskedelmi hajók lajtromozásáról, a másik Görögországgal 1878. decz. 4-én kötött postaszerződés beczikkelyezéséről.

A tjavaslatok előzetes tárgyalás végett a kereskedelmi bizottsághoz utasittatnak.

Pauler Tivadar igazságügyminiszter bemutatja a polgári törvénykezési rendtartást tárgyazó tjavaslatot. (Éljenzés.)

A tjavaslat az igazságügyi bizottsághoz utasittatik.

Simonyi Ernő: T. ház! Elhunyt képviselőtársunk Zsedényi Ede a mai nap tartandó temetésén a képviselőháznak testületileg való képviseltetéséről tegnap meltóztattak intézkedni. Azonban, mint a gyászjelentés mondja, ma itt csak a beszentelés fog megtartatni, a temetés pedig Lőcsén Szepesmegyében fog holnapután véghez menni.

Én elhunyt tagtársunknak politikai ellenfele voltam és azon hosszu közpályán, melyen ő egy fél századon át működött, soha vele egy párthoz nem tartoztam, de kénytelen vagyok beismerni azt, hogy ő azon tisztben, melyet választói bizalmából elfoglalt, folyvást ernyedetlen buzgalommal, fáradhatlan munkássággal járt el. E háznak kezdettől fogva tagja volt ő, s a közügyek terén egy fél századon át működött. Véleményének, mely a legtöbb esetben eltért az enyémtől, de a mely nála. midőn megállapodásra jutott, meggyődéssé vált, rendületlenül kifejezést adott bárki irányában is. Tekintettel mindezekre, én azt hiszem, hogy a legkevesebb, a mit elhunyt tagtársunk iránt tehetünk, az, mit mások iránt is megtettük, hogy t. i. Lőcsén tartandó temetésén a képviselőház nehány tagja által képviseltesse magát. (Általános helyeslés.)

Inditványozom ennélfogva méltóztassanak egy kisebb számu küldöttséget választani, mely a képviselőházat a temetésen hivatalosan képviselni fogja. (Általános helyeslés.)

Elnök: Ha a ház jóváhagyja, a kiküldendő tagok iránt még az ülés folyamán fogok jelentést tenni. (Helyeslés.)

Szontagh Pál inditványozza, hogy a költségvetési vita egész tartama alatt hétfőtől kezdve a ház üléseit reggeli 10 órától d. u. 3-ig tartsa. (Helyeslés jobboldalon.)

Helfy Ignácz nem fogadja el az inditványt, mert nem helyesli, hogy oly nagy fontossagu tárgy mint a költségvetés, az üléseknek kelleténél tul való kihuzása által mintegy megölessék; azt hiszi, ezélszerübb volna, ha a kormány e helyett inkább a munkaidő helyesebb beosztásáról gondoskodnék. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Tisza Kálmán pártolja Szontagh inditványát.

Hoffmann Pál elfogadja Szontagh inditványát azon módositással, hogy az csak általános tárgyalásra birjon hatálylyal.

Szontagh Pál hozzájárul e módositványhoz.

Simonyi Ernő nem tartja helyesnek az inditványt, mert az utolsó órában a vita már elveszti érdekeltségét, s a hosszabb ülés tartama a vita alapossággát meg fogja ölni.

Csanády Sándor (Elálll! Elálll! a jobboldalon.) Hiába szólnak közbe, ugy is tudják, hogy nem szoktam elállni.

Elnök csendre inti a házat.

Csanády Sándor nem pártolja Szontagh inditványát, mert az csak azokra nézve nem terhes, kik az ülés legnagyobb részét nem az ülésteremben, hanem az evődében, (Nagy derültség.) vagy szivarozva a folyosókon töltik.

A ház többsége elfogadja Szontagh inditványát Hoffmann módositásával. Az inditvány könyvben ujabb bejegyzés nincs.

Az interpellatiós könyben Veszter Imre jegyzett be egy interpellatiót a királyi tábla kebelében felállitott kijelölő bizottság tárgyában az igazságügyminiszterhez.

Az interpellatió az ülés végén fog megtétetni.

Ezután kihirdettetik a tegnapi választások eredménye.

A közlekedésügyi bizottságba megválasztatott Végh Aurél 135 szavazattal, a függő államadóssági ellenőrző bizottságba Voncsina Iván 163 szavazattal.

Következik az 1879. évi állami költségvetés általános tárgyalásának folytatása.

Degré Alajos. T. képviselő urak! Szeretném, ha én is, mint Jókai barátom a költészet magas virágait szórhatnám pártomnak, s szurós töviseit az ellenfélnek, hogy az óriási számcsoportokban és a milliók tömkelegében kifáradt kedélyek egy kissé megpihenhessenek. Vagy pedig Kármán Lajos t. barátom szerint a magas politika azon szinvonalára emelkedni, a hol Fox, Pitt, Palmerston és Lamartine szellemeit előidézve, magamnak is másoknak is meglepetést szerezzek. De én ezen képességekkel nem birok.

Méltóztassék t. ház megengedni, hogy mint a nemzet egyszerű napszámosa itthon saját tüzhelyünkön sepergethessek.

Sajnálattal kell elismernünk, hogy mióta ezen országgyülés megnyilt a drága idő legnagyobb részét a külpolitika absorbeálta, nekünk mindössze az a tapasztalásunk van belőle, hogy meggyőződjünk, miszerint a sok szép szónoklat, megdönthetlen érvek, a legtermészetesebb jogok daczára szavunk a külügyekben édes keveset nyom. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) Ide bevégzett tényeket hoznak, a miket a t. ház többsége akarva, nem akarva azon megdönthetlen indokból, hogy az egyszer megtörténteket meg nem történtekké változtatni nem lehet, utólagosan jóváhagyta. Ez meg lehet, a nemzetre lealázó, az országgyülésre szégyenletes, de ezt még nem tartom a legnagyobb szerencsétlenségnek. En a csapást más oldalról félem.

T. ház! A mi belügyeink oly rendezetlenek, oly elhanyagoltak, oly ziláltak, hogy azokat orvosolni a legégetőbb szükség. Erre ezen orvoslásra kell, hogy vessük magunkat egész erővel, különben napjaink aligha meg nem számlálvák. Példa előttünk az egykori görögök története. Szabad, virágzó és boldog hazát birtak; nem érték be vele, nekik több kellett. Minden emaer elkezdett a külügyekkel foglalkozni; befolyást iparkodtak magoknak szerezni, idegen földön hódítottak, foglaltak, coloniakat alapitottak, de belügyeiket elhanyagolták, otthon mindent veszni, pusztulni és romolni engedtek. Elharapózott a corruptió és erkölcstelenség, a mi az országot pusztulásra vezette.

Én t. ház kormányunk végzetes külpolitikája daczára is — őszintén megvallom — készséggel megszavaznám a beterjesztett költségvetést általánosságban a részletes tárgyalás alapjául, ha kormányunk belügyeinkben nagyszerüt, vagy legalább is figyelemre méltó haladást birna felmutatni. De én mindenben, mindenütt csak hanyatlást látok, kivéve természetesen az adóemelés virtuozitását és annak irgalom nélküli végrehajtását, ezt nagy tökélyre vitték.

Igen sokszor hallottam különösen tulról ezen oldalra vonatkozólag s czélzólag a communismust emlegetni. Ha ez a fantom létezik, ugy ez fentről fenyeget lefelé, nem pedig megforditva.

Hisz az adó dolgában már annyira mentek, hogy sok tekintetben megközelitik, de legtöbb esetben meghaladják az osztozkodást. Vegyük pl, a pesti házakat. Oly ház, a mely tisztán áll, minden teher nélkül, jövedelmének egyharmadánál többet fizet adó fejében. Azon házak tulajdonosainak, a melyek terhelvék, isten legyen irgalmas. Mesés dolognak látszik, hogy ebben az országban, hol az uzora nemcsak nem bün, de még csak nem is szégyen; hol a legnagyobb pénzintézetek, a legnagyobb bankok, sőt maga az állam a késedelmi kamatokkal valóságos uzorát üznek (Ugy van! a szélső balfelől.) valakinek 60,000 frt activ vagyon után 700 frt jövedelme legyen.

Van valakinek egy háza, a mely megér 100,000 frtot, de ezen 40.000 frt teher van; ez tehát nem az övé, és igy activ vagyona csak 60,000 frtot tesz. A ház jövedelmez 6000 frtot, a mely után, nem véve figyelembe a 40,000 frtnyi terhet, 2000 frtot fizet adófejében, 40,000 forint után a 8 százalékos kamat kitesz 3200 forintot; ezenfelül katonatartás fejében kiad évenkint 100 frtot, vagy is összes, 6000 frtnyi bevételéből kiad 5300 frtot és igy megmarad tiszta jövedelem fejében 700 frtja. A kormány azonban ezzel nem éri be, mert a 40,000 forintot még egyszer megadóztatja, ott t. i. a hol, mint tőke szerepel (Ugy van! a szélső balfelől.)

Ily körülmények közt nem csoda, ha a pesti nagykereskedő Ujpestre szorul szatócsnak, ha a legélénkebb forgalommal biró utczában 2—3 boltot bezárnak, ha a legelőkelőbb kereskedők csőd alá jutnak. (Ugy van! a szélső balfelől.) A pénzügyminiszter ur, ki más államok példáira hivatkozott, későbbfogok visszatérni, és áttérek Láng képviselőtársunk tegnapi igen kitünő beszédére, melyben a többek közt ezeket mondja: „Tehát látjuk, hogy — noha kedvezőtlen helyzetben vagyunk, mégis más országokban, melyeknek vagyoni helyzete közelebb áll a mienkhez, t. i. Olasz- és Spanyolországban, a lakosok jobban vannak terhelve, mint nálunk.“

Megvallom, t. ház, hogy ez igen szomoru vigasztalás (Ugy van! a szélsőbal felől.), mert ez épen ugy hangzik, mintha valaki azt mondaná, hogy hazam égve ugyan, de nem oltom, mert szomszédomé is leégett. (Ugy van! a szélsőbal felől.) Egyébiránt Olaszországnak saját kezében van sorsa, de mienkről mások rendelkeznek. (Ugy van! a szélső bal felől.) Olaszország bir kikötőket, önálló bankot és vámterületet és kedvező fordulat beálltával egyszerre virágzó állapotba juthat, holott a mi kezeink hosszu, talán örök időkre megkötvék. (Ugy van! A szélső bal felől.)

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy Bosznia okkupációja csaknem képes Magyarországot tönkre tenni; és hogy azt hiszi, hogy Szerbiát és Montenegrot sem volna képes tönkretenni, nem hogy Magyarországot. A t, képviselő ur bizonyosan abból a példabeszédből indul ki, hogy nincs oly rakott szekér, a melyre még egy villa szénát ne lehetne tenni.

Én azonban azt mondom, hogy van, mert végre is csak meggyül annyira a teher, hogy az a villa széna, a melyet utoljára tesznek rá, megzavarja az egyensulyt, nálunk a sok kölcsön, a sok vasut, a sok isten tudja mi mindenféle közösügy, kiegyezés, oly rakott szekér már, hogy arra a boszniai teher el nem fér. (Ugy van! a szélső baloldalon)

Azt mondja, hogy Szerbia és Montenegró sem roskadna le alatta. Elhiszem, Szerbiának és Montenegrónak még üres azon szekere, mely nálunk már annyira meg van rakva, és ha arra el nem férne a boszniai teher, ott van Oroszország, a mely neki szekercket kölcsönöz — ha kell: (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon!) de rajtunk senki sem segit. Azt mondja a képviselő ur, a kétségbeesés hajtja a nemzetet a mi — t. i. az ellenzék — karjaiba. Elég szomoru, hogy ha elismeri a képviselő ur, hogy a kétségbeesés hajtja az ellenzékhez a népet. De hát kérdem, ki hajtotta a nemzetet a kétségbeesésbe? Az önök politikája. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

A pénzügyminiszter ur más államok adójára hivatkozva, összehasonlitásokat tesz, hogy más államokban mennyi az adó stb. Én tökéletesen elhiszem, sőt magam is tudom, hogy ugy van, de elfeledte a t. pénzügyminiszter ur felhozni azt, hogy azon államokban az adófizető polgárok mit kapnak érte az államtól; nálunk a polgárnak az állam irányában csak kötelezettségei vannak, más országokban kedvezményekben is részesülnek; (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon) más országokban a kormányok első és legnagyobb gondja, hogy az állampolgárok adóképességét emelje, fokozza, nálunk azt rendszeresen csökkenti (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon), más országokban a kormánynak gondja van a polgárok kényelmére, jólétére, a köztisztaságra, nálunk t. ház a roppant adó daczára, melyet a város, nem tudom, micsoda törvénytelen uton, de miniszteri engedély folytán fokozza $3\frac{1}{2}\%$-kal, tehát százezreket vesz be a tisztaság fentartására, az ugynevezett bérkrajczárokban s pedig alkalmok volt látni t. képviselőtársaimnak, hogy az 5—6 hét előtt lesett hó halomra lapátolva állott az uton, hogy a hintók rajtok felforduljanak, a mint Móricz Pál képviselő társammal láttuk. Hogy áll a személyes biztonsággal? A lapok rendes rovatot visznek arról, hogy támadják és fosztogatják az embereket az utczán s a jó kedvü katonák hogy nyársolják fel a békés polgárokat. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Hát a vagyonbiztosság, mily lábon áll az országban?

Erre egy esetet beszélek el. (Halljuk! Halljuk!)

A nyáron egy ismerősömnek, ki szenvedélyes régiséggyüjtő pesti lakását feltörték. Elvitték nejének gyémántjait, ékszereit, neki meg régiségeit, és egy disz ruhára való ékszereit. A tolvajok megkerültek, az orgazda is megkerült egy ujpesti korcsmáros személyében, a kij kihallgattatván azt mondá, igaz, hogy oda jöttek hozzá, lerakták a holmit a pamlagra, de ő nem tudja mi történt vele, elment hazuról. És ez ember szabadon jár. A diszruhára való ékszereket Budán váltották be az olvasztó hivatalban. Ilyen ékszerféle mégis oly dolog, melynek feltünést kellene keltenie, mégis feltünést okoz a régiségek, a diszruhához való ékszerek. Azt felelték mi közünk hozzá, mi kiflzettük az árát, ők nem törődnek azzal, mikép szerezte az eladó. S igy a tolvaj megkerült, az orgazda megkerült, kitudódott, hogy hozzá vitték a holmit; csak az ékszerekből és drága kövekből mai napig nem került meg semmi.

Közigazgatásról szólni sem akarok; oly gyarló és kétségbeesett az, hogy itt emlegetni is egészen felesleges. A megyék fokonkint, de mit beszélek, rohamosan alakittatnak át kreishauptmanschaftokba. Az alispánnak nincs egyéb dolga, nincs egyéb kötelessége, mint a kormány rendeleteit, legyenek azok bármilyenek, vakon végrehajtani, s ha akadnak régi vérü tisztviselők, mint például Pest megyének lelkes alispánja Földváry mihály (Éljenzés a baloldalon.), a ki törvénykönyvvel kezében, emberszeretettel szivében a nép jogait védeni meri, azt felfüggesztették és fegyelmi vizsgálat alá helyezték.

Igazságszolgáltatásunk rosz, lassu és méreg drága. Annyira, hogy a kinek 2—300 forintos követelése van inkább veszni hagyja, minthogy pereljen.

Bemutathatok egy 140 frtos lakbér követelést, mely által adatott az ügyvédnek. Az ügyvéd csinált belőle három pert; huzták $\frac{5}{4}$ évig és mig ha annak rendje szerint járnak el, bekerült volna az egész, igy felperes meg kénytelen volt 85 forint perköltséget felül fizetni. Ilyen igazságszolgáltatás a kereskedelemnek, a forgalomnak, az egész üzletnek roppant kárára van.

A közoktatásügy csupa kisértet, kapkodás és rendszerváltozás, a mi a tanulók roppant hátrányára, a szülőknek pedig nagy kárára van. Ismerek egy tisztviselőt, megnevezhetem, a váczi vasuti főnök; 5 fia van és egyik a másik után járt az ottani iskolákba. Kezervesen panaszkodott nekem, hogy nem győzi könyvekkel a gyermekeket, mert minden esztendőben uj könyvek vannak, és a ki következik, nem használhatja az előbbiek könyveit és padlása mar tele van tankönyvekkel. Engedelmet kérek, én a vasutakhoz nem értek, a milliókhoz még kevesebbet, de mégis nem mulaszthatom el, hogy tel ne hozzak egy esetet. (Halljuk! Halljuk! a szélső balfelől.)

A mult napokban kaptam keresztkötés alatt egy kis német lapot „Sonntags revere“; kezdek benne torgatni, és bámulatos dolgokra akadtam, ugy, hogy egyik-másiknak utána járván, nyomára jöttem, hogy ugy van. Tele van adósságokkal az éjszakkeleti vasut s mégis 1020000 frtos palotát épittetett adósságra, mely után az az állam 6 frt százalék aranyban fizeti a kamatokat. Ez az egyik. De van egy másik dolog, ezt nem hittem, és megkozattam magamnak a kivonatot. Más ember, ha illetékkel tartozik, csaknem megnyuzzák, az éjszakkeleti vasut megvett decz. 10-én 1871-ben Budán három telket 149310 frton és ma 1879-ben az 1493 frt 10 kr. illeték még lefizetve nincs, akkor hová jutunk, ha a szegény embert kenyerétől, tüzhelyétől megfosztják. (Felkiáltások szélsőbal felől: Háromszor is!)

Nem folytatom tovább t. ház, mert valóban ugy van, hogy belügyeinkben, a hová csak néz a szem, posvánt lát, a hová nyul a kéz rothadást érint. Én nem várok és nem kivánok kormányférfiaimtól valami nagy szabásu külpolitikát, de megkövetelem és kivánom azt, ha azon helyekre választatnak, hogy belügyeinket önfeláldozással elősegitsék és virágzásra hozzák. Mivel pedig a multból itélve a jelenlegi kormánytól azt nem várhatom, a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául, nem fogadom el, hanem Simonyi Ernő képviselőtársam inditványához járulok. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök Simonyi Ernő inditványa értelmében javaslatba hozza, hogy Vizsoly Gusztáv, Simonyi Ernő, Andaházy Pál, Ernuszt Kelemen, Propsztner Arthur és Sponer Andor képviseljék a házat Lőcsén néhai Zsedényi Ede temetésénél. (Helyeslés.)

Kemény János br. az általános európai helyzetnek és hazánk speczialis viszonyainak tulajdonitja a jelenlegi pénzügyi állapotot. Aggasztónak tartja ezt, s azt hiszi, a ház bölcseségétől függ megtalálni az orvosszert. A felesleges kiadások leszállitását, és azon intézkedések eltörlését sürgeti, melyek az adóképességet megtámadják. Elfogadja a költségvetést, nehogy gyökeret verjen a nemzetben azon hit, hogy az ország parlamentje nem tud segiteni a bajokon.

Apponyi Albert gr. Tisztelt ház! Én kénytelen vagyok mindenek előtt magával a helyzettel foglalkozva azon inditványt ujból és okadatolva becses figyelmükbe ajánlani, a melyet Simonyi Lajos b. t. képviselőtársam beterjesztett, és a melytől talán, — ha bármi egyéb kifogásaik volnának is ellene — valamint ez inditvány indokolásától, nem fogják megtagadhatni azt az elismerést, hogy az nem foglalta magában a t. többségnek eleven eltemetését és mindennap ujból és ujból megöletését vagy élő állapotban fejüknek mindennap ismétlődő felrugását vagy egyéb ádáz mulatságokat, melyekben Jókai képviselő ur szerint a vérengző ellenzéki kedély gyönyörüségét találja (élénk derültség balfelől); de hogy az, ha egyebet nem, legalább komoly törekvést mutatott arra, hogy a jelenlegi költségvetési vita legyen tárgyilagos, foglalkozzék tisztán és kizárólag azon komoly bajokkal, melyekben az ország van, és azon utakkal, melyek az országot azokból kivezethetik. Hogy ezen tárgyilagosság a tulfoldalról kellő viszonzásra nem talált, arról ni nem tehetünk; de minthogy nem talált, nagyon szivesen felvesszük a kezyüt ezen a téren is, s azért, ha Simonyi Lajos b. t. képviselőtársam inditványára vonatkozólag teendőés észrevételeimet előadtam, bátor leszek mellékesen reflectálni egy némely felszólalásra, melyeket a ház tuloldaláról hallottunk. (Halljuk!)

A pénzügyminiszter arra utal bennünket, hogy majd az esetről esetre adandó egyes concret rendszabályokból itéljük meg azon terv helyességét, melyet a kormány magáévá tesz. Vajjon beérhetjük-e t. ház ezzel? Hiszen a pénzügyminiszter ur által ugyan csak sporadice, de fel kell tennem, komolyan emlitett rendszabályok közt nagy szerepet játszanak olyanok is, melyek az ország népének terheit növelnék. Ő beszél az illetékekből eredő jövedelem szaporitásáról, beszél a létező fogyasztási adóknak, részint emeléséről, részint uj ily adónemek behozataláról. Én tehát nem látom át, hogyan lehessen a t. háznak, majd annak idején ily rendszabályokhoz hozzájárulását megadni, mielőtt azt a szerves egészet ismeri, mely azokat egyedül igazolja, elfogadását egyedül teszi erkölcsileg lehetővé. (Helyeslés balfelől.)

Megvallom, t. ház, a pénzügyminiszter exposéjából azt a benyomást sem voltam képes meriteni, hogy a kormány felfogása a helyzet h molyságának szinvonalán áll; főleg két okból nem. Az egyik az a könnyüvérüség, hogy ne mondjam könnyelmüség, melylyel a t miniszter ur a boszniai expedicziő pénzügyi eredményével elbánik; a másik az ország közgazdászati helyzetében rejlő momentumnak oly módon való felfogása, mely minden egyébre, csak egy határozott közgazdászati politikának létezésére nem enged következtetni. (Ugy van! bal felől.)

Az elsőre nézve a t. pénzügyminiszter ur felhozza azt a már most szokásossá vált phrasist, hogy ez a haszontalan Bosznia csak nem fogja tönkre tenni Magyarország pénzügyeit, ezt a kis terhet, mi nagy ország megis csak meg fogjuk birni emészteni. Ha Láng Lajos képviselő ur ily optimistikus felfogásnak hódol, én ezt neki rossz néven nem veszem, (Derültség balfelől) de ha Magyarország pénzügyminisztere arról a nagy felelősséggel járó helyről tesz ily nyilatkozatot, akkor ez elég volna arra, hogy iránta való bizalmamat — ha különben volna is — megingatná. (Ugy van! balfelől.) A t. pénzügyminiszter ur indokolja ezt a meggyőződését, és egy nagyon lojalisnak látszó — mert egy mellékkörülményt, t. i. a rente csökkenését is figyelembe vevő — számitás alapján kideriti, hogy a boszniai expedicziónál mindössze 3,900.000 frt évenkénti konsolidált tehertöbblet nehezedik Magyarországra.

A számitásnak ezen loyalitása tiszta képmása a loyalitás azon többi válfajainak, melyekkel a kormány eljárásában találkozunk. (Ugy van! Igaz! balfelől.)

A másik momentum, mely a pénzügyminiszter ur felszólalásában aggodalmakra ad alkalmat, azon több, mint philosophiai resignacziő, mellyel

---

2

A párisi rendőrfőnökség.

— A franczia „Préfecture de Police“-ből. —

Egy öreg alsórendü hivatalnoktól.

(Folytatás.)

1871-dik évi májustól egész tavalyig a miniszterek legkevesebbet sem törődtek a rendőrfőnökség szervezésével. Az ellenőrködés egyedül a községi tanácsra volt bizva. Ha itt kérdőre vonták a rendőrfőnököt, ő mindig azt válaszolta: „Bocsánat, uraim, mi senkinek sem vagyunk felelősek, csak a miniszternek.“

Furcsa egy felelősség, ha a miniszterek Buffet, Broglie vagy Fourtou, a legmakacsabb bonapartisták és a köztársaság elleni összeesküvők.

Marcére ur azt hitte, hogy Gigot Alberttel sokat nyer. Gigot Albert több izben kijelentette, mennyire ragaszkodik a köztársasághoz.

A jelen perczben a rendőrfőnökség semmiféle ellenőrködés alatt nem áll.

Ezen ellenőrködés nélkül való állapot Franczianországra nézve azért veszedelmes, mivel oktetlenül autokratiára vezet. Minden rendőrállam autokraczia és minden autokraczia rendőrállam. Tekintsenek Németországra, ezen kiválólag rendőri államra. Lehetett volna e Bismarck herczegnek szocializista-törvényét keresztül vinni, ha Németország nem volna kiválólag rendőri állam? Németországban az emberek mükedvelőségből rendőrök, Franczianországban azért állanak be a rendőrség közé, hogy állásukon javitsanak. Mi franczíák a világ legérzékiebb népe vagyunk. Élveinknek mindent faláldozunk. Az orosz rendőr fanatiszmusból és czár imádásból rendőr, de nem tartja lelkiismeretlen dolognak, ha hivatalba lépett, czárját és a kormányt megcsalni. Az angol kötelességérzetből és hazafiságból rendőr. Legravaszabb, legtevékenyebb, legkétszinübb, legjellemtelenebb, mihelyt arról van szó, egy nagy bünnek nyomára jönni, de legbárgyubb, legügyetlenebb, mihelyt egy politikai missióba alkalmazzák. Természetével ellenkezik, valakit azért agyon használni, mivel más kormányformát a fennállónak előbe tesz.

Minden rendőr ösztönszerüleg gyülöli a vitatkozásokat és a nemzeti kormányt. Egy tökéletes franczia rendőr a jelen berendezés alatt legkevesebbet törődik a személyes biztonság megvédésével.

És Gigot Albert ur, ki magát jó hazafinak, őszinte republikánusnak tartja, oly emberek élén áll, kik a személyes biztonsággal mit sem gondolnak és egytől utolsóig bonapartisták s a köztársaság ellenségei.

Gigot Albert urnak, ha meggyőződése tartja, hogy a rendőrségnek csak a miniszterek iránt vannak kötelességei s az csak nekik felelős, jól tenné, ha megemlékeznék arról is, hogy Páris városa az, mely a rendőrség fenntartására roppant összegeket áldoz és annak, ki a pénzt adja, talán joga is volna megtudni, miként kezelik ezen pénzt.

Gigot Albert talán azt sem tudja, hogy Ansart és Bullemont urak senkinek sem számolnak be. A községtanács előtt azt mondják, hogy a miniszternek felelősek, a miniszternek pedig azt válaszolták: „Mi már beszámoltunk a községtanácsnak.“

Páris városa községtanácsa a budgetvitánál, midőn Gigot ur a budget felemelését sürgette, ekként válaszolt:

— Szivesen emeljük magasbra a budgetet, de tudni akarjuk, hová fordittatik azon 22 millió frank, melyet önök rendelkezése alá bocsátunk. Adják be önök a költségvetést. Elvárjuk, hogy megteszik.

Gigot ur kiváltságai mellett akart most szót emelni.

— És ha nem számolok be?

— Várakozni fogunk addig, mig ön azt megteszi.

— Addig nem szavazzák meg önök az összeget?

— Nem.

Gigot ur kénytelen volt engedni. És ez volt azon hires számadás, melynél Ansart ur 41000 frankkal, 5 szobából, fényes butorból, szolgálatból, világitásból és fütésből álló ellátással volt bejegyezve.

III.

Politikai kémkedés.

Nem akarom a „Lanterne“ olvasóit untatni a rendőrség budgetje részletesével. Azt mondják, hogy más államokban a titkos rendőrség egyedül korül annyiba, mint nálunk mind a három osztály. Ausztriában Metternich herczeg 30 millió frank alappal birt évenkint, melyet a titkos rendőrség fenntartására áldozott. Muszkaországban a harmadik osztály, mely csak a czárnak felelős, 45 millió frankot emészt fel. Menuyit juttat Bismarck herczeg a Franczianországból kisarczolt 5 milliárdból, arról nem szólhatok, de képzelhetni, hogy a rendőrség ott is igen sokba kerül, mivel a személyzet elég nagy arra, hogy abból egy szép hadtestet lehessen kiállitani.

Most átmegyek a nap eseményeire.

Tegnapi levelem a rendőrségnél roppant izgatottságot idézett elő. Gigot ur ma nagyon halvány és rosz kedvü volt, midőn a rendőrfőnökségre jött

Mindenki azt hitte, hogy jutalmat fog kitüzni a levél iró fejére. De nem történt.

Mindamellett nem mulaszthatom el önt inteni, szerkesztő ur, vigyázzon magára. Mielőtt tovább folytatom felfedezéseimet, melyek még csak ezután lesznek érdekesek, szükségesnek találom önt figyelmeztetni, ha önnek van valamije, mit jónak lát az utból eltakaritani, tegye azt azonnal, mivel nem tudhatja, melyik napon rohan önre a rendőrség, hogy szállását meg motozza. Minden esetre nagy vigyázatlanság volt ön részéről, leveleimet azon formában és minden kihagyás nélkül közölni, mint ön tette.

Tudja-e ön, hogy itt Párisban minden ember rendőri felügyelet alatt áll? Azt mondottam, minden ember, és ezt betü szerint értse. Mac-Mahon elnök ugy mint valamennyi külföldi követ. Orloff, Hohenlohe, Nigra nem is gyanitják, hogy azon emberek, kiket estélyre hivnak, más napon reggel Gigot es Ausart uraknak jelentést tesznek minden szóról, mit szalonjaikban valaki ki ejt száján.

Magamat nem féltem. Leveleimet magam adom fel a postára és azok tettetett irással irvák. Ön sem tudja, ki az ön levelezője. Ha ébren nem, de álmában kimondhatná. Minek csináljak mindkettőnknek alkalmatlanságot?

Egyébiránt büszke vagyok magamra, hogy annyi bátorsággal birok oly emberekkel szembe szállani, kik oly sok eszközök felett rendelkeznek, hogy semmivé tegyenek, ha rajta kapnak. De én számukra olyan vagyok, mint Schlemihl Péter árnyéka. Fogjanak meg, ha birják. Soha sem fogják kilétemet megtudni.

Megvetem ezen buta ügyetlen embereket, kik még annyira sem birják vinni, hogy a Szajnából a saint cloudi hálózat által kihalászott hullák neveit felfedezzék. Tudja e ön, hogy ezekből 17 százaléknak neve örökos titok marad? És ha a neveket felfedezik 83 százaléknál, a tettesek neveit nem birják megtudni. Ha egy gyilkost megfognak, ebből roppant zajt csapnak. Es ezen egy siker feledteti a közönséggel az előbbi husz kudarczot.

Be akarom önnek bizonyitani, minő ügyes a mi rendőrségünk.

Nyolcz nap óta Ansart ur valamennyi titkos kémje talpon van, hogy meg tudja, ki azon „öreg alsóbb rendü hivatalnok“. Ansart ur a maga irodájában igy kiáltott fel;

— Százezer frankot adnék érte, ha tudnám kicsoda.

A „Lanterne“ szerkesztősége házajtaja előtt reggeltől késő éjjelig négy rendőrügynök ólálkodik, hallja ön neveiket:

S . . . d, máskép: elefántláb;

L . . . n, máskép: a republikánusok rémitője.

A—z, máskép: Corbin ezredes szaglárja.

Gróf L . . . G . . ., máskép: ürgefej.

Követik önt mindenüvé — kár hogy ön nős és józan életü ember, mert különben még valamely breda külvárosi hölgyet is önre uszitanának, vigyáznak arra, ki az, ki önnél ki s bejár. Pár nap óta tapasztalhatta ön, ha pénztárnokával gyakrabban érintkezik, hogy hirlapjának előfizetői is szaporodtak. Az is meglehet, hogy ugyanazon tárgyról, miről én irok, ön majd másoktól is veend leveleket hamis adatokkal; de ne üljön fel azoknak és csak az én leveleimnek higyjen.

Ezenfelül még egy elővigyázati rendszabály fogok alkalmazni, vevénynyel küldöm önnek leveleimet, magam álnév alatt irok, majd egy, majd más névvel. Akkor biztos vagyok benne, hogy megkapja leveleimet.

Midőn Rochefort Henrik Numaeából megszökött és a „Lanterne“ heti füzetekben jelent meg, előbb Amerikában, utóbb Londonban és Brüsszelben, végre Genfben, emlékezhetik ön, hogy a példányok galamb postával csempésztettek Párisba. — Mac-Mahon tábornagy diszpéldányt kapott finom papirosra nyomva. Azonkivül még a miniszterek is és Dugué de la Faucomerie, Villemessant és az Univers szerkesztője. Nem volt tréfa hetenkint 10—12 ezer példányt ily uton Párisba becsempészni. Én adtam neki a tanácsot és engem bizott meg terve kivitelével.

Hogy az öreg „alsóbbrendü hivatalnok“ még mindig szerény állásában van, tudják meg Ansart és Bullemont urak, hogy ez nem azért történt, mert nagyon együgyü ember.

De ujra kezdem, hol elhagytam. A szaglároknál.

A szaglárok kijelölése és alkalmazása Routier de Bullemont szakmájába tartozik. Leveleim annyira megzavarták őt, hogy beakarta adni lemondását, midőn ezen szaglárok naponkint a következő jelentést hozták:

Még mit sem lehetett kipuhatolni.

A mint az alsóbb hivatalnokok ezen hirt meghallották, nagy volt örömük. Már kivilagitást akartak rendezni. Azonban nemsokára öröm mámorukból kiábrándultak, midőn meghallották, hogy Gigot ur nem akarta a leköszönést elfogadni.

Ezen vonakodásnak oka igen egyszerü.

Bullemont a sok rosz titkos rendőr közt még a legügyesebb. Ha nem használják, hogy engem kapjon rajta, van ezer másféle missió, melyben még mindig nagy hasznát vészik. Azonkivül pedig Bullemont ur pénzes ember.

Majd fogok önnek irni a rendőrfőnökség belszervezéséről, nem nagyon hosszasan, legfeljebb arról, miben különbözik a párisi rendőrség szervezése más európai rendőrségek szervezésétől.

(Folytatása következik.)

Magyarország közgazdasági helyzetéről szól. Ő konstatálja a bajt s azt mondja, hogy a vagyonosság folytonosan fogy és hogy ezen vagyontalanság kétségkivül nagy mérvben terjed az ország alsó osztályaiban, nagy mérvben terjed a társadalom többi rétegei közt, de leginkább s legaggasztóbb mérvben az ugynevezett közép osztályban. Erre azonban más orvosszert, mint azt a már évek óta ismert panaceat: dolgozzunk és takarékoskodjunk, melyet Jókai Mór képviselő ur azon harmadik tétellel, hogy koplaljunk, kegyes volt megtoldani, nem ismer (Élénk derültség és tetszés balfelöl) ugy, hogy most már a kormány és kormánypárt közgazdasági politikájának teljes képével birunk (Élénk derültség balfelől.)

Ezen bajok ellen mondom a t. pénzügyminiszter ur egyebet, mint azt, hogy mi ezt vérző szivvel látjuk, mondani nem tud. A pelikánok t. ház, szivök vérével táplálják néha aprójaikat, de hogy valamely országot pénzügyminisztere szive vérével közgazdászati bajaiból kihozni lehessen, arra eddig példát nem tudok. (Élénk derültség.)

Miután pedig én a t. kormány exposéjában ezen második követelménynek még csak sejtelmét sem tapasztaltam, a legjobb esetben is csak pillanatnyi sikert, de maradandó segélyt az ő politijától nem várhatok. (Helyeslés a balon.)

Egy ilyen parlamenti helyzettel szemben két ut állana a parlament előtt. Az egyik a normális ut. A normális mód pedig lenne azon kormánynak eltávolitása, mely ekként feladata megvalósitására képtelennek bizonyult. Ezt mi megkisértettük akárhányszor, és erre törekedni fogunk ezután is teljes erőnkkel, akár korábban, akár később vezessen sikerre eljárásunk azon teljes öntudattal, hogy evvel nem személyes, de igenis objectiv, de igen is komoly politikai czélokat követünk. (Helyeslés balfelől.)

De ha a t. parlamentnek ugy tetszik, van egy másik ut is és ezt mi a többségtől tanultuk. (Halljuk!) Nem önök hirdették-e már mindjárt az országgyülés összeülése után hirlapjaikban, de későbben felszólalásaikban is, hogy a bajok orvoslására nem az az ut, hogy az ember a kormányt megbuktassa, de hogy a parlamentnek kell a kormányra nyomást és hatást gyakorolni oly irányban, hogy ez kénytelen legyen kezdeményezni és keresztülvinni az üdvös rendszabályokat? Mi tehát ugy tapasztalván, hogy a t. többségnek, melyről fel nem tehetjük, hogy kötelességét az ország irányában elmulasztani akarná, ama rendes ut, a kormány megbuktatása, nem tetszik, arra a térre léptünk, melyet a t. többség eljárásából és theoriájából tanultunk: proponáltuk, hogy a kormánynak, melyet önök megtartani akarnak, legalább fogyatkozásait pártolják; hogy a kormánynál hiányzó initiativa helyébe, a parlament initiativáját léptessék; mert initiativára, ha valámit tenni akarunk valamely oldalról, okvetlen szükség van. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Azon pénzügyi rendszabályok rendszeréhez, melyet keresztül vinni szükséges, hogy a czél eléressék, magának a t. pénzügyminiszter urnak e részben általam helyeselt exposéjában nem foglaltatnak-e olyanok is, a melyeket csak a lajthántuli kormánynyal egyetértőleg lehet keresztül vinni, értem azokat, a melyek a fogyasztási adókra vonatkoznak, ezekről tehát komolyan szólni komoly embernek anélkül, hogy a lajthántuli kormánynyal egy bizonyos principialis egyetértésre ne jutott volna, e házban egyátalában nem lehet.

Tartozik ezen rendszabályokhoz mindenekelőtt az, hogy az országnak a javitás idejére okvetlenül szükséges hitel biztosittassék. Mindenekre nézve pedig hogyan birjon az egyes képviselő tájékozottsággal? A ki pedig ezen feltételek nélkülözésével proponál itt mentő eszméket és árulgat itt arcánumokat, az lehet egy dr. Dulcamárához hasonló parlamenti szédelgő, de komoly politikus, komoly ember ily kávéházi politizálás terére lépni nem fog. (Élénk tetszés a baloldalon.)

Az önök felszólitása a tuloldalról tehát nem egyéb, mint egy a helyzet komolyságának kijátszására irányzott manöver, a mi inditványunk elejtése czéljából; a mi inditványunk ellenében rálépés az objectiv discussió azon terére, a melyet önök elfogadni nem látszanak hajlandóknak. (Helyeslés bal felől.)

Ámde t. ház, azok, kik a mi inditványunkat a 21-es bizottságra való hivatkozással megtámadni szivesek voltak, egyszerüen ignorálták az inditvány második részét. Ugy kritizálták azt, mintha abban csak oly bizottságnak kiküldése volna kontemplálva, a mely a kormánynyal együtt a pénzügyi bajoknak orvoslását keresse és mintha nem foglaltatnék abban egy második bizottságnak javaslatba hozatala is, a mely, hogy azt egy szóval jelezzem, nem egyéb, mint parlamenti enquête az ország közgazdászati helyzetéről. És ha megengedem, hogy a javaslat első részében valami abnormis foglaltatik, a mi azonban nem egyéb, mint a kormány eljárása által teremtett abnormis parlamenti helyzet kifolyása, az inditvány második részére nézve még azt sem ismerhetem el, hogy abban ily abnormitás foglaltatnék, vagy olyasmi, a mi a kormány parlamenti állásának és rendes parlament hivatásának derogálna.

Nem azért óhajtjuk mi azon második bizottság kiküldését, hogy annak mindenik tagja, mint az a 21-es bizottságban történt, saját bölcsességét mondja el; de azért, hogy rendszeres kutatást inditson meg a nemzet közgazdasági organizmusának minden szervében, hogy az által a nemzet közgazdasági pathologiájának teljes képe álljon elő; hogy tudjuk meg valahára azt, hogy a miről évek óta diskurálunk mindnyájan, — magamat sem veszem ki, — de a minek mégis eddigelé egyik sem tudott végére járni, hogy tudjuk meg, mi az a sorvasztó betegség, mely nemzetünk anyagi létén emészt, lehet-e azt orvosolni és minő módon? Hogy az ily kutatás sürgős, az bebizonyitást alig igényel. Hisz csak most is rémülésbe ejti az ország összes földmivelő népességét a gabonának azon csökkenése, melyet az üzlet világ egy része állandó jellegünek mond, melylyel e szerint meg kellene barátkoznunk, melynek acceptálására kell ezentul fektetnünk közgazdasági viszonyaikat. Hát ezen tünemény, mely a nemzet legnagyobb része főüzletágának jövedelmezőségét fenyegeti, nem érdemli-e meg, hogy okainak végére járjunk, hogy kideritsük, vajjon csak ugyan olyan-e, a melyet eltávolitani nem lehet, vagy olyan-e, melyek czélszerü rendszabályok, vasuti és más közlekedési eszközeink czélszerü tarifapolitikája által még segithetünk?

A földmivelésnek másik ága a marhatenyésztés. Hogy ez évről évre csökken, köztudomásu tény, hogy azonban erre minő okok folynak be, ez ránt tájékozást senki sem nyujthat közülünk! kiki saját megyéje viszonyairól beszélhet: de hogy országszerte miben áll bortermelésünk ezen ágának ölő mérge, azt közülünk senki sem birja megmondani. De nemcsak a jövedelmezőség csökkenésében nyilvánul ma a betegség, hanem maga a földmivelő törzsvagyona is meg van támadva; a földbirtok értéke folyton nagy mértékben csökken: a kisbirtokos forgó tőkéje apad; az igavonó marha állomány jelentekenyen fogy és sok megyében lassankint megfosztatik a parasztság ezen legbecsesebb tőkéjétől a mi csak első lépés birtokának elvesztésére.

A birtokos osztálynak depossedálása a magyar birtoknak subhastatiója, vagy más, látszólag szabad kézből történő eladások, melyek tulajdonképen, ha a dolog végére járunk, kényszerü eladások, lassankint előkészitik azon eredményt, hogy a föld, melyet őseink vérökkel szereztek, a miénk többé ne legyen, ha nem egy helyünkbe lassankint betolakodó idegen elemé. (Ugy van! Ugy van! Igaz! a bal és szélső baloldalon.)

Midőn a betegség ijesztő mérveket ölt, midőn a magyar nemzet egész anyagi léte van kérdésben és mi azt kérjük, hogy a parlament válasszon bizottságot, mely albizottságokra oszolva, küldötteket megbizva, hogy kimenvén a vidékre, az érdekelteket kihallgassák, az adatokat összeszedjék, szóval a nemzetnek száját megnyissák (Ugy van! Ugy van! a bal és szélső baloldalon. Mozgás a jobboldalon.), hogy szóljon bajairól világosan, részletesen: ha ily körülmények közt ez t. ház nem tekintetik egyébnek, mint ellenzéki maneuvrenek; ha az ily bajokra való figyelmeztetés a t. többségnek padjain csak gunymosolylyal találkozik (Élénk tetszés a baloldalon.), akkor nagyon értem azt, ha e ház iránt minden tisztelet és kegyelet, minden vonzódás a nemzet szivéből kihal (Élénk ellenmondás a jobboldalon.) hozzá teszem azért, mert ily köéülmények közt azt meg is érdemli. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.)

Hasonló kutatást igényelnek az ipar állapotai. Én arra nézve, hogy mi tulajdonkép nem ismerjük az ország viszonyait, csak egy frappans példát hozok fel. Midőn a házi ipar egyesület keletkezett, első feladatának tekintette körülnézni, hogy mely iparok léteznek még házilag kezelve az országban? És daczára annak, hogy a házi ipar egyesületben volt kormányférfiak is ülnek, valóságos meglepetést idézett elő azon eredmény, melyre az egyesület jutott s mindenki azt mondta, hogy nem is sejtette, hogy annyi csirája létezik az ország különböző megyéiben az egyes iparágaknak. Ezen előzményhez képest jogosan várom, hogy a kutató szem bizonyára még sok irányban ily meglepetést fog találni.

És ha az ily elhagyott csirákat, melyek öszszessége utóvégre is egy részét képezi a nemzet közgazdasági életképességének, ismeretlenségükben és sötétségukben kihalni engedjük, akkor egyszerüen tönkremenni hagyjuk a tulajdonképeni közgazdasági életet, se többet, se kevesebbet. (Élénk helyeslés a bal és szélső baloldalon.) Azt pedig állitom, hogy közgazdasági politikának kezdeményezéséről ez országban szó nem lehet addig, mig ki nem kutattuk, melyek a mi közgazdasági organismusunkon rágódó bajoknak tulajdonképeni általános kutforrásai? — melyek azon termelési ágak, melyek bizonyos fejlődhetést igérnek? milyen a mi eddig hozott törvényeink és intézkedéseink befolyása ezen vagy amazon termelési ág virágzására vagy hanyatlására? melyek tehát azon törvények, melyeket módositani, és melyek azok, melyeket alkotni kell s utóvégre, melyek a közgazdaság előmozditásainak azon közigazgatási módjai, melyekre a nemzeti termelésnek egyes ágai rászorulnak? Mig ezt nem tudjuk a közgazdasági politika lehetősége sem forog fön; ezt pedig tüzetesen és rendszeresen nem tudja senki. Midőn tehát az első lépést megtettük egy ily parlamenti nyomozás meginditására, megtettük az első lépést arra, hogy létesüljön az, a mit eddig teljesen nélkülöztünk, daczára annak, hogy ezen kormány és ezen t. párt 4 év óta jól megfér egymással, következetes közgazdasági politika. Mert a mi eddig e házban annak neve alatt pertractaltatott, nem volt egyéb, mint az ország egyik érdekének a másik után való feláldozása különböző politikai momentumok hatása alatt, (Élénk helyeslés a bal és szélső baloldalon.)

A kormánypártnak feladata az, hogy a kormány által iniicziált pénzügyi politikát védelmezze. Már most mit védelmezzen az a szerencsétlen párt mikor a kormánynak pénzügyi politikája nincs? (Élénk tetszés balfelől.)

Minthogy azonban sikerült — és annak csak örülhetünk — gyakori buzditásaink által a megfogyott phalanx erejét galvanizálni, (Derültség.) minthogy ennek következtében önök elhatározták, hogy bizony neki gyürkőznek és részt vesznek a költségvetési vitában, minthogy ennek következtében valamit mégis mondani kellett, és minthogy a kormánynnk politikája nincs, mi maradt hátra, mint neki menni az ellenzéknek, keresni annak szemében a szálkát, hogy észre ne vétessék a gerenda saját szemeikben. (Tetszés a baloldalon.) Szóval, szerepet cseréltünk a ház két oldalán: mi vagyunk a védők, mi lépünk fel javaslatokkal, önök támadnak és pedig tisztán negativ állásból. (Élénk tetszés balfelől.)

A kormánypárt padjairól mutatkozó ez élénkségnek két különböző fő ágát külömböztetem meg: a front támadást, és egy megkerülési maneuvert. A front támadásban, mely alatt én értem azon felszólalásokat, melyek egyéni szempontok belevegyitése nélkül tisztán a jelenleg adott pártviszonyok közt mozognak, megkülönböztetni a positivust, comparativust és superlativust. A positivus a Kármán t. képviselő ur beszédében nyilatkozott (Derültség) a comparativus Jókai képviselő ur beszédében, és tegnap elpattant a superlativus Lang Lajos képviselő ur beszédében (Derültség balfelől.) A positivus a rideg contemplativ észnek uralmát, (Nagy derültség), a comparativus a sziv melegségét, a superlativus a szenvedélyt, az elkeseredettséget jetentik. (Folytonos derültség.)

A positivus jel képezi előttem a philosophiat (Nagy derültség) a comparativus a költészetet, a superlativus a szónoki philippikát. Ennek megfelelt a hangulatnak skálája, mely ezen beszédekben nyilvánult. Mig Kármán t. barátom beszéde a comtemplativ melancholiának egy bizonyos neme vonul végig (Zajos derültség) addig Jókai Mór felszólalásában a zokogó kesergés az ellenzék kegyetlensége fölött, és Láng Lajos képviselő ur philippikájában a mindent leromboló harag nyilvánul. (Élénk derültség a bal és szélső balon.) A hangulatok ezen skálájának megfelelt a követelményeknek azon egymás utánja, melyekkel a t. képviselő urak velünk szemben fölléptek. Mig Kármán Lajos t. képviselő ur megelégszik azzal, hogy maradjunk ugy, a hogy vagyunk. Pitt is jó ember, Fox is jó ember, csak az a hibájuk, hogy nem eléggé szeretik egymást (Derültség); addig Jókai azt követeli, hogy ma, a 11-ik órában oda álljunk önökhöz, s önökkel karonfogva küzdjünk, a muszka invasió és a német cultura ellen; Láng Lajos ur pedig ily kevéssel nem éri be. Az ő követelése egyenesen odáig terjed, hogy mi sziveskekjünk elpusztulni. Kevesebbel meg nem elégszik. (Élénk derültség balfelől.)

Kármán képviselő ur követelményét elfogadom; maradunk, a kik voltunk, maradunk, a hol vagyunk, iparkodni fogunk egymást kölcsönösen érdem szerint méltányolni, meggyőződésünket tisztelni, ha lehetséges, egymást szeretni is. Sokkal nehezebb az álláspont Jókai t. képviselő ur követelményeivel szemben. A t. képviselő ur nemes pathoszszal azt mondja nekünk, hogy ma, midőn itt a 11-ik óra, midőn választanunk kell vagy a közt, hogy az oroszokat kidiplomatizáljuk Bulgáriából, vagy a közt, hogy fegyverrel kiverjük őket onnan, vagy a közt, hogy a tábornokokat professorokká nevezzük ki, hogy ezen 11-ik órában egyesüljünk velök egy nagy akczióra.

Itt a 11-dik órára nézve egy kérdést intézek a t. tuloldalhoz, mert attól függ a válasz a melyet adandok: hány óráig tart az egy óra, 11 órától 12-ig? Mert jó ideje halljuk már, hogy itt a 11-ik óra (Tetszés bal felől), de ezután mindig csak a 11 óránál maradunk, és azon irányban, mely követendőnek mondatik — nem történik semmi, hanem annak ellenkezője.

A mostani kormány a többi kormányok felett egy tekintetben tagadhatatlan előnynyel bir: az előbbi kormányok, mikor észrevették, hogy pártjuk játszani kezd velük, a sértett önérzetnek felébredése folytán visszaléptek (Helyeslés balfelől.) a mostani kormány megtanulta, hogy ez a játszás mily ártatlan dolog; ha a párt játszani akar, hadd játszék aggodalmakkal, határozati javaslatokkal és egyéb parlamenti játékszerekkel; utolsó analysisben mégis meg fogja szavazni azt, a mi kell. És a játék vége az, hogy mégis az történik, a mit a kormány akar. (Élénk helyeslés balfelől. Mozgás jobb felől.) De ugyanezt megtanultuk mi is. Addig, mig a párt csak játszik, addig biztos, hogy az a 12-ik óra soha el nem fog érkezni. (Helyeslés balfelől.)

És ez az oka, tisztelet többség, hogy mi az önök eljárásához nem csatlakozbatunk, (Élénk helyeslés és derültség balfelől. Mozgás jobbfelől.)

Láng képviselő ur annak kimutatására, hogy az egyesült ellenzék egyébre nem való, mint arra, hogy elpusztuljon, először azt lobbantja szemünkre, hogy mi a bajok keletkezésének magyarázatával szédelgést üzünk, kimutatja, hogy nincs tulajdonkép olyan idő, melytől mi azt számitanók, mert Lónyayt nem kárhoztatjuk, Kerkápolyit nem kárhoztatjuk, Széllt sem, legalább azóta, mióta nem miniszter, Ghyczyt természetesen nem: hát hol, mikor keletkezett az a romlás?

Erre a t. képviselő urnak csak egyet vagyok bátor válaszolni. Ő furcsának találja azt, hogy mi a volt minisztereket nem okoljuk; hogy azok hibáit nem tárjuk fel. Megengedem, hogy ez a t. képviselő szokásának nem felel meg. Ő a minisztereknek hibáit valószinüleg addig simogatja és rejtegeti, mig miniszterek, hogy őket azután támadja meg, mikor megszüntek miniszterek lenni. (Élénk tetszés balfelől.) Ez nekünk nem szokásunk.

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy a nemzet csak a vég desperáczióban fordulna mi hozzánk, azon államférfiakhoz, akik az ellenzék padjain ülnek, és azt mondja, hogy mi ezért idézzük elő a desperácziót. Ugyan kérem t. ház, kicsoda idézi elő a desparácziót? Azok-e, kik a azt mondják, a nemzet helyzete sulyos, külügyi veszélyek környeznek bennünket, belviszonyaink nem virágzók, közgazdasági állapataink hanyatlók, de annak nagy részben a kormány fonák politikája az oka, a bajokon lehet segiteni, hogy ha a kormányzat jobb, bölcsebb, előrelátobb kezekbe tétetik le. Vagy nem inkább azok, kik valahányszor a nemzeti organiszmusban mutatkozó valamely betegségre történik hivatkozás, valahányszor valamely külpolitikai irányzat veszélyességéről van szó, valahányszor a helyzet a maga érdeme szerint sötéten ecseteltetik, azt mondják: erről senkisem tehet, ezért nem a kormányférfiak felelősek, azt nem ez vagy ama párt idézte elő, az magában a helyzetben van, azon változtatni azt javitani egyáltalán nem lehet. (Élénk tetszés a bal és a szélsőbalon) Ugyan kérem t. ház, mi az a mi kétségbeejtheti a nemzetet: az-e, hogy a bajok egy részét, oly körülményeknek tulajdonithatja, melyeket megváltoztatni hatalmában áll, vagy az, ha ezen bajok elementaris bajoknak mondatnak, melyeknek forrásai magában a nemzet gyengeségében, tehetetlenségében, önsegélyre való képtelenségében rejlenek? (Élénk tetszés a bal és a szélső baloldalon.)

S ez az, a mit a t. tuloldalon folytonosan tesznek. (Ellenmondás a jobboldalon.) Midőn a közgazdasági kiegyezés hátrányaira figyelmeztettük, a tuloldalon azt mondták: ez nem a kormány hibája, senki az adott viszonyok közt nem lett volna képes jobb kiegyezést létrehozni, meg kell alkudni a helyzettel. Midőn a külpolitika rosszaságát és veszélyességét hangoztattuk, onnan azt mondták: ezen változtatni egyáltalán nem áll a nemzet hatalmábkn; itt a házban csak sejtették, künn a folyosón pedig kimondták, hogy nem a parlament, hanem más tényezők csinálják a külpolitikát. (Igaz! Ugy van! a bal és a szélső baloldalon. Ellenmondás a jobbon) ezen mi nem segithetünk, ennek oka a nemzet gyengeségében fekszik. (Élénk tetszés a bal és szélső baloldalon.)

T. ház! En azt hiszem, hogy a ki a desperatiót előidézi, az nem mi vagyunk azért, hogy ezen székekre a desperatió révén juthassunk; ha nem önök azok, a kik a desperatió révén azon székeken maradnak (Zajos tetszés nyilvánitások és taps a bal és szélső baloldalon.) Az ma nem egy sejtelem, nem egy vitában felhozott suppositió és hypothesis, de tény, hogy a nemzet csak azért nem buktatta halomra az önök politikáját és uralmát, mert sikerült benne előidézni a kishitüséget, az elcsüggedést. (Ugy van! a bal és szélső baloldalon) és mert ugyanazok, a kik a nemzet hiszékenységének révén jutottak a hatalom birtokába, ma a nemzet kishitüsége által tartják azt meg. (Élénk tetszés a bal és szélső baloldalon.) Azért vigyázzanak magukra a t. képviselő urak, midőn támadnak s ne teledkezzenek meg arról, hogy nem jó kövekkel dobálni annak, ki maga törékeny üvegházban lakik. (Helyeslés balfelől).

Grünwald Béla képviselő ur ezen budgetvita alkalmából felvetette a közigazgatási kérdést, mint azt a nagy panaceát, a mely az állam nemzeti hivatásának betöltését és nemzetiségünk jövőjét biztositani egyedül képes. A t. ház talan természetesnek fogja találni, hogy én, és különösen én, erre a tárgyra kitérek, nem ezen tárgy elől, hanem ezen tárgyra, miután egy néhány éven át volt szerencsém oly párthoz tartozni, a mely ehhez hasonló nézetet, t. i. az állami közigazgatás szükséges voltát irta zászlajára, melyhez azonban akkor a felszólalt t. képviselő ur nem tartozni jónak látta (Derültség bal felől), és mert ezt határozottan és nyiltan kimondom, meggyőződésem erről a tárgyról ma is ugyanaz, a mi akkor volt. (Helyeslés bal felől.) De eltérek a t. képviselő urtól abban, hogy én annak ma napirendre való hozatalát égetőnek nem tartom, mert ma nemzeti létünknek sokkal közvetlenebb, sokkal égetőbb, sokkal veszélyesebb ellenségei müködnek, mint a minő a helytelen közigazgatási szervezet, melyeknek eltávolitása végett egyesültünk egy évvel ezelőtt oly t. barátainkkal is, kik arra a kérdésre nézve velünk ellenkező nézeten vannak. (Helyeslés balfelől.) A t. képviselő ur azt mondja, hogy a mi őt a jelen költségvetésben aggasztja, az nem a pénzügyi deficzit, hanem az a politikai deficzit, a mely abban nyilvánul: a magyar nemzet hivatása, hogy az ennek betöltésére alkalmazott eszközök közt mutatkozó politikai deficzit. Legyen szabad nekem a t. képviselő urnak erre azt felelnem, hogy a mit az ő és a vele együtt felszólalóknak fellépésében hibáztatok, az a nagy politikai deficzit, melyben az ő eljárása szenved. Támogatni t. ház azt a külpolitikát, a mely végkövetkezményeiben a magyar nemzetet talán a nyugottal való összeköttetésektől letördelve belesüpeszti a nem magyar ajku s ellenséges hatalmak befolyása alatt álló népfajok tengerébe; támogatni azt a külpolitikát, s mindazon politikai lépéseket, a melyek nagyban veszélyeztetik a magyar nemzetet, és azután a mellett kiragadni egy egyes kérdést, a mely némileg talán hozzájárulhat, sőt az meggyőződésem szerint is hozzá fogna járulni a magyar állami eszmének consolidatiójához, de melynek fontossága ama kérdésekével nem nevezhető egy napon; ez egy oly politikai deficzit, minővel én megbarátkozni nem tudok. (Élénk helyeslés és tetszés balfelől.)

Ma a magyar nemzetiségnek első veszélye nem az, a melyre a t. képviselő ur utal. E veszélyek közül én hármat teszek ma első sorba. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik nemzetiségünk fentartása, mely azon politikai befolyásban, azon társadalmi tekintélyben fekszik, melyet a magyar középosztálynak a birtok superioritása szerez. (Helyeslés a baloldalon.)

Midőn ezt rohamosan pusztulni látom, akkor lehetetlen, hogy ne mondjam meg magamnak, hogy ez a magyar fajnak, a magyar nemzetiségnek legnagyobb veszélye. (Zajos helyeslés bal felől.), mert ha a társadalmi befolyásnak természetes emelytyüit e faj egyszer elvesztette; akkor hiába csinálunk az ő kedvéért bárminő közigazgatási szervezetet; tisztán mechanicai uton soha ezen államot magyarrá tenni nem fogjuk. (Élénk helyeslés balfelől.)

A második veszély, a külügyi politika, a melynek e tekintetben káros hatásait ma talán csak fenyegetésként, de holnap talán már eredményként fogjuk érezni; mely már ma desorganisálólag hat az alkotmányos gépezet kerekeinek rendes mozgására, mely a közgazdasági és pénzügyi kibontakozás egyik akadálya, mely a magyar érdekek azon befolyásának, mely őket pro rata pace a monarchia külügyi politikájában megilleti vereségét jelenti már ma és azt teljesen meg fogja semmisiteni holnap (Igaz! Ugy van: a baloldalon.)

A 3-ik veszély azon lappangó alkotmányellenes szellem (Ugy van! balfelől), mely a kormány egész eljárását már hosszabb idő óta keresztül lengi. (Ugy van! balfelől) Lappangó és azért oly veszélyes; soha nyilt erőszakra nem tör ki, bámulatos, és jobb ügyre méltó leleményességgel tudja felhasználni az alkotmányos formákat arra, hogy az alkotmányos tényezők minden befolyása a legfontosabb ügyekben mellőztessék. (Élénk tetszés balfelől.) Midőn Grünwald Béla t. képviselő ur utal arra, hogy ime a parlament, ez oly gyülekezet, melyen senki észre nem venné, hogy ez nagy részben nem magyar népnek képviselete, mert ez minden izében magyar, lehetetlen, hogy az ő éles látását kikerülte legyen az, hogy ezen parlament befolyásának és hatalmi körének megóvásában rejlik a legfőbb garanczia, hogy soha olyasmi, a mi a magyar érdekkel össze nem férhető akárminő téren ne történhessék. (Helyeslés a balon.) S midőn mi azt látjuk, hogy a kormány egész törekvése vagy legalább conniventiája oda irányul, hogy lassanként a magyar parlament a formák fenntartása mellett befolyásának érvényesitéséből kivetkőztetik; (Élénk helyeslés a balon.) midőn látjuk, hogy az interimisticus boszniai absolutismus megszüntetésére még semmi előkészület sem történik; (Igaz! a baloldalon.) midőn látjuk továbbá, hogy a t. többség, mely a kormányt támogatja, aggodalmainak játéka közepette is az ily irányok lehetővé tételéhez collaboral (Igaz: Ugy van! a baloldalon.) akkor én kötelességemnek tekintem e tendentiák ellen küzdeni, (Élénk helyeslés a baloldalon) akaor én a magyar nemzet ezen veszélye ellen fogom szavamat emelni, és nem fogok t. ház sem azon kormánynak pártjához tartozni, mely erre törekszik, sem azon többséghez, mely ezt eltüri. (Zajos helyeslés a balon.)

Ezen három nagy érdek; közgazdasági existentiánk fentarthatása, a melyre a kormány nem tesz semmit, s az arra vezető első lépéstől megtagadja hozzájárulását azon külpolirika, mely fajunkat es nemzetünket veszélyezteti s a mely a kormánynak támogatása mellett folytattatott és folytattatni fog ezentul is; a magyar nemzet alkotmányos jogainak biztositása a lappangó alkotmányellenes szellem ellenében, mely sajnos ezen házban is üzetik: ez az a hármas feladat, melyet én a magyar nemzet és a magyar fentartás szempontjából ma minden egyébnél előbbrevalónak tekintek. (Élénk helyeslés a balon.) Hozzájárulok Simonyi Lajos t. képviselőtársam határozati javaslatához. (Hosszan tartó zajos helyeslés és tetszés nyilvánitások, taps és többször megujuló éljenzés a balon és szélső balon.)

Ezzel az ülés véget ért.

Veszter Imre képviselő jövő szerdán fogja interpellácczióját megtenni.

A hétfői 10 órakor tartandó ülés napirendje lesz az 1879. évi állami költségvetés általános tárgyalásának folytatása.

Az ülés 12 órakor végződik.

A főrendiház ma $^{1}/_{2}1$ órakor ülést tartott, melyen a képviselőházban kihirdetett következő szentesitett törvényczikkek lettek kihirdetve: 1. A Francziaországgal 1866. decz. 11-én kötött hajózási szerződés, consuláris egyezmény, az örökségek szabályozásáról szóló egyezmény, valamint a szellemi és müvészeti tulajdonjog biztositásáról szóló egyezmény meghosszabbitása; 2. az 1879-ik évben szükséges hitelmüveletekről szóló törvényczikkek.

Ezenkivül br. Nyáry Gyula, mint az országos legfőbb fegyelmi biróság tagja tette le az esküt.

KÖZGAZDASÁG

—

A magyar malomipar és lisztkereskedelem, különös tekintettel az 1878. üzleti évre.

III.

(g. s.) Az 1878. évi buzatermés, mennyiségére nézve, a mint általában megengedtetik, jó közép volt, de csak némileg is pontos számszerinti adatok ezirányt nem léteznek. — Beszéltek országszerte általánosságban igy és amugy, hogy az év kedvező volt, hogy ezen megyében a termés igen jó, másban középszerü stb. stb., de számokkal, statisztikával, a tények, események és viszonyok ama legbiztosabb czégérével senki sem rendelkezik, azon egyszerü oknál fogva, mert az egyesnek nincs módjában, egy egész ország termelésére nézve a számszerinti adatokat megszerezni. — Ez a kormánynak, a statistikai hivataloknak dolga.

De nálunk, fájdalom, a statisztikára aránylag még igen csekély gond fordittatik, daczára a szép példákrak, melyeket más mivelt országok nyujtanak. A termelt buza mennyisége iránt tehát nem vagyunk tisztában. — A minőségre nézve ellenben vannak bizonyos támaszpontok, annyiban, hogy legalább tudjuk, miként malmainkban átlag milyen buza őröltetett. A gőzmalmokban az 1878. üzleti évben előfordult, különféle termelési kerületekből származó buzának minősége átlag 76⁸—77 kilora tehető, tehát körülbelül megfelelő a megelőző évben őrölt buza minőségének.

A buzamag belső szerkezete őrölés szempontjából jó volt, liszt és tapaszdús: külsejére nézve azonban a nagyra csigázott követeléseknek épen nem felelt meg. Üszögös buza meglehetős mennyiségben került piaczra, mi különben a czikk kelendőségének, az uj buzatisztitó gépek használatba vétele folytán, nem igen ártott. A buzakivitel ez idén különféle okoknál fogva, melyeknek fejtegetése itt nem volna helyén, kevésbbé volt élénk, mint más hasonló termelési években, de igen nagyra nőtt a lisztnek külföldre vitele, mint ezt az alább következendő táblázatokban kimutatni fogjuk.

A vidéki malmok 1878. évi gyártására nézve eddigelé biztos adatok nem állanak rendelkezésre: a mi pedig a pesti malmokat illeti, ezek illetékes helyen tett összeállitások szerint:

az 1878. évben összesen mintegy 4,150000 mm. gabonát őröltek, a mi

az 1877. üzleti évnek körülbelől 3,678000 mmnyi őrlésével szemben mintegy 472000 mm. többletet mutat az 1878. év javára.

Az őrlemények összege:

1878-ban mintegy 4,025000 mm.

1877-ben „ 3,577000 „ volt.

és a pesti lisztgyártásnak és lisztforgalomnak az utolsó 9 év mozzanatait a következő tábla tünteti fel:

Év	Előállittatott	Beszállitások	Elszállitások
	métermázsák		
1870	2,985.000	75,971	2,218,506
1871	3,215,000	60 072	2,432,865
1872	2,690,000	81,129	1.846,063
1873	2,570 000	87,458	1,805 613
1874	2,700,000	91,942	2,365,162
1875	3,120 000	105,189	2,174,852
1876	3,488,023	148,535	2,490,584
1877	3,577,193	146,848	2,505,549
1878	4,025 000	146.813	3,065,094
9 év átlaga	3,152,246	104,884	2,322,699

Látszik tehát, hogy a pesti gőzmalmok szolgáltatási képessége évről-évre nagyobbodik; azok tehát, kik pessimismusoknak befolyása alatt a megelőző években azt állitották, hogy a malomipar már elérte fejlődési képességének legfelsőbb fokát, hogy egy lépés tovább a malmokat tultermeléshez és annak következményeihez vezethetné, igen tévesen számitottak. Tekintetbe nem vették lisztünknek a külföldön egyre terjedő kedveltségét, melynek folytán uj meg uj piaczot nyer, s melynek folytán a malmok fokozatosan többet gyárthatnak, sőt kell, hogy gyártsanak, mert különben nem volnának képesek a keresletnek megfelelni. — Hogy e kérdésben az illető körökben miként itélnek, kitünik azon tényből, hogy már egynehány uj gőzmalmi vállalat életbeléptetésének eszméje megpendittetett. Ez egyelőre persze csak tervelés, de maga a terv a megmondója, hogy üzleti körökben a malomipar továbbfejlődhetése iránt kedvező véleményt táplálnak.

A lisztnek Budapestre vitele, mint a fenti tábla mutatja, ez évben sem volt jelentékeny s nem hisszük, hogy egyátalán növekvésre képes volna, mert a helybeli malmok a fővárosi liszt üzletet kezükben tartják.

A havi elszállitások következő táblázata hiven tükrözteti vissza az 1877. és 1878. évek egyes hónapjaiban beálit forgalmi mozzanatokat.

Őrlemények havi elszállitásai Budapestről

Hó	1877.	1878	1878. javára többlet	többlet %-ban
	métermázsák			
Január	142.499	244,208	101.709	42%
Február	144.908	269.981	125.703	45%
Márczius	206.870	261.719	54.849	21%
Április	226.827	280.325	53.498	19%
Május	214.601	252.209	37.608	14%
Junius	200.576	232.555	31.979	14%
Julius	215.755	220.195	4.440	2%
Auguszt.	207.028	264.445	57.417	22%
Szept.	257.941	301.676	43.735	14%
Október	267.673	296.271	28.598	9%
Novemb.	238.497	246.840	8.343	3%
Deczemb.	182.374	194.670	12.296	6%
Összesen	2,505.549	3,065.094	559.545	18%

Az 1878. év első három havában az elszállitás tehát rendkivül élénk volt és az 1877. évnek megfelelő időszakával szemben feltünő emelkedést mutat. Ezen emelkedés legnagyobb részt lisztünknek Angolországba kivitelére vezetendő vissza. Az év egyébb hónapjaiban is jóval több szállittatott el mint 1877-ben, és egyátalában az 1878-ki lisztforgalmi viszonyok oly rendkivüli jelentékenységre vergődtek, a minőt nálunk azelőtt sohasem hittek volna elérhetni. Az év üzlete egyátalában a folytonos szilárd fejlődésnek jelei alatt folyt le, habár — később kiteendő okokból — az egész éven át még rövid idő sem emelkedett azon szédelgő élénkségre és mohóságra, a milyenek tanuja nehány korábbi év volt.

Az üzletre gátlólag hatott vasutainknak és a külföldi vasutaknak helytelen tarifa alkalmazása. Ez oly baj, melynek fejtegetése két év óta állandó rovatot képez a lisztüzleti tudósitásokban, de a melyet ezuttal sem átallunk hangsulyozni, mert az eddigi számos felszólalásnak bizony kevés eredménye lett. Az osztrák-magyar vasutaknak azon határozata, mely szerint 1000, illetőleg 5000 kilón alóli küldemények után a vitelbér aránylag roppantul emeltetett, felette bénitólag hatott a malmoknak összeköttetéseire kisebb vevői körökkel, mert ezek egyrészt nem képesek egész vagy fél vasuti kocsi számra beszerezni a lisztet, másrészt pedig, ha csekélyebb mennyiséget hozetnak, a magas vitelbér elnyomja őket a 10.000 kilogrammot egyszerre vásárló, tehát sokkal kevesebb vitelbért fizető nagy kereskedővel kiállandó versenyben.

Igy áll ez a malmokra nézve országunk némely részeiben, igy Csehországban, hol azelőtt számos és számottevő összeköttetéseink voltak, pedig Csehország sokat képes fogyasztani a finomabb, tehát azon lisztfajtákból, melyek Magyarországban csak csekély mértékben helyezhetők el. — Bécs felé a vasuti társaságok és a dunagőzhajózási társaság közt létrejött ugynevezett cartell folytán a malmok csak nehezen és évenként apadó eredménynyel tarthatják fenn versenyképességüket, habár itt, mint látni fogjuk, a szallitási bajon kivül még más kedvezőtlen viszonyok is befolynak.

Eziránt a kormány, melynek határozottan körülirt befolyása van a közlekedési vállalatok eljárására, erőteljes intézkedésekre tökélje él magát, ha az ország érdekeiben oly sokat tevő malomipart megóvni óhajtja, a tarifa kérdésében követett téves eljárásnak azon sajnos következményeitől, melyek, ha nem is érezték azokat a malmok az utolsó három évben, igenis, beállhatnak netalán elérkező kevésbé kedvező kiviteli években.

Az 1878. üzleti év lefolyása malmainkra nézve a lehető legkedvezőbb volt annyiban, hogy az egész éven át, rövid időszakok kivételével, a forgalom korábbi években nem ismert folytonossággal ment végbe, minden felhevülés, az üzlet hirtelen fölkerekedése vagy hirtelen hanyatlásának minden oly epochái nélkül, melyek máskor a legnagyobb zavart szokták okozni és legtöbbnyire a malmok vesztességével végződtek. Ettől a malmok meg voltak óva s ennélfogva üzletüket egyenes uton és — kivéve az év második negyedének egy részét — rendesen nagy és biztos haszonnal folytathatták. Ily évek a malmokra legkedvezőbbek. Minél többet gyártani, minél többet rendesen eladni, abban áll malomiparunk főfeladata, és minél jobban tudják ezt végezni a malmok, annál szebb eredményre számithatnak.

A speculátió, mely már az 1877. évben viszszaszorittatott, ezuttal majdnem teljesen elvesztette szokott müködésének terét. A kik megkisérlették az 1877. évben szenvedett vesztességeket nagybani vásárlás által helyreütni, ebbeli tevékenységükkel azzal csakhamar felhagytak, mert idő haladtával nyilvánvaló lett, hogy tekintve a csökkenő árakat,

minél többre és minél tartósabban vállal el a speculáns kötelezettségeket, annál sulyosabb lesz az ujabbi veszteség. A malmok ennek következtében sikeresebben járhattak el, mithogy az ugynevezett „második kéz“, t. i. az üzérkedő nagy kereskedők az egyszer nem gátolták annyira, mint más években a malmokban a fogyasztóval és kisebb kereskedővel való egyenes összeköttetéseit.

A készlet nem halmozódott fel oly mértékben, hogy a malmok üzletükben, vagy üzleti terük keresztülvitelében megakadályozva lettek volna; sőt némely fajtákban, nevezetesen a legfinomabb és a kenyérlisztekben a készhiány időnként maradandóvá válván, a malmok hetekig nem voltak képesek a vevők beszerzési szándékának eleget tenni. A közép fajták iránt a kereslet kevésbbé volt általános és tartós, de végre ezek is elég gyorsan keltek el az angol vásárlók közbejötte folytán.

Az árak az év második negyedétől fogva majdnem szüntelenül csökkentek, de a mint látni fogjuk, egyszersmind a nyersanyagnak, a gabonának, ára szintugy folytonosan alá szállt, ugy hogy e körülmény a malmok helyzetére nézve épen nem volt káros befolyással.

A liszt és egyáltalában az élelmi szerek árainak 1878-ban végbement e folytonos csökkenése már azért is feltűnő, mert ez évben a termés Európa egyes országaiban, nevezetesen Franczi- gol- és Németországban sehogy sem volt ki legkevésbbé pedig Francziaországban, mely hiányanak fedezésére, mint mondják 17 millió hektolitert kénytelen külföldről behozatni, holott rendes jó években ez országnak gabonában és lisztben jelentékeny kivitele van. — Hogy ezen hiány nem volt képes feltartóztatni az árcsökkenést, ez nézetünk szerint első sorban az élelmi szerek azon roppant tömegének tulajdonitandó, mely ez évben Amerikából Európa felé vette utját. — Amerikának 1878-iki termése felülmulja a kereskedelmi világnak e földrész termelési képessége iránti minden eddigi képzelmét. Amerikai buza és liszt 1878-ban nemcsak Angolországba, hanem Európa egyéb országaiba, különösen Francziaországba igen jelentékeny mennyiségben jutott és a nagy piaczok helyzetét és hangulatát megfelőleg befolyásolta. — Hogy a nagy amerikai beszállitásokkal szemben a magyar malmok Angliában eddigi vivmányaikat megtudták tartani, sőt a megelőző évben elért sikernél jóval nagyobbat érhettek el, egyebek közt a franczia liszt Angolországba vitelének ez évben beállt szembeötlő hanyatlásában leli magyarázatát, mint azt alább kimutatni fogjuk.

A budapesti lisztárak 1878. évi hetenkénti lejtése a következő táblából tünik ki, mely egyszersmind a buza-ár mozzanataira nézve tájékozást nyujt:

1878. Budapesti lisztárak 100 kilogramm után o. é. forintban.

Hó	nap	0	1	2	3	4	5	6	7	8	8½	8¾	Korpa F	Korpa G	78 minős. buza árak
Január	6	23·20	22·60	22·—	21·40	20·40	19·30	17·90	15·90	12·90	10·70	9·40	4·50	4·30	12·10
„	13	23·20	22·60	22·—	21·40	20·40	19·30	17·90	15·90	12·90	10·70	9·40	4·60	4·30	11·90
„	20	23·20	22·60	22·—	21·40	20·40	19·30	17·90	15·90	12·90	10·70	9·40	4·60	4·20	12·—
„	27	23·20	22·60	22·—	21·40	20·40	19·30	17·90	15·90	12·90	10·70	9·40	4·70	4·20	12·—
Február	3	23·20	22·60	2[illegible]·—	21·40	20·40	19·30	17·90	15·90	12·90	10·70	9·40	4·70	4·20	12·10
„	10	23·20	22.50	2[illegible]·—	21·40	20·20	19·20	17.70	15·70	12·80	10·60	9·50	4·70	4·20	12·20
„	17	23·40	22·80	2[illegible]·30	21·40	20·40	19·40	18·20	16·20	13·20	11·20	9·80	5·—	4·30	12·30
„	24	23·40	22·80	2[illegible]·30	21.40	20·40	19·40	18·20	16·20	13·20	11·20	9·80	5·—	4·30	12·20
Márczius	2	23·40	22·80	2[illegible]·30	21·40	20·40	19·40	18·20	16·20	13·20	11·20	9·80	5·10	4·30	12·35
„	9	23·20	22·60	2[illegible]·20	21·20	20·20	19·—	17·60	15·60	12·60	11·20	9·70	5·10	4·30	12·20
„	16	23·—	22·50	22·—	21·—	20·—	18·80	17·40	15·40	12·40	11·—	9·70	5·—	4·30	12·20
„	23	23·—	22·50	22·—	21·—	20·—	18·80	17·40	15·40	12·40	11·—	9·70	5·—	4·30	12·20
„	30	23·20	22·60	22·10	21·—	20·—	18·80	17·40	15·40	12·40	11·30	9·70	4·90	4·30	12·60
Április	6	23·60	23·—	22·30	21·40	20·40	18·80	17·80	15·80	13·10	11·80	9·70	4·90	4·30	12·70
„	13	23·60	23·—	22·30	21·40	20·40	19·—	17·80	15·80	13·10	11·80	9·70	5·—	4·30	12·40
„	20	23·60	23·—	22·30	21·40	20·40	19·—	17·80	15·80	13·10	11·80	9·70	5·—	4·30	12·40
„	27	23·60	23·—	22·30	21·40	20·40	19·—	17·80	15·80	13·10	11·80	9·70	5·—	4·30	12·55
Május	4	23·60	23·—	22·30	21.40	20·40	19·—	17·80	15·80	13·10	11·90	9·80	5·—	4·30	12·60
„	11	23·30	22·70	22·—	21·—	20·10	19·—	17·50	15·50	13·10	11·90	9·70	5·—	4·30	12·10
„	18	23·20	22·50	22·—	21·—	20·—	18·70	17·30	15·20	13·10	11·60	9·50	4·80	4·—	12·10
„	25	23·—	22·40	21·90	20·90	19·80	18·50	17·—	15·—	13·—	11·30	9·30	4·60	3·60	11·70
Junius	1	23·—	22·40	2[illegible]·90	20·90	19·80	18·50	17·—	15·—	13·—	11·30	9·30	4·60	3·60	11·50
„	8	22·80	22·20	2[illegible]·60	20·60	19·60	18·20	16·60	14·60	12·70	11·—	9·—	4·40	3·40	11·60
„	15	22·60	22·10	21·60	20·60	19·60	18·—	16·40	14·40	12·60	11·—	9·—	4·40	3·40	11·80
„	22	22·60	22·10	21·60	20·80	19·80	18·—	16·50	14·50	12·80	11·20	9·10	4·50	3·50	12·—
„	29	22·60	22·10	21·60	20·80	19·80	18·—	16·50	14·50	12·80	11·20	9·10	4·50	3·50	11·40
Julius	6	22·—	21·40	20·80	20·—	19·—	17·20	16·20	14·50	12·70	10·70	8·70	4·40	3·40	11·50
„	13	22·—	21.40	20·[illegible]0	20·—	19·—	17·20	16·40	14·50	12·80	10·80	8·90	4·50	3·50	11·40
„	20	22·—	21·40	20·[illegible]0	20·—	19·—	17·20	16·40	14·80	13·—	10·80	8·90	4·50	3·50	10·90
„	27	22·—	21·20	20·[illegible]0	19·80	18·80	17·—	16·—	14·60	12·50	10·40	8·50	4·50	3·50	10·40
Augusztus	3	22·—	21·20	20·[illegible]0	19·60	18·60	16·60	15·50	14.20	12·—	10·—	8·—	4·30	3·30	10·—
„	10	21·80	21·20	20·[illegible]0	19·50	18·50	16·50	15·40	14·—	11·80	9·50	7·80	4·20	3·20	10·30
„	17	21·80	21·20	20·[illegible]0	19·40	18·50	16·40	15·20	14·—	11·40	9·40	7·40	4·—	3·20	9·90
„	24	22·—	21·30	20·[illegible]0	19·70	18·70	16·80	15·40	14·—	12·—	9·80	7·50	4·—	3·20	10·—
„	31	22·—	21·30	20·[illegible]0	19·70	18.70	16·80	15·10	13·60	11·60	9·40	7·50	3·80	3·10	10·—
Szeptember	7	22·—	21·30	20·50	19·70	18·70	16·80	15·50	14.—	11·60	9·60	7·50	3·70	3·10	10·—
„	14	22·—	21·30	20·50	19·70	18·70	17·20	15·80	14·20	11·60	9·80	7·50	3·60	3·10	10·—
„	21	21·80	21·20	20·[illegible]0	19·50	18·50	17·—	15·70	13·80	11·60	9·60	7·50	3·50	3·—	9·90
„	28	21·50	20·90	20·[illegible]0	19·30	18·30	17·20	15·70	13·70	11·50	9·50	7·50	3·30	2·90	9·60
Október	5	21·50	20·90	20[illegible]	19·—	18·—	17·—	15·70	13·50	11·40	9·40	7·40	3·30	2·90	9·30
„	12	21·30	20·90	20[illegible]	19·—	18·—	17·—	15·50	13·20	11·20	9·20	7·40	3·10	2·80	9·55
„	19	21·20	20·40	19·[illegible]	18·60	17·60	16·60	15·40	13·40	11·—	9·—	7·40	3·10	2·80	9·50
„	26	21·20	20·20	19.6[illegible]	18·60	17·60	16.60	[illegible]·20	13·20	10·80	8·80	7·20	3·—	2·60	9·30
November	2	21·30	20.20	19·4[illegible]	18·40	1[illegible]·40	16·5[illegible]	[illegible]·80	13·—	10·60	8·60	7·—	3·—	2 60	9·50
„	9	21·30	20.20	19·40	18·40	17·40	16·50	14·80	13.—	10·60	8·60	7·—	3·—	2·60	9·50
„	16	21·30	20·50	19·80	18·80	17·80	16·90	15·20	13·20	10·70	8·60	7·—	3·—	2·50	9·60
„	23	21·30	20·50	19·80	18·80	17·80	16·90	15·30	13·30	10·80	8·40	7·—	3·—	2·50	9·60
„	30	21·30	20·50	19·80	18·80	17·80	16·00	15·40	13·40	11·20	8·50	7·—	3·—	2·50	9·50
Deczember	7	21·20	20·40	19·80	18·70	17·70	16·80	15·20	13·40	10·90	8·20	6·80	3·—	2·50	9·60
„	14	21·40	20·40	19·80	18·80	17·80	16·80	15·20	13·40	10·90	8·20	6·60	3·—	2·50	9·60
„	21	21·40	20·40	19·80	18·80	17·80	16·80	15·20	13·20	10·70	8·20	6·40	3·—	2·50	9·70
„	21	21·40	20·40	19·80	18·80	17·80	16·80	15·20	13·20	10·70	8·20	6·40	3·—	2·50	9·65
1878 évi átlag		22·40	21·73	21·08	20·19	19·38	17.86	16·49	14·61	12·17	10·25	8·48	4·18	3·50	
1877 „ „		24·99	24·26	23·52	22·64	21·75	20·53	19·25	17·60	15·33	13·34	11·39	4·80	4·43	
1876 „ „		24·88	23·33	22·34	21·25	20·20	18·37	16·43	15·37	12·82	10·63	—	4·32	3·63	
1875 „ „		21·74	20·84	19·94	18·36	16·40	14·10	13·22	11·14	9·40	7.98	—	3·48	2·84	
1874 „ „		25·30	24·60	23·56	22.24	20·50	18·50	16·66	15·94	12·84	11·86	—	4·64	3·88	
1873 „ „		28·30	27·58	26·72	25·90	24·30	21·66	19·30	17·90	16·42	14·26	—	5·16	3·58	
1872 „ „		26·40	25·60	24·64	23·78	22·82	20·20	16.44	15·36	13·82	12·—	—	6·90	3·32	
7 év átlag		24·86	23·09	23·10	22·05	20·75	18·74	16·82	15·41	13.26	11·47	—	4·78	3·59	

Miről beszélnek a hazai és külföldi gazdasági és kertészeti lapok.

*** Egy kisérlet s annak eredménye hazánkban**, a lapunk 34-ik számaban ismertetett ujabb amerikai gabnamivelési móddal. Miután e mivelési módot igen figyelemre méltonak tartjuk, nem mulasztjuk el t. olvasóinkat az e részben tudomásunkra jövő kisérletekről s azoknak eredményeiről értesiteni. — Legujabban a „Természettudományi Közlöny“ februári füzete Dapsy László tollából a következő leirást hozta:

Az 1877-diki aratás alatt egyik tábla szélén feltünő gazdag kalász tartalommal biró buzatőt pillantván meg, azt gyökerestől együtt kivettem, s a kalaszokat megszámlálván, rajta 25 kissebb s nagyobb kalászt találtam, az ezekből kivert félmaroknyi mag 777 szemet tartalmazott. Figyelmemet e tény annál inkább megragadta, mert e méltán bujának mondható tenyészet épen azon tábla szélében mutatkozott, mely földjeim között a legsoványabb volt, ugy hogy átlag nem birtam belőle 5—6 magnál többet kapni. Tehát 777 mag térült meg egy esetben ugyanazon talajról, mely rendesen 5—6 magot szokott adni, ez oly tény volt előttem, melynek minden áron magyarázatára kellett jutnom, mert nagyon közelről érdeklett azon kérdés, hogy nem lehetne-e valamiképen ujabb befektetés nélkül, csak 10 magra is felemelni e táblák termelését. Igy gondolkozva, vizsgálgattam a kibuzott buzatő helyi viszonyait, a tábla belső részeivel összehasonlitva. És egyet en különbséget találtam csupán az annyira különböző két termés talaja között, azt t. i. hogy a tábla széle szokás szerint a vetés bevégeztével felszegetett, s az eke által felturt föld a jobb termést mutató sorra hullott. A tábla másik 3 szélét is megvizsgálván, habár a termést a felszegő barázdák mellett átalában jobbnak, de ily feltünőleg jónak sehol sem találtam. Midőn tehát ismét e különbség oka felett gondolkodtam akkor jutott eszembe, hogy a tábla azon szélének felszegése, melyen a 25 kalászos buzatőt találtam a tagon lévő ut mellett lévén, felvettetése már csak később, már jóval a vetés kikelése után történt.

E tapasztalat folytán elhatároztam 1878 tavaszán kisérletet tenni a buza olyféle mivelésével, mely az előttem feltünt esetleges eljáráshoz hasonló legyen. Egyes 2—3 hüvelyk széles barázdákba, melyek 2 láb távolságra állottak egymástól, vetettem el márczius 9-kén többféle tavaszi buzát s azokat a kikelés után, midőn a növénykék 3—4 hüvely magasak voltak, két oldalról feltöltögettem. Feltöltögetett vetésem sorai e mivelet után rendkivüli bokrosodásnak indultak, az oldalhajtásoknak nem lett vége hossza, s midőn egy lábnyi volt már a vetés, oly sürün állottak egymás mellett a széles levelü szálak, hogy a vetéssorok meg annyi eleven zöld pázsit falnak látszottak. Midőn pedig később fejét kihányta a vetés, gyönyörü látvány volt, a mint kalász kalászt érintve jobbra balra hajtogatta a szél a haragos zöld szinü rengeteg termésü sorokat, mig alig 50 lépéssel távolabb az ugyanazon földbe, ugyanazon napon, csakhogy közönséges módon szórva vetett és épen azért megkapálhatlan vetés vékony czérnaszál alaku hajtásai sinylettek! Ha nem folyvást szemem előtt fejlődött volna a két vetés, aligha elhihettem volna másnak, hogy ugyanazon föld, a mely a régibb rosszabb mivelés miatt már alig hozott 2 magot, ez uj miveletre ily óriás termést képes felmutatni, mert a termés eredménye az lett, hogy ugyanazon föld, mely a rendes mivelés mellett alig adott 2 magot, ily módon mivelve 30—40 magot téritett átlagban vissza.

Feltünő jelenség volt a tenyészet folyama alatt az, hogy midőn már a rendes szórt vetéseket, a többi táblákban aratták, feltöltögetett sorvetésem még egészen zöld volt, sőt folyvást ujabb hajtásokat bocsátott, melyek kalászba is mentek, ugy, hogy ennek aratását julius 11-ke helyett, majdnem 5 héttel később t. i. aug. 18-án kezdhettem csak meg.

De aztán a magvak fejlettsége is e hosszu tenyészidőnek megfelelő volt. Igy például a taganrogi ghirkát alkalmam lévén az ugyanazon vetőmagról az eredeti termelőnél ugyanazon év alatt termett eredménynyel összehasonlitani, s ugyanazon választó rostán bocsátván át mindkettőt, a következő eredményt nyertem:

	Saját termés.	Somogyi termés.
Egy hectoliéer sulya	81·5 kgr.	75·5 kgr.
„ „	96·2 „	37·8 „
egy hold termése összesen	23·57 hect	8.75 hect.
egy hold termése kirostálva	22.70 „	5.55 „
egy hold termés pénzértéke	172 frt 54 kr.	43 frt 53 kr.

E kisérletet s annak eredményét elég oknak tartjuk arra, hogy t. olvasóinkat e mivelésmóddal szintén kisérlettevésre buzditsuk, s miután az egész eljárás részletesen ismertetve van e sorokban, talán a kisérletnek még e tavaszon leendő megtételére elég jókor fog ez ismertetés t. olvasóinknak szeme elé kerülni.

*** Burgonya kiszedő gép**, Oly gazdaságokban, hol a burgonyát szeszgyártás czéljából nagyban termelik, a burgonyakiszedés kézzel nem csak lassu munkát, de költséges munkát is képez, midőn tehát a Pommerania gazdasági egyesület által a burgonya kiszedő gépekkel tartott versenynek eredményét ezennel közölni óhajtjuk, azt hiszszük, hogy ezzel az ily a burgonyatermesztéssel nagyban foglalkozó gazdaságoknak hasznos szolgálatot teszünk, e közlésnek már most megtételével annál is inkább, mert ezáltal alkalmuk lesz, a kitüntetett gépek egyikét vagy másikát még idején megrendelni. A 10 gép közül, mely e versenyen megjelent, a Zimmerman-féle (Halle an der Saale Provinz Preussen) és a Sack-féle (Leipzig-Plagvitz. Sachsen) nyerték el az első dijat. A Zimmerman-félének vonó ereje 280 kilo. Ára 300 mark—180 frt. A Sack-félének vonóereje 110 kilo. Ára 64 mark=38 frt 40 kr.

*** A czukorrépa termesztésnél** a hidegebb talajokon és nedvesebb természetü hideg s rövid tenyészetet engedő égalj alatt, mindenfelé a répának a halomra való ültetése bizonyult legczélszerübbnek, nemcsak mivel ez által — miután a halmozás még őszszel megtétetik — a répamag ez által a fagy által teljesen, jól átporhanyitott földbe kerül, hanem azért is, mert a halmok teteje leghamarabb megszikkadván, a vetést korábban lehet igy megkezdeni, s a tenyészet ideje alatt kevésbbé szenvednek a növények a tulnedvességtől és több meleget kapnak. Ezen ültetéshez Bertel egy sajátszerü vetőgépet és kapáló s töltegető ekét szerkesztett, amely Csehországban nagy elterjedésnek örvend. Kapható Bécsben (Friedlander és Franknal III. Hintere Zollamtgasse 9.)

*** A karbólsav a növénytenyésztésnél.** N. B. a „Wien. illust. Gart. Zeit.“-ban e tárgyról igen érdekes közlést hoz, melyből, mint igen hasznos tudnivaló dolgot, ide iktatjuk azt, hogy a karbolsav 100-szoros higitásban — a mi ugy készül, hogy először a karbolsav oldatot 20-szorosan higitjuk fel, aztan az ily felhigitás tetején mutatkozó olajszerü pillét leszedve, azt álló vizzel százszorosan felhigitjuk. Az ily felhigitásba többé a karbolsav a növényzetnek nem árt, mig a vetemény ágyakat megöntözve vele, elpusztitja az a földi bolhákat és a hangyákat s ez oldatba bemártva elpusztulnak a fiatal hajtásokat annyira tönkre tevő levéltetvek, sőt a lisztharmattól meglepett növények is csak mihamar felüdültek e higitással való megöntözés után, és pedig a kisérlet vele ugy az uborkánál, mint a rózsáknál is kitünő eredményt adott. Jó lett volna ezt a mult évben ismerni, amikor annyi rózsatőt pusztitott el a lisztharmat, s minden egyéb óvszer sikertelennek bizonyult ellene.

*** Borászati dolgok Amerikából.** Ugyancsak az „American. Agric.“ Texasból egy tudósitást hoz, melyben az áll, hogy Texasban a legszebb eredményt az európai szőlőfajok oltásával Dobossy (hihetőleg hazánkfia) érte el. S Californiában Tokayban Köhler és Fröhling 140 acres sző őültetményt készitettek, s azt folyvást nagyobbitják. E sorokat megemlékezésül távóli honfitársainkról — iktattuk ide.

A chicagói buza fajt, mely a legerősebb fagyot is jól kiállja és a rozsdától is a legkevésbbé szenvedett, igen ajánlja a termesztésre Schlegner] Rossendortból (Porosz-Silezia) a Fühling féle „Land. Zeitban, de csakis nehéz kötött talajba való.

*** Egy csikos thearózsa**, rajzát s leirását hozza az „Amerikanisch. Agricult. Newyorki lap. E rózsa fehér carmoisin vörös csikokkal — neve „Amerikan banner“ (Amerika zászlaja) és első csikos faj a thea rózsák között. Előállitója „George Cartwright Dedham (Massasuset). Ez a legnagyobb rózsa ujdonság jelenleg.

*** Illatalan rózsák** A „Revue de l'horti cultur Belge“ czimü kertészeti lapban Van Hulle tanár igen élénk panaszt emel az ellen, hogy ujabb időben a rózsa-válfajok előállitásánál oly kevés gondot forditanak a kertészek a rózsák illatának megtartására, s egyenesen azt követeli, hogy az ily rózsák a kiállitásoknál zárassanak ki a dijazások alól. Követeli továbbá, hogy mindazon rózsáknak a neve, melyeknek illata elveszett, hozassék köztudomásra óvásul azok tovább tenyésztése és terjesztése ellen. S ő maga is azonnal felsorolja mint ilyeneket a következő válfajokat: Victor Verdier. Comtesse d'Oxford. Mlle. Eugenie Verdier. Hyppolite Janinin, Baronne de Rothschild-Paul Neron. Duc d'Edinbourgh Etienne Levet, Marquise de Castellane, Anna Alexief s a thea-rózsák közül Mde Trifle, Mne Levet. Belle Lyonnaise Mde Berard és Isabelle Gray.

*** A donga kivitel**. A trieszti Giov. Pagan czég egy kimutatást bocsátott ki a dongák kiviteléről, melyből az látszik, hogy egy évtized óta a donga kivitel igen apadni kezd. Egy évtized előtt az 50—60 millió darabot tett, mig 1878-ban már csak 34·4 milliót. Ebből 29,943,431 db. Trieszten át, 2,273.739 Fiumén át, 1·4 millió az északi kikötőkből és 800,000 drb vasuton szállitatott ki. S azok rendeltetése helyét illetőleg Triesztből Bordeauxba ment 13.945.527 drb. Cettébe 9.186.251 drb Marseillebe 3,011,185 drb. Charentebe 2.835.093 drb. Fiuméból Bordeauxba 1.567.466 drb. Cettébe 555,045. Marseillebe 151,278 drb.

*** Amerikai barmok Európa számára.** Canadából irják, hogy Ontario tartományban jelenleg mintegy 250.000 drb szarvasmarha és 500.000 db juh van hizlalóban, melyeket a tavasz kinyiltán angol kikötőkbe fognak elszállitani. Az ottani kiviteli kereskedőházaknak az a szándékuk, hogy mihelyt a hajózás megint megnyilik, naponkint egy-egy hajót inditnak utra szarvasmarhával és juhokkal megrakva Montreal vagy Quebeck felé. Egy torontói czég pedig az angol kormánynyal a Cyprusban és Gibráltárban állomásozó csapatok részére való szarvasmarha és ürühus szállitása iránt szerződést kötött.

*** A lovaknak ostorozása ellen** kel ki a „Pract. Landw.“ legutóbbi számában egy gazda, s feljelenti, hogy igen sok lovat épen a betanitásuknál kiméletlenül használt ostor ront el, mig azon kegyetlenségekkel szemben viszont, melyet sokszor a fuvarosok e részben lovaikon elkövetnek, az állat védegyletek közbelépését hivja fel. Bizony nagyon idején volna, hogy az állatokkal való szelidebb bánásmód átalánosabbá válnék, s a policzia mindenkor lépne közbe, a hol azt látná, hogy a szegény állatok tulterheltetés miatt nem birván a terhet oly kegyetlen elbánásban részesülnek, a mint azt p. o. az alagut és lánczhid közötti téren is csak nem minden nap látni.

Üzleti heti szemle.

(I. rész.)

— febr. 22.

Az esős lecsapodások még mindig tulnyomók időjárásunkban, s az enyhe időjárás, — mely a héten át meglehetős meleg délnyugati szél mellett az országban uralkodott — (minden oldalról positiv hőfokot jelentettek), a hólepelt földeinken részben már elolvasztá, vagy igen vékony réteggé változtatta. A vetést illetőleg még hiányzanak oly hirek, melyekből annak kifejlődésére ma már következtetéseket lehetne vonni. A barmokra annyiban hátrányos a nedves időjárás, amennyiben ez az istálló-etetésre van utalva, s miután az abrakkészlet gazdászatunkban látszólag fogyni kezd, gazdászaink egy mielőbbi száraz időjárás után vágyodnak, hogy barmaikat mielőbb az istállóból kibocsájthassák. A szüntelen esőzés országutainkat járhatatlanná tette, ugy hogy a forgalomnak a hajózás megnyiltával remélt emelkedése egyelőre nem állott be. A dunagőzhajózási társulat a már mult heti jelentésünkben emlitett tariffaleszállitást tényleg életbe léptette, mely szerint a Magyarországból külföldre szállitandó gabna és liszt szállitmányok annélkül, hogy egy minimal-quantum biztositéka kivántatnék, egy 14 pfennig árleengedésben részesülnek, egy minimal-quantum biztositéknál pedig — mely 2500 tonna évi kivitelre rug — egy további árleengedés 5 pfennig erejéig nyujtatik. Más részről kivitelünket a száraz földön — a sajátságos tariffa politikánál fogva, mely Németországban rövid idő óta folytattatik — komoly veszély fenyegeti. Attól tartanak ugyanis, hogy e bajor vasutak, melyek már a jelenleg érvényben álló hordódonga és épülettára vonatkozó direct tariffát felmondták, most még a gabnatariffát is fel fogják mondani. Ha ez beáll, elvesztjük a nyugatra vezető rövid összekötő vonalt s fennmarad a tengeri ut Fiume vagy Triesten át.

A közforgalomban — mint emlitettük — a hajózás daczára s pedig a rosz utak következtében a közlekedés emelkedése nem volt észlelhető.

Gabna csekély kinálat mellett változatlan árak mellett képezte a kereskedés tárgyát, s csak buza és kukoricza értek el valamivel magasabb árakat.

Buza iránt meglehetős vételkedv volt észlelhető, ugy hogy a tulajdonosok a hét utólján az árak emelkedését vitték keresztül. Egy körülbelül 70.000 mmázsányi hetiforgalom mellett a következő árakat jegyezzük készleti árukért.

Bánsági 76—80 kg. hektként 8—9.15, tiszavidéki 76—80 kg. 8.55—9.60, pestvidéki 76—80 kg. hct. 8.20—9.25, fehérmegyei 76—80 kgl. hct. 8.20—9.40, felső magyarországi 76—79 klg. hect. 7.65—8.50, tavaszra szállitandó 8.50—8.55 kr.

Rozs gyenge forgalom mellett a mult heti árakat tartá meg; jegyeztettek 70—72 kg. 5.60—5.80. **Árpa** változatlan takarmány 60—62 kg. 5.40 5.75, égetni való pr. 62—64 kgl 6.60—7.20, sörfőzdei 64—66 kg. 7.40—8.50. **Tengeri** hiányzik, azért emelkedő árak mellett vásároltatik. Kész áruk után jegyzünk 5 frt 40—5 frt 60 kr. Határidőre szállitandó tengeri változatlan; jegyzünk május—juniusra 5 frt 30—5 frt 35 krt, augusztus—septemberre 5 frt 10—15 kr.

Zab gyenge forgalom mellett változatlan. Készleti áru 36—40 klgrmmal 4 frt 40—50 kr., tavaszra szállitandó 4 frt 86—90 kr.

Káposzta-repcze változó; jegyzünk augusztus—szeptemberre szállitandó 13—13 frt ¼. bánáti repcze julius—augusztusra 12 frt 75—12 frt ⅞.

Liszt üzlet. Üzletünk a mult héten igen kedvező hangulat mellett folyt le. A forgalom nemcsak belföldön volt élénk, hanem a külföldről is, nevezetesen Angolországból számos nagyobbszerü megrendelés érkezett, jeléül annak, hogy az ottani piaczok készülőben vannak eddigi merev és hozzáférhetlen álláspontjuktól megválni és hosszabb szünet után gyártmányunkat megint nagyobb mértékben felvenni. Alsóbb rendü lisztfajtákban e héten is valóban érzékeny készletbiány mutatkozott, minek folytán egyes áremelések történtek anélkül, hogy ez a vevőket beszerzési szándékuktól visszariasztotta volna. A középfajoknak kevesebb részük volt a közérdeklődésben, áraikat azonban változatlanul fentartották.

Egyáltalában feltehető, hogy az üzlet a rendes jó állapotban marad, s hogy az oly kedvező forgalmi viszonyoknak fenmaradására jelenleg a legjobb kilátás van.

Takarmányczikkekven az üzlet változatlan volt; a goromba korpát alacsony ára miatt egész héten át előszeretettel vásárolták.

Átlag következő árak jegyeztettek a hét végén:

Szám	0	1	2	3	4	5	6	7
frt	22 80,	20.—,	19.—,	18.20,	17.20,	16.20,	14.40	13.—

sz.	8	8½	8¾	F.	G.
frt	10.30,	8.—,	6.60,	2.90	2 30,

Budapesti gabna- és értéktőzsde febr. 22.

Gabnatőzsde. Ma a buzaüzlet forgalom nélkül folyt le, irány és árak nem változtak. Egyéb gabnanemüekben sem volt forgalom és kötések hivatalosan nem jegyeztettek.

Határidőüzlet csendes.

Káposztarepczéből eladatott 500 mm. és 1000 mm. 13 frt, 500 mm. 13⅛ frttal.

Usance buza tavaszra 8.50—8.55.

Tengeri bánáti május—juniusra 4.86—4.90.

Zab tavaszi 5.30—5.35.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 13—13.25, bánáti julius—augusztusra 12.75—12⅞.

Értéktőzsde. A tőzsdét a teljes hausse jellemzi, rohamosan emelkednek az árfolyamok és a contremine valamint a hausse emberei sietnek értékeket vásárolni. Leginkább az osztrák hitelrészvények és magyar aranyjáradék emelkedtek, magyar hitelrészvények nem tartottak lépést. Majd minden befektetési érték magasabb árfolyam mellett kerestetett. Malomrészvények nem változtak. Valuták és váltók estek, A forgalom különösen osztrák hitelrészvények és magyar aranyjáradékban jelentékeny volt.

Az előtőzsdén osztrák hitelrészvények 228.25, később 230-ra emelkedtek, magyar hitelrészvények 224.50—225, magyar aranyjáradék 84.30—84.50.

A déli tőzsdén osztrák hitelrészvények 230—230.50, magyar hitelrészvények 224.50, arany járadék 84.45—84.65, papirjáradék 63.15, vasuti kölcsön 103, nyereménysorsjegy 84. Vasutak közül alföld fiumei 119.50, északkeleti 117. Helyi papirok közül közuti vaspálya részv. 224—225. Orsz. közp. takarékp. 91.50—92.

A hivatalos árfolyamot lásd tőzsdei táblázatunkon.

Esti tőzsde. Kezdetben a hangulat csendes, majdnem lanyha volt, később azonban szilárd irány és élénk vételkedv állott. Osztrák hitelrészvények 230—228.40—230 és ismét 228.90, magyar hitel részvények 224.50—224, magyar aranyjáradék 84.60—84 65.

Vidéki-piaczok.

Szolnok, febr. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitása,) Gabnaüzletünk szünetel. A legutóbbi napok majdnem szakadatlan esőzései olyan járhatlan állapotba helyezték különben is rosz utainkat, hogy a közlekedés teljesen lehetetlen. Hetivásáraink tehát nincsenek; annál kevésbbé gabnaüzletünk.

Orosháza, febr. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Időjárásunk f. hó közepe óta, noha téli jeleggel többé nem bir, a mennyiben hó és jégnek már hire sincs, folyton anormalis. A hét két első napja igen szép, derült taveszias meleg volt, de azokat nyomba hideg esős idő követte, kedden virradóra hó által is meglepettünk, mely azonban csakhamar vizzé illetőleg sárrá vált. Azóta pedig metsző hideg észak-nyugati szél jellemzi leginkább az időjárás menetét. Azt, hogy ily körülmények mellett a közlekedés, mint országszerte, csak a legnagyobb erőmegfeszitéssel lehetséges, s hogy ez által mi sem szenved jobban, mint a kereshedelem és ipar, első sorban pedig a már oly régóta szünetelő gabona-üzlet, fölösleges bővebben fejtegetnem.

Mai gabnapiaczunkon, az emlitett közlekedési nehézségek folytán, igen csekély forgalom volt, mert az egész terménybehozatal vajmi kevésre szoritkozott. Buza 78 kilós 8.50, 77 k. 8.11—20, tengeri 3 80—4 frtig, mmázsánként.

Az időjárás szeles, hideg esővel; hőmérő reggel 0 R. délfele + 4 R.

Baja, febr. 20. (Gabnaüzlet.) A folytonos esőzések következtében az utak annyira megromlottak, hogy alig lehet egy-két kocsi gabnát látni a piaczon és miután a behozatal mindenfelé oly gyér, az árak emelkednek.

Az árak következők: Tiszta buza 8—8.10. Rozs 5.30. Zab 4.60. Árpa 5. Tengeri 3.85—3.90, bab 7—7.25, köles 4.40—4.50 métermázsánként.

Liszt árak; Dara 0 szám 21, 1 szám 20, 2 szám 19.50 3 sz. 18.50, 4 szám 17.50, 5 szám 17, 6 szám 15, 7 szám 13, 8 szám 11, 8½ szám 9. 8¾ 7.50. Rozsliszt I 14, II 12, III 10. Köleskása I 10, II 8. Korpa zsák nélkül malomban átvéve 2 frt 50 kr, köles-ondor 1 frt 50 kr. 100 krgronként.

Vegyes közlemények.

*** A vágvölgyi vasut megvétele.** A „P. L.“ mai számában a következő adatokat olvassuk: A pálya, melyet a kormány hét millió forinton megvett, 141 kilometer hosszu s a befektetett költség 17 millió forint, ugy, hogy 120,000 frtba került egy kilometer és az állam 50,000 frton vette kilometerjét. A pálya tiszta jövedelme 1877-ben 212,000 forint volt volt és miután a kormány által kölcsön vett 7 milliónak évi kamata 500,000 frt, tehát a jelen viszonyok közt a pálya 300,000 frtba kerül évenkint. A „P. L.“ szerint az áldozat szükséges volt, hogy a vasut az osztrák államvasuttársaság birtokába ne kerüljön. A magyar állami vasutak hossza most már 1920 kilometer. Csakhogy az állami vonalak hat össze nem függő részből állanak, s hogy szolgálhassanak az ország közlekedési érdekeinek, igen szükséges azok mielőbbi csoportositása.

Távirati levelezés Törökországgal. A Törökországgal való levelezésben a „Via Szerbia“ még mindig nem használható és csak Bulgária orosz állomásaira szóló táviratok jelölhetők „Via Romániá“-val. A bulgáriai orosz táviró állomásokra menő táviratok tehát „Via Románia irányitandók és dijazandók. Ezen állomások a következők: Adrianople, Aidos, Berdjik-Hadjidu, Baltchik, Demotica, Eskidjuma, Eskizadra, Filipopole, Gabrova, Helena, Jenizagra, Jambol, Camabad, Kazanlik, Kisil-Agatsch, Kirkilisse, Lompalanka, Lovtcha, Nicopoli, Osman-Bazar, Papesli, Plevna, Pravodi, Razgrad, Rustschuk, Selvi, Silistria, Sistov, Slivno, Sofia, Schumla, Tatarbazardjik, Turtoskai, Tyrnova, Tyrnovo-Semenli, Tchirpan, Varna és Viddin. Ellenben az európai Törökország következő állomásaira: Cavalla, Konstantinápoly (helyi állomásai: Buyukdere, Kadikeny, Pera, Prinkipo, Therapia, Yenikeny, Yenidjami, Emirghian, Galata) Dedeaghadj, Durazzo, Elbassan, Emos, Gallipoli, Goritza, Janina, Kehan, Larissa, Monastir, Prevesa, Pristina, Rodosto. Salonique, Scodra, (Albaniában), Seres, Uskup, Valona es Volo szóló táviratok csak „via Otranto Valona“, vagy „via Otranto Zante-Tchesme“ vagy „via Odessa-Konstantinápoly“ irányitandók és dijazandók.

*** A nagy-atádi takarékpénztár** m. évi zármérlege. Vagyon: Pénztár 5180 frt 98 kr., kötvény és váltó 150,643 frt, kézizálog 2915 forint, jelzálog 11,100 frt, felszerelés 295 frt 30 kr., 6%-os magy. arany jár. kölcsön 485 frt, kamathátralékok 1381 frt 92 kr.

Teher: Részvénytőke 30,000 frt, 6%-os kamata 1800 frt, tartaléktőke 826 frt 92 kr., betét 102,054 frt 3 kr., kamat 2900 frt, előre felvett kamatok 1531 frt 50 kr, hazai első takarékpénztár-kölcsön 30,000 frt, rendelkezésre álló nyeremény 3248 frt 76 kr. A felügyelő bizottság részvényenkint 10 frt 80 kr. osztalék kifizetését inditványozza.

Napirend február 23-án.

Naptár. Vasárnap. Kath.: E. Farsangvas. Prot.: Farsangvas. Romana. Görög-Orosz: 11. Ramana. Lázár. Napkél 6 óra 55 perczkor. Nyugszik 5 óra 30 perczkor.
Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Eszterházi képtár nyitva d. e. 9-tól d. u. 1-ig.
Nemzeti kaszinó rendk. közgyülése d. e. 11 órakor.
Bohócz estély a redutban.
Pesti nemzeti dalkör jelmezes bohóczbálja a Hungáriában.
Munkások gyüléze a Beleznai kertben.
Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.
Orsz. képzőmüvészeti csarnok d. e. 9 órától d. u. 5 óráig nyitva.
Az állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hivatalos lap február 22-iki számából.

Árverések a fővárosban. Lenál Márton 6432 frtra b. ingatl. bpesti kir. tvszéknél márcz. 21., april 28.

Árverések a vidéken. Etédy Lajos 13503 frtra b. ingatl. Szalontán márcz. 29., april 29. Verseczi nagy dohánytőzsre ajánlat temesvári p. ü. ig. hoz márcz. 27. Kubinyi Kálmán 32,708 frtra b. ingatl. Szkárovon márcz. 24., april 24. Borbély András 1649 frtra b. ingatl. Zsigárdon april 9., máj. 9. Scofián Sándor 5105 frtra b. ingatl. Jászberényben márcz. 28., april 29. Balogh Menyhért 5053 frtra b. ingatl. Hanyán feb. 28. Gruber Alajos 8500 frtra b. ingatl. Kassán márcz. 19., april 19. Durás Gyula 6892 frtra b. ingatl. Lócson april 8. Veszelinovits Krisztina 950 frtra b. ingatl. Franyován april 4. Gönye János 1840 frtra b. ingatl. Mihályiban márcz. 4. Dech Lajos 750 frtra b. ingatl. Torzsán máj. 1., april 6. Marin Radu 3744 frtra b. ingatl. Varjason márcz. 22., april 22. Gasparik Alajos 4600 frtra b. ingatl. Nyitrán márcz. 24., april 23. Nagy Zerza András több rendb. ingatl. Duna-Földvárou márcz. 18., april 18. Fink Kristóf 9630 frtra b. ingatl. Pozsonyban márcz. 26., april 29. Hammel Gyuláné több rendbl. ingatl. Szatmárt márcz. 28., april 28. Boldizsár Anna 3000 frtra b. ingatl. B.-Gyarmaton márcz. 14. Bókon János 2620 frtra b. ingrtl. Hővejen márcz. 15. Schilling Erzsébet 3500 frtra b. ingatl. D.-Ujfaluban márcz. 20., april 29. Demetrovits Ciril 3152 frtra b. ingatl. N.-Becskereken márcz. 21. Básthy Barnabás 20,750 frtra b. ingatl. Karancskesziben febr. 28. april 4. Meizner Lőrincz 13,800 frtra b. ingatl. Zurányon márcz. 26., april 28. Bunyi Szimeon 5037 frtra ingatl. R. Kécsán márcz. 21., april 21. Tyuresin Arkádia 4319 frtra b. ingatl. N.-Kikindán márcz. 24., april 24. Franszuszky Ranko 2916 frtra b. ingatl. N.-Kikindán márcz. 24., april 24. Kasztner Károly 16960 frtra b. ingatl. Szegeden april 23., máj. 24. Rajkov Mita 2200 frtra b. ingatl. N.-Kikindán márcz. 24., april 24. Mohr József 3005 frtra b. ingatl. Zéhlnigen april 8. Lónyay József 240,000 frtra b. ingatl. Bátyun márcz. 6. Theisz Ádám 721 frtra b. ingatl. Sándorházán márcz. 24., april 24. Kovács Magdolna 1200 frtra b. ingatl. Kecskeméten márcz 3. Zakkay Rozália 750 frtra b. ingatl. Gyöngyösön márcz 7. Schuch László 5000 frtra b. ingatl. Sz.-Fehérvárt april 1., máj. 1. Czvejanov Zsiva 2088 frtra b. ingatl. N.-Becskereken márcz. 11., april 16. Haas Alajos 25,000 frtra b. ingatl. Ivánesán márcz. 10. Kocsis András 1106 frtra b. ingatl. Váczon febr. 28. Trifunovits Zsófia 23,366 frtra b. ingatl. Pivniczán márcz. 23., apr. 27. Csulon Stefán 2376 frtra b. ingatl. Beregszón april 29., máj. 29. Binga György 1520 frtra b. ingatl. Szkároson márcz. 21., april 21. Kaszállóbérlet az aradi kir. jószágigazg.-nál márcz. 10. Lagya Mária 1048 frtra b. ingatl. Vlajkoveczen márcz. 8., april 8. Hutnik Sámuel 2400 frtra b. ingatl. B.-Gyarmathon márcz. 15., máj. 6. Hojszák György 1152 frtra b. ingatl. D.-Ujfaluban márcz. 31. Turóczi Mózes 869 frtra b. ingatl. Zápcsonban márcz. 10 Förk Károly Gusztáv 9090 frtra b. ingatl. Temesvárt márcz. 13.

Pályázatok. A szarvasi kir. jbiróságnál irnoki állásra 4. h. a. n.-váradi kir. tszéknél II. oszt. hivatalszolgai állásra 6. h. a. b.-gyulai tszéknél joggyakornoki állásra 4. h. a. dési adóhivatalnál VI. oszt. tiszti állásra 8 h. a. Aranyos-Medgyesen postamesteri á. 3. h. a. pécsi kir. p. ü. igazg.-nál II. oszt. p. ü. fogalmazói á. márcz. 15. temesvári dohány- és bélyegraktárnál segédszolgai á. april 20. budai p. ü. igazg.-nál lajstromozó á. márcz. 10. szatmári p. ü. igazg.-nál segédszolgai á. 8. h. a. Beregmegyébe rendőrmesteri állásra márcz. 15. Pénzügyminiszteriumban III. oszt. számtiszti állásra márcz. 8. Dévai kir. ügyészségnél irnoki állásra 4 h. a.

A kis lotto huzása:

Budapest	61	14	80	87	85
Lincz	37	4	6	80	45
Trieszt	4	60	13	24	10

CSAVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Nyilt-tér.

Hirdetmény.

Az első magyar
jégkár-biztositó társaság
irodahelyiségei
[illegible] - utcza 12. sz. alatt léteznek.

Fővárosi vigadó.

Farsang vasárnap, 1879. február 23-án.

Nagyszerü

bohócz-estély

3 zenekar

A NAGY TEREMBEN

álarczos-bál

A kis teremben

óriási tréfa-bazár

4000 pompás nyeremény tárgygyal!

Minden belépti jegynek egy szelvénye van, melynek nyernie kell!

Cercle orientale élő képekkel

Éjfél előtt

az itt tartózkodó amerikai szerecsen társulat bevonulása a gyapju-utczai német szinháztól és a chinai óriás Toug John Song.

Belépti dij 2 frt. Este a pénztárnál 2 frt 50 kr.

Kezdete 9 órakor.

Jegyek kaphatók a vigadó irodában és az ismert árudákban.

Közelebbbit a nagy falragaszok.

Vasuti szállitó-levelek.

Az uj minta szerint, czégnyomással vagy anélkül nálunk megrendelhetők és pedig:
1000 drb teherszállitó-levél . 5 frt.
1000 „ gyorsszállitó-levél . 6 frt 50 krért.

Mindennemű más nyomtatványok nálunk szintén **igen jutányos árakon** megrendelhetők és vidéki megbizások pontosan és csinosan elkészittetnek.

Schlesinger és Wohlauer

könyvnyomda

rostély-utcza, Károly-laktanya.

Rendkivül leszállitott áron.

Az „Egyetértés" kiadóhivatalában (himzőutcza 1. sz.) kapható

„UTOLSO BEBEK"

történeti regény 3 kötetben, irta **Pétery Karoly.**

Ára a 3 kötetnek 3 frt helyett csak 1 frt 50 kr.

Budapesti szinlapok.

Vasárnap, február 23-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

A 47-ik czikk.

Dráma 5 felv. Irta Belot Adolf, forditotta R. S. Személyek:

Hamel György	Nagy	De Mézin	Benedek L.
Mazilier Viktor	Halmi	Trvszéki elnök	Komáromi
Delille	Pintér	Esküdtszék elnöke	Hetényi
Potain	Kőrösmezei	Irnok	Sántha
Simon	Egressy	Cora	Sz.-Priello C.
Chatelard	Vizvári	Du Hamelné	Paulayné
Lauristot	Szigeti I.	Marcelle	Helvey L.
De Rives	Feleki	Miss Dowson	Györgyné
Combes Pál	Bercsényi	Marceline	Vizváriné

Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

SOLDOSNÉ LUIZA asszony mint vendég.

Ágnes asszony.

Eredeti népszinmű 3 felv. Irta Lukácsy Sándor, zenéjét Erkel Gyula. — Személyek:

Forgó Pál	Tihanyi	Filkó	Horváth
Zsófi	Lukácsyné	Beczi Terka	Pártéyiné
Ágnes	Rákosi Sz.	Ferke	H. Dancz N.
Ilon	Soldosné L.	Csiba	Karikás
Cséri	Egri	Csibáné	Klárné
Vérese	Eöry	Pukus	Gyöngyösi I.
Csillancs	Vidor	Vérna Tamás	Párfényi

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

A fekete dominó.

Vig opera 3 felv. Scribe után forditotta Lengyel Dániel.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárás távirati jelentései 1879. évi febr. 22-ről, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás m. m.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erőssége	Felhőzet
Bregenz	747.6	+ 1.3	DK	1	borult
Prága	743.4	+ 2.4	D	3	„
Bécs	747.3	— 1.3	Ny	2	derült
Sopron	747.0	— 1.0	ENy	1	„
Magyar-Óvár	748.0	— 0.1	DK	1	felhős
Trencsén	745.4	— 1.6	DK	1	borult
Beszterczebánya	748.5	— 3.2	ENy	2	felhős
Budapest	747.8	— 1.1	D	2	köd
Szolnok	747.6	+ 1.2	D	2	derült
Debreczen	749.2	+ 0.6	D	3	„
Ungvár	—	—	—	—	—
Szathmár	748.7	+ 0.2	D	3	derült
Nagy-Szeben	749.6	— 0.4	Ny	2	felhős
Orsova	751.2	+ 1.2	—	—	„
Szeged	748.0	+ 0.2	DK	2	derült
Csáktornya	748.7	+ 0.2	D	1	„
Zágráb	—	—	—	—	—
Fiume	748.3	+ 8.6	DK	2	borult
Póla	747.4	+ 3.4	—	—	derült
Lesina	751.1	+ 5.8	K	1	felhős
Temesvár	751.8	+ 0.0	DNy	2	derült

A megelőző 24 óra alatti tünemények. A légnyomás mindenütt emelkedett, Csáktornyán 10.5 mmrel. A hőmérsék mindenütt sülyedett, Temesvárt 5.8 fokkal. A hőmérsék reggeli órakor Rozsnyó — 5.4, N.-bánya + 1.0, M.-Sziget — 1.0, Kolozsvár — 1.0, Eperjes — 1.2, Beszterczе + 0.2 C. fok. Csapadék Prága 1, Bregenz 1, Pola 7, Lesina 12, Sopron 1, Trencsén 2, N.-Bánya 25, Budapest 7, Szolnok 2, Debreczen 3, Szatmár 11, Orsova 7, Szeged 1, Csáktornya 10, Fiume 3, Temesvár 8, Rozsnyó 18, N.-Bánya 1, M.-Sziget 10, Eperjes 9, Beszterczе 8 m. m. Ozon Budapesten nappal 9, éjjel 9. A tenger Pola mellett csendes, Fiume mellett könnyen hullámzó, Lesina mellett hullámzó.

Vizállás és időjárás.

Február	Névsor	Magasság fölött	alatt	Változik	Időjárás
22	Budapesten	3.60	—	apadt	tiszta
22	Pozsony	2.19	—	„	felhős
22	M.-Szigeten	0.81	—	—	—
22	Szatmáron	2.80	—	„	—
22	Tokajban	7.33	—	áradt	derült
22	Szolnokon	6.26	—	„	—
22	Szegeden	3.27	—	—	száraz
21	Aradon	0.87	—	apadt	eső
21	Nagy-Becskereken	1.30	—	áradt	felhős
21	Bezdánnál	2.45	—	—	szeles
21	Verbászon	1.79	—	—	felhős
22	Eszéken	3.16	—	apadt	száraz
22	Barcson	1.95	—	„	—
	Mitrovitzon				
	Zimonyban				
22	Sziszeken	5.65	—	apadt	felhős
22	Ó-Orsován	4.27	—	áradt	tiszta

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) febr. 22.

Termény	Irány	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frttól	frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frttól	frtig
Buza							
bánsági uj	szilárd	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„	„	76	8.—	8.10	77	8.30	8.45
„	„	78	8.70	8.85	79	8.95	9.05
„	„	80	9.10	9.15	81	—.—	—.—
tiszavidéki	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„	„	76	8.55	8.65	77	8.85	9.—
„	„	78	9.20	9.35	79	9.40	9.50
„	„	80	9.55	9.60	81	—.—	—.—
pestvidéki	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„	„	76	8.20	8.30	77	8.30	8.40
„	„	78	8.65	8.80	79	8.80	8.95
„	„	80	9.05	9.15	81	—.—	—.—
fehérmegyei	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„	„	76	8.20	8.35	77	8.40	8.55
„	„	78	8.75	8.95	79	9.10	9.20
„	„	80	9.30	9.40	81	—.—	—.—
bácskai	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„	„	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
„	„	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
„	„	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
északmagyarországi	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„	„	76	7.65	7.80	77	7.85	7.95
„	„	78	8.15	8.35	79	8.40	8.50

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hectoliterenk.	Ár 100 kilogrammonként frttól	frtig
Rozs	szilárd	—	70—72	5.60	5.80
Árpa	„	takarmány	60—62	5.40	5.75
„	„	égetnivaló	62—64	6.60	7.20
„	szilárd	sörfőzdei	64—66	7.40	8.50
Zab	„	—	36—40	5.40	5.60
Tengeri	„	bánsági	75	—.—	—.—
„	„	másnemű	73	4.40	4.50
Repcze	lanyha	káposzta	nélkül	—.—	—.—
„		bánsági	„	—.—	—.—
Köles	szilárd	—	„	5.20	5.50
Kendermag	„	—	„	—.—	—.—

Szokványgabona, határidőre	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénzben	100 kilogramm ára áruban
buza	lanyha	tavaszra	—.—	—.—
„			8.50—	8.55—
rozs	„	—	—.—	—.—
tengeri	csendes	május—junius	5.30—	5.85—
zab	„	—	—.—	—.—
„	lanyha	tavaszra	4.86	4.90—
repcze, bánáti		aug.—szept.	13—	13.25
			12 75	12.7/8

Szilva lanyha bosn. hord. p. 15.50 á. 16.— szák. p. 15.— á. 16.— szerb. p. 14.25 á. 14.75
Szesz lanyha, régi módu eleszto, h. n. p. 29.70 áru 30.—, uj módu és burgonya, p. 26.50, á. 27.—.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Államadósság			
Magyar vasuti kölcsön	befizet. 120 frt	103.—	103.50
Gömöri államvasuti záloglev.	„ 100 frt	—.—	—.—
Magy. keleti vasut I. kib.	„ 200 frt	63.25	63.75
„ „ „ II. kib.	„ 200 frt	75.—	—.—
Magy. kel. vasuti államkötv. ar.		66.50	67 —
Magy. sorsjegy-kölcsön 100 frt		84.—	84.50
„ „ 50 frt		84.—	84.50
1871-iki magy. államk.-kölcsön v. strl. f. ez. 5%		—.—	—.—
1872-iki „ „ v. strl. f. ez. 5%		—.—	—.—
1873-iki magy. kir. kincstári utalv. f. ez. 6%		—.—	—.—
1874-iki „ „ „ f. ez. 6%		118.50	119.—
Magy. aranyjáradék 6% adómentes		84.50	84.80
„ földtehermentesitési kötvények		81.25	81.75
„ „ „ 1867. záradékkal		77.—	77.50

Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. földtehermentesitési kötvények temesi	76.25	77.25
„ „ 1867. záradékkal	74.—	75.—
„ „ horvátországi	—.—	—.—
„ „ erdélyi	76.25	76.75
Magy. orsz. jel. urbéri vál. kötv. (100 frt) 5%	82.1/8	82.3/8
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)	63.15	63.20
Osztrák államadósság papirban 5%	63 75	64.25
„ „ ezüst kamat jan.—jul. 5%	63.75	64.25
„ „ apr.—okt. 5%		
„ „ kisorsolás 1860-ból á 500 frt	115.—	115 50
„ „ 1860-ból á 100 frt	125.—	126. —
„ „ 1864-ből á 100 frt	149.—	150.—
„ „ 1864-ből á 50 frt	148.—	149.—
Pest város kölcsöne 1871-ből 6%	89.75	—.—

Osztal. 1877-re	Értékpapirok	Befiz.	Utolsó árkelet pénz	áru
	Biztositó társulatok.			
192.—	Első magy. bizt. társ.	befiz. 500 frt	2275.—	—.—
45.—	Pannonia viszb. társ.	„ 300 „	595.—	605.—
9.—	Pesti bizt. intézet	„ 100 „	106.75	107.25
15.—	Unio viszbizt. társ.	„ 300 „	118.—	120.—
	Vasutak.			
—.—	Alföld-fiumei	„ 200 „	119.25	119.75
—.—	Déli vasut	„ 200 „	—.—	—.—
—.—	Éjszakkeleti vasut	„ 200 „	117.—	117.50
—.—	Erdélyi vasut	„ 200 „	99.—	100.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	„ 200 „	103.—	105.—
—.—	Osztrák államvasut	„ 200 „	—.—	—.—
15.—	Pécs-barcsi vasut	„ 200 „	—.—	—.—
—.—	Vágvölgyi vasut	„ 200 „	—.—	—.—
—.—	Osztr. dunagőzhaj. társ.	„ 500 „	—.—	—.—
—.—	Budai hegypálya		78.—	80.—
—.—	Pesti közuti vaspálya	„ 200 „	225.—	226.—
	Bankok.			
6.—	Ált. m. municip. hitelb.	„ 200 „	—.—	—.—
21.—	„ „ hitelbank	„ 200 „	224.—	224.50
—.—	Bihari keresk. bank	„ 140 „	—.—	—.—
—.—	Franko-magy. b. (lesz. a.)	„ 200 „	—.—	—.—
—.—	Horvát leszámitoló-bank	„ 200 „	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	„ 100 „	—.—	—.—
3.—	Kisbirt. földh. intézete	„ 80 „	42.—	44.—
2.—	Lipótv. bank rész.-társ.	„ 100 „	35.—	35.50
—.—	Magy. ált. földh. részv. ts.	„ 140 „	—.—	—.—
2.—	Magy. jelzálog hitelb.	„ 60 „	—.—	—.—
13.—	Osztr. hitelintézet	„ 160 „	230.—	230.20
8.—	I. magy. iparbank	„ 200 „	126.—	128.—
41.—	Pesti keresked. bank	„ 500 „	585.—	588.—
8.—	Pest-budai kézm. bank	„ 100 „	58.—	60.—
14.—	Sziszeki hitelbank	„ 100 „	—.—	—.—
	Takarékpénztárak.			
7.—	Országos központi	„ 100 „	91.50	92.—
200.—	Pesti első hazai	„ 1000 „	2540.—	2560.—
30.—	Pest-budai fővárosi	„ 200 „	380.—	385.—
60 —	Pesti külvárosi	„ 150 „	51.—	52.—
8.—	Pakrac-daruvár-kutinjai	„ 50 „	—.—	—.—
—.—	Vas-zalamegyei első	„ 100 „	—.—	—.—

Osztal. 1877-re	Értékpapirok	Befiz.	Utolsó árkelet pénz	áru
	Gőzmalmok.			
50.—	Concordia-malom	befiz. 500 frt	555.—	560.—
125.—	Első budapesti	„ 500 „	1450.—	1475.—
30.—	Erzsébet	„ 200 „	288.—	292.—
50.—	Hengermalom	„ 500 „	780.—	800.—
36.—	Lujza	„ 160 „	253.—	255.—
40.—	Molnárok és sütők	„ 200 „	364.—	366.—
200.—	Pannonia	„ 1000 „	1660.—	1675.—
60.—	Viktoria	„ 300 „	482.—	485.—
	Különféle vállalatok.			
7.—	Alagut	„ 105 „	78.—	80.—
20.—	Ganz és társ. vasöntöde	„ 400 „	235.—	240 —
25.—	Gschwindt-féle szeszgyár	„ 200 „	265.—	270.—
12.—	Gyapjum. és biz. t. első m.	„ 200 „	146.—	—.—
32.—	Keresked. test. épülete	„ 210 „	—.—	—.—
8.—	Könyvnyom. „Athenaeum"	„ 200 „	330.—	—.—
50.—	„ Pesti részv. t.	„ 500 „	530.—	—.—
—.—	Kőszén és téglagyár	„ 200 „	36.—	38.—
—.—	Rima-murányi vasmű	—	—	—
7.—	Salgó-tarjáni kőszénb.	„ 100 „	91.—	93.—
—.—	„ vasöntöde	„ 100 „	76.—	78.—
—.—	Schlick-féle vasöntöde	„ 200 „	60.—	61.—
35.—	Serfőzde első magy.	„ 500 „	400.—	405 —
15.—	Sertéshizlaló	„ 200 „	135.—	140.—
—.—	Sóskuti kőbánya	„ 200 „	—.—	—.—
22.—	Spodium és csontlisztgyár	„ 200 „	248.—	—.—
5.—	Szálloda részvénytársaság	„ 200 „	—.—	—.—
—.—	Tégla és mészégető, ujlaki	„ 200 „	22.—	26.—
—.—	Téglagyár, kőbányai	„ 400 „	69.—	70.—
	Záloglevelek.			
	Magy. földhit. int. papir értél.	5½%	96.—	96 25
	„ „ „	5%	88.—	89.—
	„ „ „ arany v. ezüst	5%	103.75	104.25
	„ jelzálogbank	5½%	83.50	84.25
	„ ált. földh. részv. társ.	6%	—.—	—.—
	„ „ „	5½%	—.—	—.—
	Pesti kereskedelmi bank	6%	96.25	96.75
	Kisbirtokosok földhitelintézete	7%	95.—	—.—
	„ „	6%	85.—	—.—
	Elsőbbségek.			
	Dunagőzh. társ. befiz. 300 frt	5%	—.—	—.—
	„ „ 300 „	6%	—.—	—.—

Értékpapirok			Utolsó árkelet pénz	áru
Északkeleti vaspálya	5%	befiz. 300 frt	—.—	—.—
„ „ ar.	5%	„ 300 „		
Magy. gallicz. vasut	5%	„ 300 „		
I. erdélyi vaspálya	5%	„ 200 „		
„Hitel" földh. és gabv.	5%	„ 100 M.		
Győr-sopron-ebenf. vas.	6%	„ 200 frt		
Kassa-oderb. vas.	5%	„ 200 „		
Vágvölgyi vasut	5%	„ 200 „		
„ „ ar.	5%	„ 200 „		
Budapesti lánczh.	6%	„ 100 „	91.25	92.—
Budapesti malom	6%	„ 100 „		
Kőszén és téglagy.	6%	„ 100 „		
Lloyd és tőzsdeépület	5%	„ 100 „	75.—	75.50
Magánsorsjegyek.				
Osztrák hitelintézet			164 50	165.50
Pénznemek.				
Cs. k. arany			5.51	5.54
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.27—	9.30
20 frankos arany			9.27—	9.30
Török arany líra			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			100.—	100.10
Német birodalmi bankjegyek			57.20	57.30
Váltók árfolyama.				
Német bankpiaczok 100 márk	4½%		56.60	56.80
Amsterdam 100 hollandi frt	4%		96.20	96.30
Brüssel 100 frank	4%			
Páris 100 frank	3%		46.05	46.15
Zürich 100 frank	4½%		45.85	45.95
London 10 font sterling	5%		116.40	116.70
Szentpétervár 100 rubel	6%			

Bécsi tőzsde-távirat febr. 22.

M. földtm. kötv.	81.—	M. keleti vas. elsőbbs.	63.50
Salgó-tarjáni	—.—	Tiszai vasut	191.—
Magyar záloglevél	95.50	Kincstári utalv.	—.—
Erdélyi kötv.	99.50	Hitelrészvények	228 80
Magy. kel. vas.	66.50	Államvasut	249.—
Magy. sorsjegy	84.25	Hitel-sorsjegy	164.—
Magy. földhit.	—.—	Napoleond'or	9.26½
Kincst. utalv.	118.25	Arany	5.51 —
Magy. vasuti köl.	109.75	Aranyjáradék	76 95
Magy. hitelrészv.	228.80	1860-iki sorsj.	115.25
Alföld	113.50	Ezüst	99.95
M. éjszakkeleti vas.	117.75	London	116.55

Bécsi tőzsde február 21.

A. Államadósság 100 frt.		Pénz	Áru
Egységes járadék, jegy. máj.—nov.	5%	62.90	63.05
„ „ „ feb.—aug.	5%	62.90	63.05
„ „ ezüst. jan.—juli.	5%	63.90	64.05
„ „ „ ápr.—okt.	5%	63.90	64.05
Sorsolással, 1839-ből egész sorsj. pp.		324.—	328.—
„ 1839-ből ötöd „ „		324.—	328.—
„ 1854-ből 250 ft „ „	4%	110.75	111.25
„ 1860-ból 500 ft „ „	5%	114.75	115.25
„ 1860-ból 100 ft „ „	4%	125.50	126.—
„ 1864-ből 100 ft „		149.—	149.75
Como járadék 42 lira		25.—	27.—
Államjószági jelzáloglevél 120 ft	5%	144.—	144.50
Osztr. kincstári jegyek 100 ft	5%	98.—	98.50
Arany rente	4%	75.50	75.70
B. Földteherm. k. 100 frt pp:			
Csehországi	5%	102.—	103.—
Bukovinai	5	81.50	82.—
Galicziai	5	86.—	86.50
Karinthia	5	96.50	97.50
Horvátországi	5	85.—	87.—
Morvaországi	5	98.25	99.—
Alsó-ausztriai	5	104.50	105.—
Felső-ausztriai	5	99.75	100.75
Salzburgi	5	96.—	97.—
Sziléziai	5	96.50	—.—
Stájerországi	5	75.25	76.75
Stájerországi	5	99.50	100.50
Tiroli	5	39.—	—.—
Temesi bánság	5	76.25	76.75
„ 1867-iki sorsolási záradék.	5	74.25	74.75
Magyar	5	80.75	81.25
„ 1867-iki sorsolási záradék.	5	77.—	77.50

C. Más közkölcsönök.		Pénz	Áru
Dunaszabályozás 100 frtos	5%	104.90	105.30
Magy. vas. kölcs. 120 frt, (300 fio.)	5%	103.—	103.25
Magyar aranyrente adómentes	6%	83.90	84.05
Magy. nyeremény 100 frt		84.—	84.50
„ szőlődézsma-váltság 100 frt		82.—	82.25
„ kölcsön 1871. 30 millió		—.—	—.—
„ „ 1873. 54 millió		—.—	—.—
„ kincstári utalv. 1874.	6%	118.50	118.75
Keleti vasuti elsőbbs. 1869	5%	63.25	63.50
Magy. államköt. (keleti vasut) 1873.	5%	74.90	75.20
Magy. állami kötv. 1876. ar.	5%	66.50	67.—
Gömöri záloglevél 150 frt	5%	—.—	—.—
Bécs városi kölcsön	5%	94.90	95.20
Bécs városi kölcsön visz. 6z.	5%	96.75	97.25
Pestvárosi kölcsön 100 frt	6%	—.—	—.—
Török vasuti kölcsön 400 frt		22.20	22.60
D. Bankok részvényei.			
Angol-osztr. bank 200 ftos . 120 frt bef.		93.—	98.25
Magy. földh. részv. t. 200 ftos		—.—	—.—
Osztr. „ intéz. 200 ftos	4%	—.—	—.—
„ hitelintézet 160 ftos		224.20	224.40
Magyar ált. hitelintézet 200 frtos		221.50	221.75
Alsó-ausztriai leszámit. társas. 500 ftos		780.—	790.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 ftos		211.—	215.—
Osztr. jelzál. bank 200 frt. bef. 25%		—.—	—.—
Magy. ált. municip. 200 frt bef. 40%		—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt		791.—	793.—
Unió-bank 100 frt		65.—	67.25
Forgalmi bank ált. 140 frt		108.50	109.—
Bécsi bankegylet 100 frt		107.50	108.—

E. Közlekedési vállalatok részv.	Pénz	Áru
Albrecht pálya 200 frt	35.50	36.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt	118.50	119.—
Báttaszék-dombovári	—.—	—.—
Osztr. dunagőzhajózási társ. 500 frt	514.—	516.—
Erzsébet pálya 200 frt p. p.	168.50	169.—
„ Linez-Budweis 200 frt	—.—	—.—
Eperjes-tarnovi (magy. részv.)	167.—	168.—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p. p.	2085.—	2090.—
Ferencz-József-pálya 200 frt ezüst	131.—	132.50
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	153.—	155 —
Károly-Lajos pálya 200 frt	221.—	221.50
Kassa-oderbergi pálya 200 frt	123.—	124.—
Lemberg-czernoviczi-jassii pálya 200 frt	123.50	124.—
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p.	576.—	578.—
Osztrák-északnyugati 200 frt	114.75	115.50
Rudolf pálya 200 frt ezüst	118.75	119.25
Első erdélyi pálya 200 frt	98.—	99.—
Osztrák államvasut-társaság 200 frt	247.—	247.50
Déli pálya 200 frt	66.75	67.25
Dél-északnémet összekötő pálya 200 frt	84.50	85.—
Tiszai pálya 200 frt	190.—	190.50
Bécsi Tramway 200 frt	176.50	177.—
Magyar-gácsországi pálya 200 frt	83.75	84.—
„ északkeleti első 200 frt ezüst	116.25	116.75
„ nyugati székesfeh.-grázi 200 frt	109.25	110.75
F. Ipar és keresk. vállal. részv.		
Osztrák ált. épitőtársaság 200 frt	—.—	—.—
Bécsi épitőtársaság 100 frt	—.—	—.—
Pesti épitőtársaság 250 frt 40% befiz.	—.—	—.—
Innerbergi bányatárs. 200 frt	—.—	—.—
Liesingi sörfőzde 100 frt	49.—	51.—
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt	42.—	42.50

	Pénz	Áru
Pesti vaggon-kölcsön 80 frt	—.—	—.—
„Securitas" viszb. társ. 300 frt	—.—	—.—
Fegyvergyár bécsi 100 frt	—.—	—.—
G. Záloglevelek.		
Osztrák földhitelint. sors. 5% ezüst	110.50	110.80
„ „ 33 éves visszaf. 5%	97.25	98.—
Nemzeti bank p. p. 5%	—.—	—.—
„ „ o. é. 5%	100.30	100.45
Osztrák jelzálogbank 5%	98.75	99.25
Első osztr. takarékp. 5% 30 év	102.30	102.50
Magyar földhitelint. 5½%	95.50	96.—
„ „ aranyban	104.—	—.—
„ jelzálogbank 5½%	83.50	84.25
„ általános földhitel részvénytárs.	—.—	—.—
„ kisbirtokosok hitelint. 6% sors.	83.50	84.—
H. Elsőbbségi kötvények.		
Albrecht pálya 300 frt 5%	70.—	70.50
Alföld-fiumei pálya 200 frt	70.25	70.75
Báttaszék-domb.-zákányi 200 frt	63.—	63.50
Dunagőzhajózási társaság 300 frt 5%	95.50	—.—
„ „ 6%	101.50	102.—
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst	93.75	94.—
Erzsébet pálya 1862-ki kibocsátv. 5% ez.	92.50	94.—
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt	64.10	64.60
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p.	102.—	102.50
„ „ 100 frt o. é.	98.50	—.—
„ „ 100 frt 5% ez.	104.50	104.75
Ferencz-József pálya 200 frt ez.	88.50	89.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	84.—	—.—
Károly Lajos pálya 300 frt	100.25	100.50
Kassa-oderbergi pálya 200 frt 5%	70.50	70.90

	Pénz	Áru
Lemberg-czern.-jassyi pálya I. kib. 1865.	77.20	77.50
„ „ „ II. „ 1867	79.50	80.—
„ „ „ III. „ 1868	72.75	73.—
Osztrák észak-nyugati pálya 200 frt ez.	87.75	88.—
Rudolf-pálya 300 frt	77.—	—.—
Erdélyi-pálya 200 frt	64.—	64.25
Állampálya 500 frank	160.70	161.20
„ 1874. kibocsátv.	155.—	—.—
Déli pálya 500 frank	112.—	112.30
„ „ 200 frt 5% ez. 400 frt o. é.	112.75	113.25
Dél-északnémet összek.-pálya 100 frt 5%	87.50	88.50
„ „ ez. 100 frt 5%	82 —	—.—
Tiszavidéki pálya 5—		86.25
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt 5% ez.		65.25
Magyar-északkeleti pálya 300 frt 5%	67.75	68.25
Magyar-nyugati pálya 200 frt 5%	67.—	67.25
I. Magánsorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt	164.70	165.—
Clary 40 frt p. p.	32.—	33.—
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.	99,25	100.—
Innsbruck városi 20 frt o. é.	23.—	—.—
Keglevich 10 frt p. p.	16.—	16.50
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o. é.	15.50	16.50
Buda városi kölcsöne 40 frt o. é.	32.50	33.50
Pálffy 40 frt p. p.	31.50	32.50
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.	16.—	16.50
Salm 40 frt p. p.	43.—	43.50
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.	18.25	18.75
St.-Genois 40 frt p. p.	35.50	36.—
Stanislau városi 20 frt o. é.	22.—	23.—
Triest város 100 frt p. p.	117.75	118.25
„ „ 50 frt o. é.	61.—	63.—

		Pénz	Áru
Waldstein 20 frt p. p.		25 50	26.—
Windischgrätz 20 frt p. p.		30.—	30.25
Váltók (3 hóra.)			
Amsterdam 100 hol. frt	2½	96.45	96.55
Brüssel 100 f.	2½	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 m	4	56.90	57.15
London 10 font sterl.	3	116.80	117.05
Milanó 100 l.	5	—.—	—.—
Marseille 100 frk.	2		
Paris 100 frk.	2	46.25	46.30
Zürich 100 frk.	3½	—.—	—.—
Petervár 100 rubel	6		
A valuták árfolyama.			
Cs. arany		5.53—	5.55—
„ „		5.53—	5.55—
Osztrák magyar 8 frt. arany		—.—	—.—
20 frankos arany		9.31—	9.31—
20 márk, darabja		11.47—	11 50—
Cross Imperiale		9.55—	9.58—
Sovereigns		11.71	11.75
Török arany líra		10.58	10.60
Mária Terézia tallér		—.—	—.—
Egyleti tallér		—.—	—.—
Ezüst		—.—	—.—
Ezüst rente szelvény		—.—	—.—
Német bir. bankjegy		57.40	57.50
Orosz papir rubel		1.13¾	1.14¼

HIRDETÉSEK.

HEKTOGRAPH

utolérhetlen cs. k. kiz. szab.

sokszorositó készülék.

A **hektograph** igen czélszerü **ügyvédek, jószágigazgatók, jegyzők, községi-elöljáróságok, bank-intézetek, mérnökök, zenészek, kereskedőknek** stb. sokszoros kisérletnek alávetve, a legtekintélyesebb lapok által kiválóan ajánltatott és rendkivül gyakorlatinak találtatott.

A sok irás teljesen el van távolitva. A sokszorositási müvelet igen egyszerü. Irhatni **bármily papirra**, a kézirat rá fektetendő a bádogtartóban levő kompositiora, az irás azonnal beévődik a massába, ekkor a kézirat eltávolittatik, és helyébe tiszta papirlap fektetendő, melyet a **kézzel egyszerüen** végig simitani kell, ekkor a müködő gyorsasága szerint 10—15 percz alatt 50 egész 80 példány terv, számla, irat, rajzolat stb. nyomható le. Használat után az irás a massáról nedves szivacscsal lemosatik, miáltal az további használatra képessé válik.

Főraktár: LEVITUS JÓZSEF-nél

Bécs, I. Babenbergerstrasse 9.

Levonatokat mintául ingyen és bérmentve küldök. Irásbeli megkeresésekre azonnal válaszoltatik.

Az elgyengült férfierő híres mű ugyanott kapható — E minek ára 2 forint 50 kr.

Titkos betegségeket

bármily nemüeket, és a

tehetetlenséget (elgyengült férfierőt),

továbbá **börbajokat, vizelési nehézségeket**, hugycsőszüküléseket, friss és idült **nyákfolyást**, nőknél az ugynevezett **fehérfolyást**, a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, az önfertőzés minden következményeit, mint: ondófolyás, éjjeli magömléseket, sőt a **végképi tehetetlenséget is, katonai és polgári** főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyoman az évek hosszu során át sok ezer esetben kipróbált egyszerü módszerrel, kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

specialista **WEISS J.**

gyak. orvos, sebész és szülész, az itteni cs. k. katonai **főkórházban** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes s tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa.

Rendelő intézet: Budapest, belváros, korona-herczeg-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn.

Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik s a gyógyszerek megküldetnek.

Pest-Pilis-Solt és Kis-Kun

megyébe kebelezett, nagy-abonyi vasuti állomástól 1, a czeglédi vasuti állomástól pedig 1½ óra járásnyira fekvő törteli pusztán Kis-Mártonban lakó, tekintetes özvegy Fehérváry Józsefné, szül. Csörgő Amália asszonyság tulajdonát képező birtokából 1000 és néhány, 1200 □ öllével számitott holdra terjedő szántóföld, rét, legelő és erdő, 1880-ik évi január 1-ső napjától, teljes biztositék mellett, 3 vagy 6 évre haszonbérbe adandó. Közelebbi feltételek megtudhatók Légrády Imre ügyvéd és váltójegyző urnál. Lakik: Budapesten. VI. ker., gyár-utcza 5. szám alatt.

Monogrammok

himzéshez,

valamint

kitörölhetlen

jegytintához

drbja 90 kr, 1 frt 20 kr, 1 frt 50 kr. Egyes betük előnyomása 25 kr. Számok 1—0, 90 kr, nagyobbak 1 frt 20 kr.
Korona 50 kr
1 üvegcse jegytinta 1 frt, nagyobb 3 frt, 5 frt.
Bádod szelencze vánkossal 85 kr.
Nyomó vánkos egyedül 20 kr.
1 üvegcse előnyomó-festék 20 kr
Minden féle előnyomási minták himzés és kötéshez kaphatók

Teljes házi-nyomdák.

1 szám, áll 17 darab különböző mintából.
2 tetszés szerinti betüből, 1 bádog-szelenczéből vánkos, ecset és festékkel . . 5 frt — kr
2 szám, 22 különböző minta a hozzátartozókkal, mint fent 6 frt 50 kr
3. szám, 24 minta 1 monogrammal és a hozzá tartozókkal mint fent 8 frt — kr
4. szám, 28 minta 1 monogramm, 1 szám sorral a hozzátartozókkal, mint fent . 10 frt — kr

Előnyomások

teljesen berendeztetnek

Bettelheim H.

Bécs, I. Weichburggasse Nr. 23

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

Főnyeremény

200,000 forint,

legkisebb nyeremény 190 frt

1879. márczius 1-én

történik egy nagy huzása, az állam által 1864-ben alapitott és biztositott cs. kir. osztr. nyeremény-kölcsönnek **120 millió 983,000 frt értékben.**

A kölcsön nyereményei között főnyeremények lesznek: **200,000 frt, 150,000 frt, 50,000, 25,000 frt, 20.000 frt, 15,000 frt, 10,000 frt, 5000 frt, 2000 frt, 1000 frt, 500 frt stb. és 190 frt** osztr. ért minden kihuzott sorsjegynek legkisebb nyereménye.

Egyetlen más sorsjegy-kölcsön nem nyujt ily nagy nyeremény előnyt mint ez, és mindenkinek alkalma van csekély betéttel a 200.000 forintos főnyereményt megnyerni.

Egy sorsjegy ára sorozat- és nyerőszámmal 2 frt, 3 sorsjegy 5 frt, 7 sorsjegy 10 frt, 15 sorsjegy 20 frt osztr. ért bankjegyekben.

Szives megrendelések, az öszszeg beküldése, pósta utánvét, befizetés mellett, gyorsan, lelkiismeretesen és bérmentve teljesittetnek, minden megrendeléshez hivatalos játékterv mellékeltetik, bármely tudakozódásra szives válasz adatik és a huzás megtörténte után, a huzási lajstrom minden resztvevőnek bérmentve küldetik meg, valamint a nyeremények azonnal kifizettetnek. — Ennélfogva a szives megkeresések mentől előbb és egyenesen **Breyha J.** Frankfurt a M. kereskedelmi házhoz kéretnek intéztetni.

SORSJEGYEK

részletfizetésre.

Szász-Meiningeni sorsjegy	8	havi részletben	2 frt.
Keglevich sorsjegy	9		2 frt.
Krakaui sorsjegy	9		2 frt.
Rudolf sorsjegy	10		2 frt.
Salzburgi sorsjegy	11		2 frt.
Insbrucki sorsjegy	13		2 frt.

A vevő már az I-ső részletfizetés után játszik a legközelebbi huzásra.

Lőry J. bank- és váltoüzletében Budapesten, IV. ker., hatvani-utcza 17. sz. az ujvilág-utcza átellenében, valamint fiók-üzletében Sebestyéntér 1.

Utolsó huzás. — Már márczius 1-én.

1839-ki Rothschild-sorsjegyek

kihuzott sorozattal

a márczius 1-én végbemenő

legutolsó nyeremény-huzáson

föltétlenül nyereményekkel lesznek kihuzva.

		Levonva a legkisebb nyereményt:	
Egy fél ötöd	frt 85.—	Egy fél ötöd	frt 45.—
Egy negyed ötöd	frt 45	Egy negyed ötöd	frt 25.—
Egy tized ötöd	frt 20.—	Egy tized ötöd	frt 12.—
Egy huszad ötöd	frt 10.50	Egy huszad ötöd	frt 6.—

A „MERCUR" kiadó-hivatalának bank- és váltó-üzlete **Budapest,** Dorottya-utcza 12. szám.

Már márczius 1-én. — Politzer S. — Utolsó huzás.

Chiococa-Liqueur

(Liquor Chiococae fortificans) a legbiztosabb, leghasznosabb és legjobb

SZERE az UJ IDŐNEK

a férfi-erő

egyedüli alapos és gyors *erősitése és fenntartására*, felülmulja kellemes és füszeres édes ize által a legfinomabb és legnemesebb liqueureket, nemcsak gyomor erősitőül, az emésztés előmozditására, étvágy keltésre szolgál, hanem minden a *testgyengeségben szenvedőknél* kitünő erősitő italnak bizonyult, a lankadt izmok fenntartása és erősitésére, az idegek és azok rugalmas erejére és uj működési tehetségére. Meglepő feltüzelő, élesztő és felviditó hatással van. Ezeren köszönik ezen hasonlithatlan étel-italnak előbbi erejük visszanyerését, a miről elokelőségektől számtalan elismerések és köszönetnyilvánitások vannak szives megtekintésre, holott azok (titoktartásból) soha sem hozatnak nyilvánosságra. Ára egy eredeti palaczknak könyvecskével 3 frt, csomagolás 30 kr.

Főszétküldési raktár: D. C. Chiodi gyógytára „z. Schutzengel" Bécs, Währing, Herrengasse 26. (hova levélbeli megrendelések küldendők.) Fiók-raktár Pesten: Török József gyógyszerésznél.

Legfinomabb minőségü

Gummi

vagy

halhólyag óvszer

valamint

különlegességek

nők részére

Politzer Moricz,

sérvkötő-készitő

BUDAPEST,

Deák-Ferencz-utcza.

Megrendelések posta fordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

Tüzmentes

pénzszekrények

legjobbak és legolcsóbbak kaphatók csak az **által. Wiener Cassen-Fabrik raktárában. Bécs,** Stadt, Schottenring 22. **Budapest,** sugárut, Bazár 19.

Thea, rum, pezsgő és liqueur

félig ingyen!

Az üzlet felhagyása végett: 1 font császárkeveréktea a legfinomabb 2 frt, — 1 pint rum 60 kr, 1 nagy palaczk Schlumpf Fréres carte blanche 2 forint, 1 nagy palaczk Röderer 2 frt 50 kr, 1 nagy palaczk berlini köményliquer 60 kr, 1 kis Chartreuse 60 kr, 1 nagy palaczk bordeaux-bor a legfinomabb 1 frt, ***Klein és Justus utódainál*** Budapest, korona-herczeg-(uri)-utcza 8. sz.

HIRDETÉSEK

e lap részére felvétetnek a

kiadóhivatalban

himző-utcza 1. sz.

Dr. Raufer G. M.

Pepsin-ét-pora

„Estomaicon."

A pepsin-ét-por „Estomaicon," melynek legkiválóbb alkatrésze a pepsin (tiszta gyomornedvből előállitott anyag, és az orvosi tudomány első tekintélyei által a legjobb emésztő szernek elismert) a gyomor szervezetnek életerős müködést kölcsönöz, egészséges és tiszta vért állit elő és a testnek előbbi erejét és egészségét, az embernek az elvesztett jó kedélt és életörömöket adja vissza. Az étvágyat és szókelyést előmozditja, eltávolit minden emésztési nehézséget, étvágybiányt, gyomorgörcsöt, gyomorkatarust, aranyeret, sargaságot, sápkórt, beteges szint, elsoványodást, szédülést, ideges reszketést, fejszakgatást, görcsöket és mindennemü roszullétet, gyomorterhelést, eltávolit a gyomorból és az egész testből zsiros és nyálkás nedveket, megszorult szelet, valamint minden főfájást.

A pepsin-ét-por minden alsó-test és gyomor betegeknek gyors és biztos segélyt nyujt és rendszeres használat mellett az egyetlen és biztos szer a melancholia és hypochondrieus kedélyhangulat ellen.

Különös hatással használtatik azok által, kiknek gyomruk a szeszes italok mértékletlen élvezése által az emésztésre megyengült.

Nem elcserélendő más, többnyire hatásnélküli, hamis drága gyomorporral.

Utánzattól és hamisitástól az óvakodás ajánltatik, ára:
1 doboznak használati utasitással . . — frt 60 kr.
10 „ „ „ . . 5 frt — kr.

Központi raktár:

Bécs, IV., Schäffergasse Nr. 21.